

Vuosikertomus 1998

SONERASSA ARVOSTETAAN
YKSILÖLLISYYTTÄ JA JOUSTAVUUTTA.
VUOROVAIKUTUS ON VÄLTTÄMÄTÖN TAITO
MATKALLA YHTEISEEN PÄÄMÄÄRÄÄN.
YKSILÖN KUNNIOITTAMINEN

Sonera

Matka-, data- ja mediaviestinnän kansainvälinen edelläkävijä

Soneran vuosi 1998	2
Kehittyvä Sonera	4
Toimitusjohtajan katsaus	6
Konsernitilinpäätös	8
Hallituksen toimintakertomus	8
Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä	16
Tuloslaskelma	17
Tase	18
Kassavirtalaskelma	20
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	21
Taloudellinen kehitys	35
Tunnuslukujen laskentaperusteet	37
Emoyhtiön tilinpäätös	38
Osakkeet ja osakkeenomistajat	40
Tilintarkastuskertomus ja hallintoneuvoston lausunto	43
Liiketoimintakatsaukset	44
Matkaviestintä	44
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	50
Kansainväliset ja muut merkittävät sijoitukset	56
Henkilöstön kehittäminen	60
Hallinto ja liiketoimintaorganisaatio	62
Sanasto	66
Yhteystietoja	67
Tietoja sijoittajille	68

Soneran vuosi 1998

Kannattava kasvu jatkui

Konsernin liikevaihto kasvoi 20 % ja voitto ennen satunnaiseriä ja veroja 12 % edellisvuodesta.

Matkaviestintä kasvoi edelleen voimakkaasti

Soneran matkaviestinliittymien määrä nousi lähes 1,6 miljoonasta yli 1,9 miljoonaan. Liittymän keskimääräinen kuukausikäyttö kasvoi 103 soitetusta minuutista 116 minuuttiin. Datapalvelut monipuolistuivat ja lisäsivät matkapuhelimen käyttöä: tekstiviestien määrä kuusinkertaistui vuoden aikana. Sonera lanseerasi kaksitaajuuksiverkkoa (GSM 900/1800) hyödyntävän GSM Duo -liittymän, vuoden lopussa käytössä oli 29 Duo-lähi-aluetta.

Verkkoratkaisujen käyttö lisääntyi data- ja mediaviestinnässä

Nopeimmin kasvoivat yritysten lähiverkko- ja intranet-palvelut sekä internetin käyttö.

Vuoden lopulla Sonera julkisti uuden sukupolven IP-viestintäverkon, joka yhdistää puhe- ja internet-sovellukset saumattomasti toisiinsa.

Uusia investointeja ulkomaille

Kansainvälisessä liiketoiminnassa Sonera teki useita merkittäviä pääomasijoituksia ulkomaisiin televiestintäyhtiöihin. Voimakkaimmin osakkuusyhtiöistä kasvoi Turkin johtava GSM-yhtiö Turkcell, jonka omistusosuutta lisättiin 41%:iin.

Nimenmuutos

Telecom Finland Oy (Tele) vaihtoi nimensä Sonera Oy:ksi 15.4. Uuden nimen avulla yhtenäistettiin nimikäytäntö koti- ja ulkomailla ja vahvistettiin brandia. Uusi nimi auttaa myös erottumaan kilpailijoista kansainvälisillä tele- ja tietotekniikkamarkkinoilla.

Konsernin rakenne

Soneran nykyinen konsernirakenne muodostui Suomen PT-konsernin jakautuessa erillisiksi tele- ja postikonserneiksi 1.7. Sonera Oy:n liiketoiminnan lisäksi telekonserniin siirtyivät asiakasrahoitusyhtiö PT-Credit Oy ja 27 %:n omistus Tieto Corporation Oyj:stä. Konsernin emoyhtiö on Sonera-yhtymä Oyj.

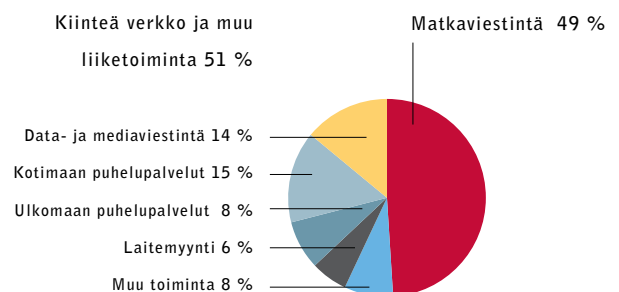
Pörssilistautuminen

Suomen valtio myi 22,2 % Sonera-yhtymä Oyj:n osakekannasta 19.10. – 9.11. toteutetussa osakemyynissä. Soneran osakkeita merkittiin osakemyynissä ja yhtiön samanaikaisesti toteuttamassa henkilöstöannissa noin 80 000 sijoittajaa. Osakkeen noteraus alkoi Helsingin Pörssin prelistalla 10.11. ja siirtyi päälistalle 17.11.

Taloudelliset tavoitteet

- LIIKEVAIHDON VUOSITTAINEN KASVU YLI 10 % SEURAAVIEN 3 – 5 VUODEN AIKANA
- VÄHINTÄÄN KOLMASOSA TULOKSESTA KANSAINVÄLISESTÄ TOIMINNASTA VIIDEN VUODEN KULUESSA
- SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO YLI 15 %
- OMAVARAISUUSASTE YLI 40 %, NETTOVELKA SUHTEESSA SIJOITETTUUN PÄÄOMAAN ALLE 50 %
- OSINKOTASO NOIN NELJÄNNES TULOKSESTA

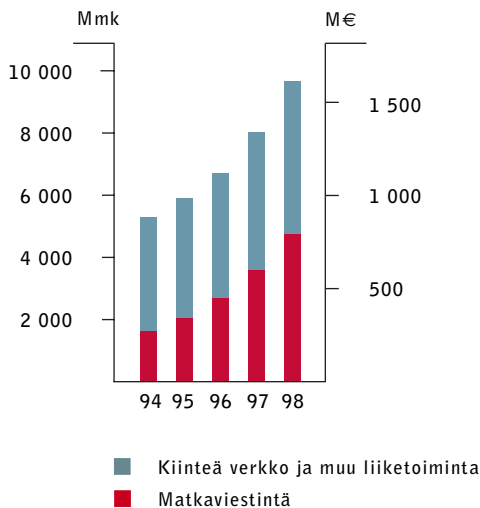
LIIKEVAIHDON RAKENNE 1998

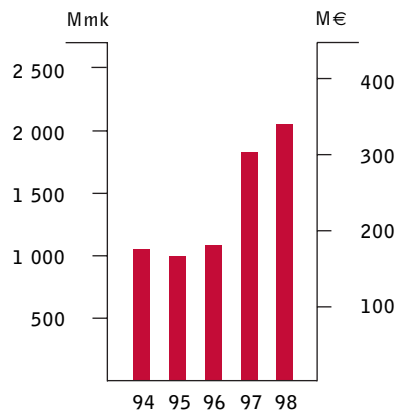
Konsernin avainluvut

		1998	1997
Liikevaihto	Mmk	9 648	8 041
	M€	1 623	1 352
Liikevoitto	Mmk	1 721	1 693
	M€	289	285
Liikevoitto suhteessa liikevaihtoon	%	17,8	21,1
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja	Mmk	2 061	1 836
	M€	346	309
Sijoitetun pääoman tuotto	%	19,1	23,7
Oman pääoman tuotto	%	18,4	18,0
Omavaraisuusaste	%	51,5	70,9
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Mmk	2 087	2 217
	M€	351	373
Henkilöstö keskimäärin		8 609	7 967
Tulos/osake	mk	2,07	1,81
	€	0,35	0,31
Oma pääoma/osake	mk	11,72	10,83
	€	1,97	1,82
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä	1 000 kpl	720 247	720 000

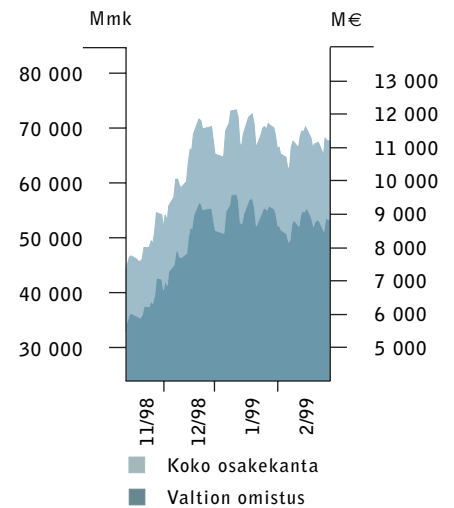
LIIVEVAIHTO

VOITTO ENNEN SATUNNAISERIÄ JA VEROJA

OSAKEKANNAN MARKKINA-ARVON KEHITYS

Kehittyvä Sonera

Sonera tänään

Suomen matkaviestinnän markkinajohtaja

Sonera on Suomen suurin matkaviestintäpalveluiden tarjoaja. Soneran markkinaosuus oli kaikista matkaviestintäpalveluista liikevaihdolla mitattuna 70 % ja GSM-palveluista 67 % vuonna 1998. Soneran GSM-asiakkaiden vaihtuvuus vuonna 1998 oli 14 %, joka on Euroopan alhaisimpia.

Data- ja mediaviestintäpalvelujen innovatiivinen tuottaja

Sonera on edelläkävijä Euroopassa edistyneiden data- ja mediaviestintäpalvelujen tuottamisessa. Sonera tarjoaa datasiirron peruspalveluja ja LAN-lähiverkkojen yhteenliittämisen ja hallintapalveluita yritysasiakkaille ja on näiden palveluiden markkinajohtaja Suomessa yli 50 %:n markkinaosuudella. Sonera on myös johtava internet-palvelujen tarjoaja Suomessa yli 35 %:n markkinaosuudellaan.

Vahva asema kotimaan kiinteän verkon palveluissa

Soneran täysin digitalisoitu kiinteä verkko on yksi maailman nykyaikaisimmista. Vuoden 1998 aikana Soneran markkinaosuus kaukopuheluista oli noin 39 % ja ulkomaanpuheluista noin 55 %. Paikallispuhelupalveluja Sonera tarjoaa Itä- ja Pohjois-Suomessa sekä yritysasiakkaille Helsingissä ja muissa suurimmissa kaupungeissa.

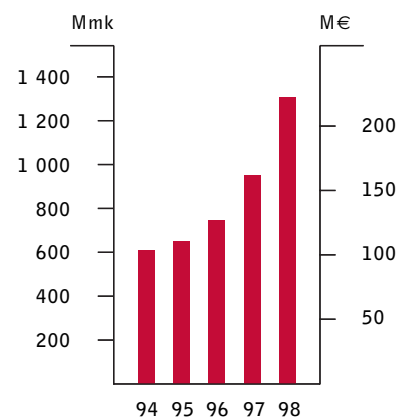
Kasvua valikoiduista kansainvälisistä sijoituksista

Sonera on tehnyt useita merkittäviä pääomasijoituksia ulkomaisiin televiestintäyhtiöihin. Tärkeimmät sijoitukset ovat kohdistuneet matkaviestintäpalveluita tarjoaviin yrityksiin nopeasti kasvavilla markkinoilla, kuten Turkissa, Unkarissa, Baltian maissa ja Yhdysvalloissa. Lisäksi Sonera on tehnyt merkittäviä sijoituksia kiinteän verkon teleyrityksiin Baltian maissa.

Toiminta-ajatus

SONERA HYÖDYNTÄÄ TELEVIESTINTÄ- JA TIETOTOIMIALOJEN JATKUVASSA MURROKSESSA RESURSSEJAAN VALITTUJEN PARTNEREIDEN KANSSA TAVOITTEENAAN KEHITTÄÄ YRITYKSEN ARVOA LISÄÄVÄÄ LIIKETOIMINTAA.

DATA- JA MEDIAVIESTINNÄN LIIKEVAIHTO

Strategiset tavoitteet

Soneran tavoitteena on vahvistaa edelleen asemaansa johtavana matka-, data- ja mediaviestintäpalvelujen tuottajana Suomessa ja hyödyntää kansainvälisten toimintojensa yhteydessä hankkimaansa asiantuntemusta valikoiduilla kansainvälisillä markkinoilla.

Tavoitteensa saavuttamiseksi Sonera aikoo:

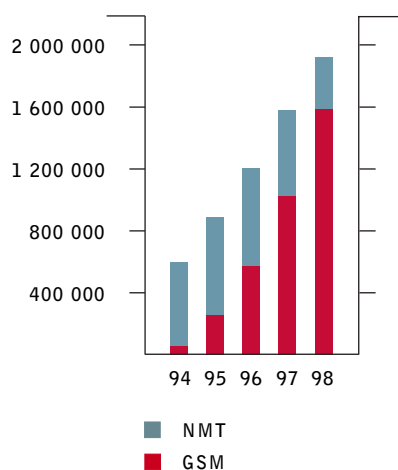
Kehittää edelleen asemaansa Suomen edistyneillä televiestintämarkkinoilla.

Sonera keskittyy asiakaslähtöisyyteen, tutkimus- ja kehitystoimintaan sekä toisiaan lähentyvien televiestintä- ja tietotekniikkatoimialojen synnyttämiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Sonera on käyttänyt viime vuosina 3 – 4 % vuotuisesta liikevaihdostaan uusien teknologioiden, tuotteiden ja palvelujen tutkimukseen ja kehittämiseen.

Vahvistaa asemaansa kotimaan matkaviestinnässä.

Sonera pyrkii laajentamaan asiakaskuntaansa ja lisäämään palvelujensa käyttöä muun muassa kohdentamalla markkinointiaan asiakasryhmille entistä tarkemmin sekä tuomalla markkinoille uusia langattomia palveluja. Esimerkkejä matkaviestinnän datapalveluista ovat pankkipalvelut, tietopalvelut, sähköposti GSM-tekstiviesteinä ja ostokset matkapuhelimella.

SONERAN MATKAPUHELINLIITTYMIEN MÄÄRÄ

Sonera panostaa vahvaan jälleenmyyntiverkostoon ja korkealaatuiseen asiakaspalveluun. Suomen laajin 1 600 myyntipisteen jakeluverkosto vahvistui entisestään tammikuussa 1999, kun Sonera hankki osake-enemmistön Päämies-ketjun yhteisestä markkinointiyhtiöstä. Soneran asiakaspuhelinpalvelukeskukset tarjoavat ympärivuorokautista palvelua seitsemänä päivänä viikossa ja ne käsittelivät vuonna 1998 yli viisi miljoonaa puhelua. Kuluvana vuonna Sonera perustaa uuden palvelukeskuksen Kuusamoon.

Jatkaa innovatiivisten data- ja mediaviestintäliiketoimintojen kehittämistä.

Sonera keskittyy nopeasti kasvavien dataratkaisujen, kuten lähiverkkopalvelujen, laajentamiseen. Lisäksi Sonera kehittää uusia internet-palveluja muun muassa verkon tehokkaampaan käyttöön ja sähköiseen kaupankäyntiin. Sijoitusta Tieto Corporation Oyj:öön hyödynnetään tekemällä yhteistyötä järjestelmäintegraation alalla sekä internet-sovellusten ja ohjelmistojen kehittämisessä.

Säilyttää vahvan asemansa kotimaan kiinteän verkon palveluissa.

Sonera jatkaa asiakaslähtöisten palvelukokonaisuuksien kehittämistä ja markkinointia keskittyen erityisesti kustannus- ja tehokkaampiin ja suuremman kapasiteetin tarjoaviin liittyisiin. Perinteisten puhelupalveluiden lisäksi Sonera tarjoaa ISDN-palveluja toimialueellaan ja pystyy tarjoamaan ADSL-laajakaistapalveluja vuoden 2000 aikana maanlaajuisesti.

Hyödyntää osaamistaan kansainvälisessä kasvussa.

Sonera on sitoutunut kasvuun ydinliiketoiminnoissaan matka-, data- ja mediaviestinnässä sekä hakee aktiivisesti yhteistyömalleja, jotka tukevat Soneran omaan osaamispohjaan perustuvaa kasvua. Sijoittamiinsa matkaviestintäyhtiöihin Sonera tarjoaa asiantuntemustaan verkon rakentamisessa ja operoinnissa sekä markkinoinnissa ja asiakaspalvelussa. Kiinteän verkon liiketoiminnassa Sonera keskittyy pääasiassa Pohjoismaihin ja Baltian maihin.

Parantaa tuottavuutta ja tehokkuutta kaikilla liiketoiminta-alueilla.

Sonera aikoo tehostaa toimintaansa muun muassa uusien tietojärjestelmien käyttöönotolla. Sonera jatkaa henkilöstörakenteensa muuttamista rekrytoimalla korkeasti koulutettuja teknisen alan ja liike-elämän ammattilaisia voimakkaasti kasvaville liiketoiminta-alueilleen. Yhtiö valmistelee televerkkojen asennus- ja kunnossapitotoimintojensa yhtiöittämistä vuoden 1999 aikana.

Toimitusjohtajan katsaus

VUOSI 1998 OLI SONERALLE ERITTÄIN MERKITTÄVÄ.
UUSI NIMI, SUOMEN PT -KONSERNIN HAJAUTTAMINEN
ERILLISIKSI POSTI- JA TELEKONSERNEIKSI SEKÄ
ERITYISESTI LISTAUTUMINEN HELSINGIN PÖRSSIIN
MARRASKUUSSA KÄYNNISTIVÄT UUDEN VAIHEEN
YRITYKSEN ELINKAARELLA.

Tapahtumat olivat kuitenkin luonteva jatko sille kehitysuralle, jolla yhtiö on 1990-luvun toiminut ja asiakkaitaan palvellut.

Soneran omistus pohja laajeni syksyn osakemyynissä 80 000 osakkeenomistajaan. Uusia omistajiamme ovat suomalaiset institutionaaliset ja yksityissijoittajat sekä pohjoismaiset ja kansainväliset instituutiot ja rahastot. Osakkeiden kysyntä osoittautui ennätyksellisen vilkkaaksi huolimatta pääomamarkkinoilla vallinneesta epävakaudesta. Myös Soneran toteuttama henkilöstöanti sai erinomaisen vastaanoton, kun joka toinen soneralainen merkitsi yhtiönsä osakkeita. Kaiken kaikkiaan laaja ja monipuolinen omistus pohja tarjoaa haastavan lähtökohdan Soneran arvon edelleen kehittämiseksi.

Fokusalueet kasvoivat nopeasti

Soneran kasvu jatkui vuonna 1998 vahvana ja myös liiketoiminnan kannattavuus säilyi hyvänä. Kotimaan matkaviestinässä saimme vuoden aikana yli puoli miljoonaa uutta GSM-asiakasta. Vuoden lopulla Soneran matkaviestinasiakkaana oli liki kaksi miljoonaa suomalaista. Ennätyksellisen kasvun saivat aikaan kuluttajamarkkinoiden voimakas avautuminen, lukuisat matkapuhelimen käyttöä lisäävät uudet palvelut ja hyvä yhteistyö matkapuhelimia myyvien yrittäjien kanssa.

Suhteellisesti matkaviestintääkin nopeammin kasvoi data- ja mediaviestinnän liiketoimintamme. Kasvua toivat erityisesti yrityksille myytävät lähiverkko- ja intranet-palvelut sekä internetin käytön voimakas lisääntyminen. Yhteensä matkaviestintä sekä data- ja mediaviestintä muodostivat vuonna 1998 jo 63 prosenttia Soneran liikevaihdosta.

Vuosi 1998 oli merkittävä myös kansainvälisen toimintamme laajentumiselle. Sonera teki vuoden aikana merkittäviä sijoituksia ulkomaisiin matkaviestintäyhtiöihin muun muassa Turkissa ja Yhdysvalloissa. Baltiassa etenimme sekä matkaviestinnän että kiinteän verkon yhtiöissä. Osakkuusyhtiöstrategiamme kantoi jo hedelmää erityisesti Turkissa, missä Turkcellin liiketoiminta kasvoi vahvasti ja kannattavasti.

Alan kansainvälinen murros voimistuu

Suomalaiset ovat nopeita omaksuma uusia televiestintäratkaisuja, mitä kuvastaa matkapuhelimen ja internetin käytön maailmanennätykset. Joulukuussa 1998 matkapuhelinliittymien määrä ylitti Suomessa lankaliittymien määrän ja vuoden lopussa 58 prosentilla suomalaisista oli käytössään matkapuhelin. Internetiä käyttää viikottain jo joka viides suomalainen.

Liiketoiminnan suotuista kehitys ja pörssilistautuminen avaavat Soneralle uusia mahdollisuuksia nopeasti kasvavilla ja kansainvälistyvillä televiestintämarkkinoilla. Suomen telemarkkinoiden avautuminen kilpailulle vaiheittain vuodesta 1987 alkaen on ollut omiaan kehittämään kotimaan markkinoita.

Muualla Euroopassa on nyt alkanut vastaava kehitys. Vuosi 1998 oli laajemmin Euroopan unionin alueella ensimmäinen televiestintä kilpailuvuosi, joka antoi jo selviä merkkejä tulevasta. Jatkona kilpailulle alan konsolidoitumiskehitys on käynnistymässä Länsi-Euroopassa. Perinteiset kiinteän verkon operaattorit hakevat liittoutumilla ja fuusioilla kustannusetuja, kun taas nopeasti kasvavilla matka-, data- ja mediaviestintä alueilla yhtiöt pyrkivät luomaan tulevaisuuden markkina-asemia.

Sonera on fokusoinut liiketoimintansa selkeästi matka-, data- ja mediaviestintään. Näillä kasvualueilla konsernilla on kansainvälisesti tunnustettua teknistä erityisosaamista ja kilpailuilla kotimaan markkinoilla hankittua asiakashallinnan ja markkinoinnin kokemusta. Aiomme määrätietoisesti kehittää edelleen näitä vahvuksiamme ja edistää ydinliiketoimintojamme ulkomailla. Sonera hakee aktiivisesti yhteistyömalleja, joilla voi hyödyntää osaamistaan, saavuttaa kansainvälistä kasvua ja lisätä yrityksen arvoa.

Matkaviestintä ja sisältöpalvelut lähentyvät

Teknologiosaamiseen Sonera on panostanut enemmän kuin televiestintäoperaattorit keskimäärin. Myös vuonna 1998 käytimme tutkimus- ja kehitystoimintaamme yli kolme prosenttia konsernin liikevaihdosta. T&K-toimintamme perustuu nopeasti kehittyvän markkinan tarpeisiin – uusien palveluiden kehittäminen on keskeinen osa liiketoimin-

taamme. Teknolgisien osaamisen lisäksi haluamme olla edelläkävijöitä myös palveluiden tuotteistamisessa ja niiden markkinoinnissa.

Fokusalueidemme tekninen kehitys ja uusien palveluiden suunnittelu jatkuvat tauotta. Suomen liikenneministeriö laittoi ensimmäisenä maailmassa vuoden 1998 lopulla hakuun UMTS-verkon toimiluvat. Tämä kolmannen sukupolven laajakaistainen matkaviestinverkko mahdollistaa muun muassa liikkuvan kuvan lähettämisen ja internet-sivujen monipuolisen hyödyntämisen matkaviestimellä. Lähivuosina matkapuhelimen käyttö monipuolistuu siis ratkaisevasti nykyisestä puheen ja tekstiviestipohjaisten palvelujen välittämisestä. Samalla matkaviestintä ja internetin sisältöpalvelut lähentyvät toisiaan. Sonera osallistuu uuden matkaviestinjärjestelmän kansainväliseen kehitystyöhön ja aikoo pysyä kehityksen kärjessä myös uusien sisältöpalvelujen tarjoajana tekemällä yhteistyötä sisällön tuottajien kanssa.

UMTS-toimiluvan lisäksi Sonera on kuluvan vuoden alussa hakenut valtakunnallista digitaalitelevisiotoimilupaa. Tavoitteenamme on aloittaa vuorovaikutteisten sisältöpalvelujen, kuten sähköisen asioinnin ja kaupankäynnin, tarjoaminen digitaali-TV:ssä. Myös digitaali-TV on osoitus erilaisten teknologiaratkaisujen ja viestintämuotojen lähentymisestä, jolloin samoja sisältöpalveluja voi käyttää useammalla päätelaitteella. Uskomme, että televisiosta tulee myös joka kodin internet-pääte.

Sonera on valmistautunut alan jatkuvaan murrokseen myös sisäisesti. Näemme tulevaisuuden liiketoimintojemme kehittyvän henkilökohtaisen viestintän ja yritysviestintän ratkaisujen sekä media- ja sisältöliiketoiminnan ympärille. Näiden kolmen peruspilarin pohjalta suuntaamme liiketoimintaamme markkinoiden kehittyessä.

Haluan kiittää menestyksekkästä vuodesta kaikkia Soneran asiakkaita, henkilöstöämme, yhteistyökumppaneitamme ja osakkeenomistajiamme. Tästä on hyvä jatkaa.

Aulis Salin

Hallituksen toimintakertomus

Kansantalouden kasvu muodosti suotuisat olosuhteet televiestintätoimialan voimakkaalle kasvulle Suomessa. Erityisen nopeata kasvu oli matka-, data- ja mediaviestinnässä.

Matkapuhelinliittymien kokonaismäärä Suomessa kasvoi liikenneministeriön arvion mukaan vuonna 1998 noin 800 000:lla liittymällä (659 000 vuonna 1997). Vuoden lopussa matkapuhelinliittymien määrä oli arviolta 3,0 miljoonaa ja matkapuhelintiheys noin 58 liittymää 100 asukasta kohden. Matkapuhelinliittymien kokonaismäärä ylitti joulukuussa kiinteän verkon puhelinliittymien määrän.

Matkaviestintäpalveluita Suomen markkinoilla tarjoavien yritysten määrä kasvoi vuoden aikana. Uusi tarjonta oli alueellista ja kohdistui pääasiassa suurimpiin kaupunkeihin. Kilpailu uusien asiakkaiden hankinnassa kiristyi ja Sonera menetti matkaviestinnässä markkinaosuuttaan, joka liikenneministeriön liittymätilastojen mukaan oli vuoden lopussa 68 % (74 %) kaikista matkapuhelinliittymistä ja 63 % (65 %) GSM-liittymistä.

Kiinteän verkon paikallispuhelimarkkinoiden koko säilyi yhtiön arvion mukaan ennallaan, mutta kaukopuhelunmarkkinat pienenevät hieman. Sonera säilytti noin 28 %:n markkinaosuutensa paikallisliittymistä. Soneran markkinaosuus vuoden aikana soitetuista kaukopuhelumuuteista oli noin 39 % (41 %).

Ulkomaanpuhelimarkkinoiden arvioidaan säilyneen markkamääräisesti ennallaan puheluiden hintatason laskusta huolimatta, koska puhelumuuttien määrä vastaavasti kasvoi yhtiön arvion mukaan noin 9 %. Soneran markkinaosuus vuoden aikana soitetuista ulkomaanpuhelumuuteista oli noin 55 % (60 %).

Dataviestinnän kokonaismarkkinat kasvoivat edelleen nopeasti. Kasvu painottui varsinkin yritysten lähiverkkojen yhdistämisen- ja hallintapalveluihin. Datasiirron peruspalveluissa kasvu oli maltillisempaa. Sonera arvioi osuudekseen noin puolet dataviestintämarkkinoista.

Internetin käytön kasvu jatkui voimakkaana ja markkinoille tuli uusia palveluja ja palveluntarjoajia. Kilpailu markkinoilla kiristyi, mutta Sonera arvioi säilyttäneensä johtavan asemansa yli kolmanneksen markkinaosuudella yritysten ja kotitalouksien internet-palvelujen tarjoajana.

Liikevaihto

Soneran liikevaihto kasvoi 20 % vuonna 1998 ja oli 9 648 Mmk (8 041). Markkamääräisesti matkaviestinnän liikevaihto kasvoi eniten.

Matkaviestinnän liikevaihto kasvoi 32 % edellisvuodesta ja oli 4 750 Mmk (3 603). Liiketoiminta-alueen osuus konsernin kokonaisliikevaihdosta nousi 49 %:iin (45 %). Kasvuun vaikuttivat GSM-asiakkaiden määrän lisääntyminen sekä palvelujen käytön kasvu. Vuoden jälkipuoliskolla kiihtynyt NMT-asiakkaiden väheneminen ei vaikuttanut

KONSERNIN LIIKEVAIHTO

Mmk	1998	1997	Muutos %
Matkaviestintä	4 750	3 603	32
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta			
Kotimaan puhelupalvelut	1 497	1 456	3
Ulkomaan puhelupalvelut	763	798	- 4
Data- ja mediaviestintä	1 310	952	38
Laitemyynti	549	476	15
Muu toiminta	779	756	3
Yhteensä	4 898	4 438	10
Konserni	9 648	8 041	20

merkittävästi liikevaihtoon, koska samanaikaisesti GSM-asiakkaiden määrä kasvoi alkuvuotta nopeammin. GSM-asiakkaiden määrä vuoden päättyessä oli 1 596 897 (1 032 121) ja NMT-asiakkaiden 334 987 (553 981).

Kiinteän verkon ja muun liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 10 % edellisvuodesta ja oli 4 898 Mmk (4 438). Liiketoiminta-alue koostuu kiinteän verkon kotimaan ja ulkomaan puhelupalveluista, data- ja mediaviestinnästä sekä laitemyynnistä ja muusta liiketoiminnasta.

Kiinteän verkon puhelupalveluiden yhteenlaskettu liikevaihto oli 2 260 Mmk (2 254). Kotimaan puhelupalveluiden liikevaihto kasvoi hieman edellisvuodesta ja oli 1 497 Mmk (1 456). Ulkomaanpuhelimarkkinoiden hintatason lasku ja markkinaosuuden menetykset pienensivät ulkomaan puhelupalveluiden liikevaihtoa 763 Mmk:aan (798).

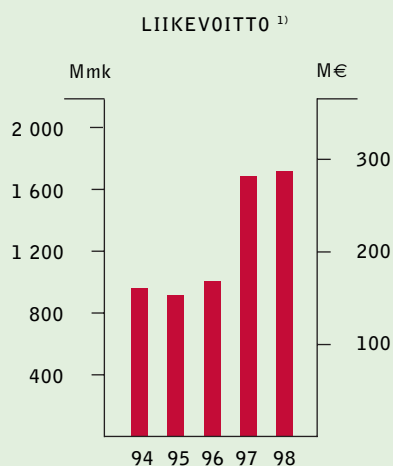
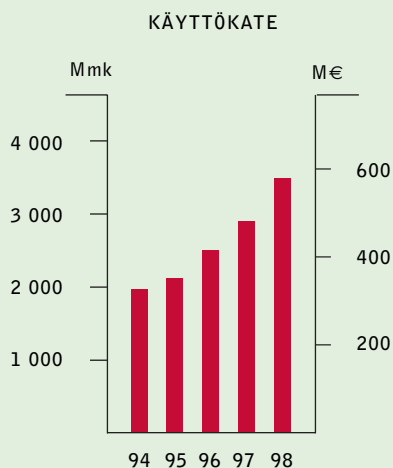
Data- ja mediaviestinnän liikevaihto nousi 38 % edellisestä vuodesta ja oli 1 310 Mmk (952). Yritysten lähiverkko- ja intranet-palveluihin keskittyvän dataliiketoiminnan liikevaihto kasvoi 42 % ja oli 939 Mmk (662). Mediaviestinnän liikevaihto kasvoi lähinnä internet-palvelujen kasvun myötä 28 % ja oli 371 Mmk (290).

Laitemyynti kasvoi 15 % ja oli 549 Mmk (476). Muun liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 3 % ja oli 779 Mmk (756). Kasvavia alueita olivat lähinnä välitys- ja luetteloliiketoiminta sekä johtojen vuokraustoiminta.

Kiinteään verkkoon ja muuhun liiketoimintaan sisältyvien ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto oli 261 Mmk (152). Kasvua toi lähinnä dataliiketoiminta. Vienti Suomesta oli 179 Mmk (154).

Tulos

Konsernin liikevoitto vuonna 1998 oli 1 721 Mmk (1 693) eli 18 % liikevaihdosta (21). Suhteellinen kannattavuus käyttökatetasolla säilyi 36 %:ssa liikevaihdosta, mutta liikevoiton määrää alensivat kasvaneet poistot sekä käyttöomaisuudesta tehty kertaluonteiset 219 Mmk:n arvonalennukset. Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja kasvoi 12 % ja oli 2 061 Mmk (1 836).

1) Televerkkojen poistoperiaatteita muutettiin vuonna 1997.

KÄYTTÖKATE

Mmk	1998	1997	Muutos %
Matkaviestintä	2 146	1 662	29
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	1 346	1 244	8
Konserni	3 492	2 906	20

LIIVEVOITTO

Mmk	1998	1997	Muutos %
Matkaviestintä	1 320	1 197	10
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	401	496	- 19
Konserni	1 721	1 693	2

Matkaviestinnän liikevoitto parani edellisvuodesta 10 % ja oli 1 320 Mmk (1 197). Käyttökateprosentti säilyi edellisvuoden tasolla 44 %:ssa ja markkamääräinen käyttökate kasvoi 29 %, mutta liikevoiton kasvua heikensi NMT-verkkojen käyttöomaisuudesta tehty 202 Mmk:n arvonalennus loppuvuodesta nopeutuneen asiakasmäärän vähenemisen seurauksena. NMT-verkkojen käyttöomaisuuden menoäänäns 31.12.1998 oli 133 Mmk. Kokonaisuudessaan positiivista tuloskehitystä edesauttoi liikennetuottojen voimakas kasvu.

Kiinteän verkon ja muun liiketoiminnan liikevoitto oli 401 Mmk (496), joka on 19 % vähemmän kuin edellisena vuonna. Käyttökateprosentti säilyi edellisvuotisella tasolla noin 23 %:ssa, mutta poistot kasvoivat käyttökate nopeammin. Liiketoiminta-alueen kannattavuutta heikensivät myös panostukset kansainväliseen liiketoimintaan sekä uusiin data- ja mediapalveluihin.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista kasvoi edellisvuotisesta ja oli 351 Mmk (114). Merkittävin vaikutus oli Turkcellilla, jonka tuloksesta Soneran osuus oli 486 Mmk (74). Osakkuusyhtiötulokseen sisältyy myös 131 Mmk:n tappiosuus syyskuussa hankitusta 19,4 %:n osuudesta yhdysvaltalaisessa Aerialissa, jota käsitellään konsernitilinpäätöksessä osakkuusyhtiön tavoin.

Osakkuusyhtiöiden liiketoiminta kasvoi vuoden aikana merkittävästi sekä matkaviestinnän asiakasmäärän kasvun että uusien osakkuusyhtiöhankintojen seurauksena. Yhtiöiden yhteenlaskettu liikevaihto vuoden 1998 aikana oli 11,0 miljardia markkaa (5,9). Merkittävin yksittäinen vaikutus oli Turkcellin liikevaihdon kasvulla yhtiön hankittua huhtikuussa GSM-toimiluvan, jonka myötä yhtiö siirtyi laskuttamaan asiakkaitaan suoraan Turkin valtiollisen teleyhtiön sijasta. Osakkuusyhtiöiden yhteenlasketut asiakasmäärät vuoden 1998 lopussa olivat matkaviestinnässä 3,6 miljoonaa (1,8) ja kiinteän verkon palveluissa 2,4 miljoonaa asiakasta (1,3). Osakkuusyhtiöiden kehitystä on kuvattu tarkemmin sivuilla 57-59.

OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA

Mmk	1998	1997
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	486	74
Aerial Operating Co., Inc.	- 131	-
Muut matkaviestintäoperaattorit	70	- 3
Kiinteän verkon operaattorit	117	35
Palveluoperaattorit	- 57	-
Tieto Corporation Oyj	57	52
Muut osakkuusyhtiöt	16	3
Liikearvon poistot ja eliminoinnit	- 207	- 47
Yhteensä	351	114

Tilikaudelle kirjatut verot olivat 561 Mmk (530) ja konsernin efektiivinen verokanta oli 27 % (29 %). Osakekohtainen tulos kasvoi 14 % ja oli 2,07 markkaa (1,81). Sijoitetun pääoman tuotto oli 19,1 % (23,7) ja oman pääoman tuotto 18,4 % (18,0).

Rahoitusasema

Liiketoiminnan kassavirta nousi 3 019 Mmk:aan (2 708), joka ylitti käyttöomaisuusinvestointeihin käytetyn määrän. Ulkomaisiin osakkuusyhtiöihin tehtyjen osakesijoitusten ja valtiolle ennen yksityistämistä suoritetun 786 Mmk:n osinjonjaon rahoittamiseksi korollinen nettovelka kasvoi merkittävästi ja oli vuoden lopussa 4 936 Mmk (164). Omavaraisuusaste laski 51 %:iin (71) ja nettovelkaantumisaste oli vuoden lopussa 58 % (2). Nettorahoituskulut olivat 11 Mmk (1997: nettorahoitustuotot 29 Mmk).

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Mmk	1998	1997	Muutos
Oma pääoma	8 465	7 799	666
Korollinen nettovelka			
Pitkäaikaiset lainat	4 687	1 013	3 674
Lyhytaikaiset lainat	802	14	788
- Likvidit varat	- 553	- 863	310
Yhteensä	4 936	164	4 772

Omavaraisuusaste, %	51,5	70,9
Nettovelkaantumisaste, %	57,8	2,1

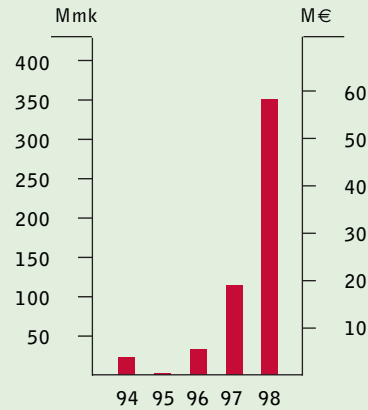
Rahoitustuotot ja -kulut

	1998	1997	Muutos
Osinkotuotot	31	12	19
Nettokorot ja muut rahoituskulut	- 35	10	- 45
Kurssivoitot ja -tappiot	- 7	7	- 14
Yhteensä	- 11	29	- 40

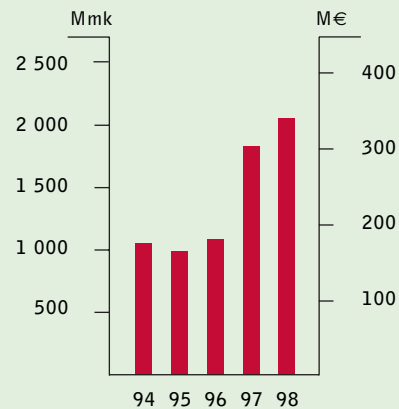
Kassavirta

	1998	1997	Muutos
Liiketoiminnan kassavirta	3 019	2 708	311
Investointien kassavirta	- 7 085	- 2 580	- 4 505
Rahoituksen kassavirta	3 756	556	3 200
Likvidien varojen muutos	- 310	684	- 994

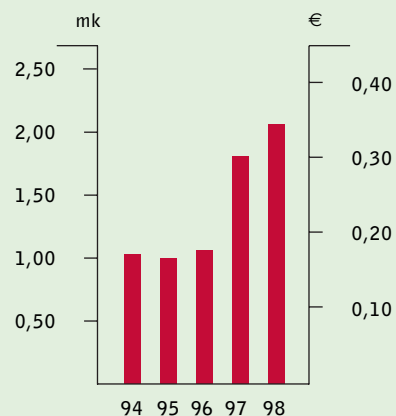
OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA

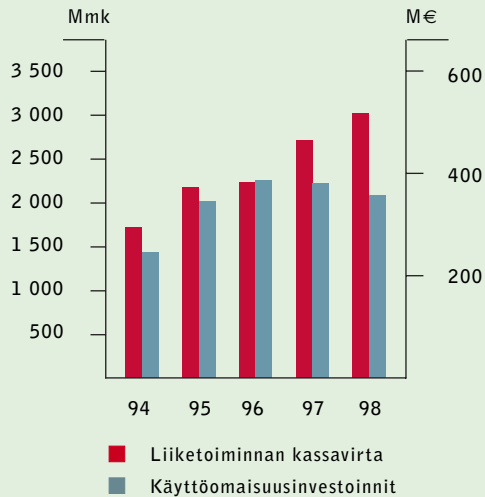
VOITTO ENNEN SATUNNAISERIAÄ JA VEROJA

TULOS/OSAKE

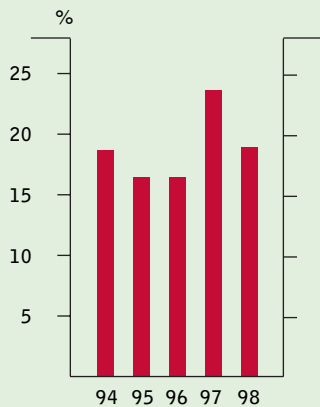

LIIKETOIMINNAN KASSAVIRTA JA
KÄYTTÖMAISUUSINVESTOINNIT

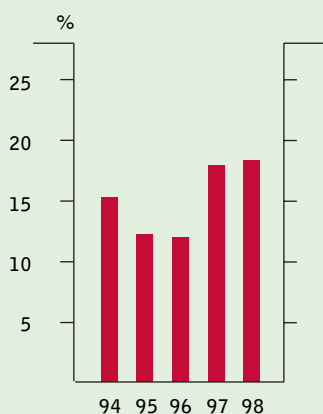

■ Liiketoiminnan kassavirta
■ Käyttöomaisuusinvestoinnit

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO

Konsernin likvidit varat vuoden päättyessä olivat 553 Mmk. Lisäksi konsernilla oli nostamattomia valmiusluottoja lähes 1,9 miljardin markan edestä.

Konsernin rahoitusta ja rahoitusriskien hallintaa on esitetty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 18.

Investoinnit käyttöomaisuuteen

Konsernin investoinnit käyttöomaisuuteen vuonna 1998 olivat 2 087 Mmk (2 217) eli 22 % liikevaihdosta (28).

Mmk	1998	1997	Muutos %
Matkaviestintä	984	1 047	- 6
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	1 103	1 170	- 6
Konserni	2 087	2 217	- 6

Matkaviestinnässä jatkettiin voimakkaan liittymäkasvun vaatimaa lisäkapasiteetin rakentamista GSM 900 -verkkoon sekä GSM 1800 -verkon laajentamista. Lisäksi investoitiin asiakaspalvelun ja verkonhallinnan tietojärjestelmiin.

Kiinteän verkon investoinnit kohdistuivat pääosin lisäkapasiteetin rakentamiseen ja puhelinverkon modernisointiin. Toiminnan kehittämisinvestoinnit kohdistuivat asiakaspalvelu- ja toiminnanohjausjärjestelmiin.

Sijoitukset osakkeisiin ja divestoinnit

Vuoden 1998 aikana tehtiin useita merkittäviä sijoituksia ulkomaisiin televiestintäyhtiöihin. Sijoitukset osakkeisiin olivat yhteensä 5 337 Mmk (130).

Huhtikuussa Sonera kasvatti omistussuuttaan turkkilaisessa matkapuhelinoperaattorissa Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S:ssä 34 %:sta 41 %:iin. Elokuussa kasvatettiin omistussuutta myös unkarilaisessa matkapuhelinoperaattorissa Pannon GSM Rt:ssä 18,1 %:sta 23 %:iin 259 Mmk:n kauppahinnalla.

Syyskuussa Sonera hankki 19,4 %:n osuuden yhdysvaltalaisesta GSM-operaattorista Aerial Operating Co., Inc:stä 1 064 Mmk:lla. Yhtiö on julkisesti noteeratun Aerial Communications, Inc:n operatiivinen tytäryhtiö. Niin ikään syyskuussa hankittiin yhdessä Telia AB:n kanssa 55 %:n (Soneran osuus 27,5 %) omistus UAB Omnitelistä, joka on Liettuan johtava GSM-operaattori.

Kiinteän verkon operaattoreiden omistusta Baltian maissa lisättiin hankkimalla kesäkuussa yhdessä Telia AB:n kanssa Liettuan valtiolta 60 %:n (Soneran osuus 30 %) omistus AB Lietuvos Telekomasista. Soneran osuus kauppahinnasta oli 1 416 Mmk. Lisäksi Sonera lisäsi omistussuuttaan Latvian kiinteän verkon operaattorissa Lattelekom SIA:ssa 13,2 %:sta 44,1 %:iin. Syyskuussa toteutetun kaupan arvo oli 1 270 Mmk.

Alkuvuonna Sonera perusti yhdessä Hampurin sähkölaitoksen kanssa HanseNet Telefongesellschaft mbH & Co. KG -nimisen yhtiön, josta kumpikin osapuoli omistaa 50 %. Yhteisyritys keskittyy tarjoamaan kiinteän verkon puhe- ja datapalveluja Hampurissa ja sen lähialueilla.

Toukokuussa perustettiin Alankomaihin osakkuusyhtiö Axxon Telecom N.V., josta Soneran osuus on 40 %. Kesällä Sonera myi yhtiölle Belgian, Alankomaiden ja Saksan kiinteän verkon puheluliiketoimintansa. Axxon toimii kiinteän verkon puhelupalvelujen jälleenmyyjänä pk-yrityksille eri puolilla Eurooppaa.

Helmikuussa Sonera myi 28,5 %:n osuutensa hongkongilaisesta matkaviestintäyhtiöksestä P Plus Communications Ltd:stä paikalliselle Star Telecom International Holding Ltd:lle, missä yhteydessä Sonerasta tuli Star Telecomin osakas noin 4,5 %:n osuudella. Maaliskuussa Sonera myi 40 %:n osuutensa kaukohakupalveluja tarjoavasta virolaisesta Estonian Paging Ltd -yhtiöstä.

Konsernirakenne

Sonera-konsernin emoyhtiö Sonera-yhtymä Oyj syntyi Suomen PT Oy:n jakautuessa 1.7.1998. Jakautumisessa Sonera-yhtymä Oyj:lle siirtyivät Sonera Oy tytär- ja osakkuusyhtiöineen sekä asiakasrahoitusyhtiö PT-Credit Oy ja 27,3 %:n osuus Tieto Corporation Oyj:stä. Konsernin suurin yhtiö ja aiemmin Telenä tunnettu Telecom Finland Oy muutti nimensä Sonera Oy:ksi 15.4.1998.

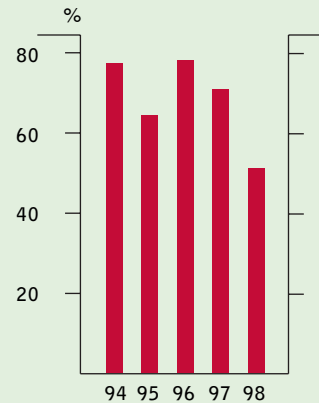
Kertomusvuoden alussa Sonera Oy siirsi suurasiakkaille suunnatun telepalveluliiketoimintansa tytäryhtiölleen Sonera Solutions Oy:lle (aiemmin Yritysverkot Oy).

Tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 20 on esitetty luettelo konsernin tytär- ja osakkuusyhtiöistä sekä vuoden aikana tapahtuneet muutokset.

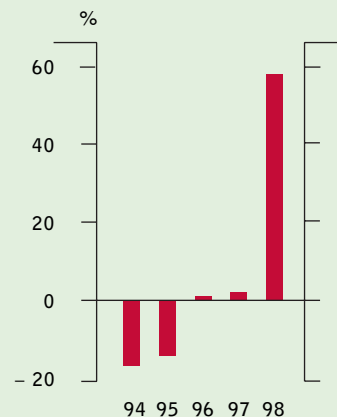
Yksityistäminen

Suomen valtio toteutti kertomusvuoden aikana yhtiön omistuspohjan laajentamisen myymällä osan omistamistaan Sonera-yhtymä Oyj:n osakkeista. Myynti toteutettiin lokamarraskuussa ns. tarjousantina koti- ja ulkomaisille institutionaalisille sijoittajille sekä yleisölle Suomessa. Osakkeen alustava hintaväli oli 36 - 45 markkaa ja lopulliseksi hinnaksi valtio asetti 45 markkaa osakkeelta. Instituutiomyynissä valtio myi 119 000 000 osaketta ja yleisömyynissä 39 000 000 osaketta, jolloin valtion tulot myynnistä olivat yhteensä noin 7,1 miljardia markkaa. Yleisömyynnin bonusoikeudellisia osakkeita ostaneet sijoittajat saavat lisäksi marraskuussa 1999 valtiolta ilman eri maksua yhden lisäosakkeen jokaista ostamaansa ja vuoden yhtäjaksoisesti omistamaansa kymmentä osaketta kohden. Suomalaisten institutionaalisten sijoittajien ja suomalaisen yleisön osuus myydyistä osakkeista oli 54,9 %, muiden Pohjoismaiden

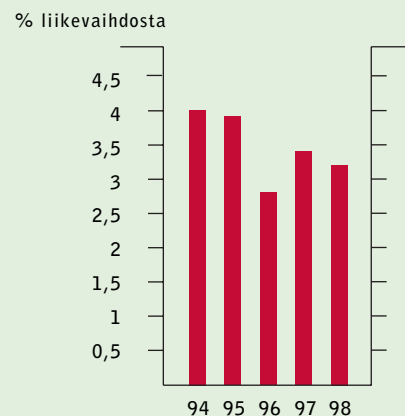
OMAVARAISUUSASTE

NETTOVELKAANTUMISASTE

T&K-MENOT

institutionaalisten sijoittajien 5,6 % ja muiden ulkomaisten institutionaalisten sijoittajien 39,5 %.

Valtion osakemyynnin yhteydessä Sonera toteutti henkilöstölle suunnatun osakeannin, jossa tarjottiin merkittäväksi 2 000 000 uutta osaketta. Lopullinen merkintähinta oli 40,50 markkaa osakkeelta ja annin kokonaistuotto 81 Mmk, josta 5 Mmk kirjattiin osakepääoman korotukseksi ja 76 Mmk ylikurssirahastoon. Osakepääoman korotus rekisteröitiin 17.11.1998.

Soneralla oli vuoden lopussa arvo-osuusrekisterin mukaan lähes 75 000 osakasta. Valtion omistusosuus Sonerassa laski osakemyynnin ja henkilöstöannin jälkeen 77,8 %:iin. Valtioneuvosto voi eduskunnalta saamansa valtuuden nojalla alentaa valtion omistusta enintään 50,1 %:iin.

Omistusohjan laajentamisen yhteydessä Soneran osake listattiin Helsingin Pörssiin. Kaupankäynti osakkeilla aloitettiin Helsingin Pörssin prelistalla 10.11.1998 ja päälistalla 17.11.1998, jolloin osakkeet siirrettiin sijoittajien arvo-osuustileille.

Tietoja Soneran osakkeenomistajista sekä osakkeiden vaihto- ja hintakehityksestä on esitetty tarkemmin sivuilla 40-42.

Tutkimus ja tuotekehitys

Soneran tutkimus- ja tuotekehitystoiminnan (T&K) menot tietojärjestelmien kehitystyö mukaanlukien olivat vuonna 1998 noin 312 Mmk (270).

Soneran T&K-toimintaa suuntaa tietoliikenteen lähentyminen tietotekniikan ja median kanssa, joka luo mahdollisuuden uudentyypisten viestintäratkaisujen kehittämiseksi. Vuoden 1998 aikana kehitystoiminnan painoalueita olivat konsernin kasvualueet matka-, data- ja mediaviestintä.

T&K-toiminta perustuu nopeasti kehittyvän markkinan tarpeisiin. Keskeisiä palvelukehityshankkeita olivat integroidun viestinnän, sähköisen kaupankäynnin sekä matkaviestinnän monipuolistuvat lisäarvopalvelut. Muita kehityskohteita olivat laajakaistaisen verkon liityntäratkaisut sekä uudet internet-pohjaiset verkkoratkaisut. Vuoden aikana kehitettiin voimakkaasti myös ohjelmistoja ja tietokantateknologioita, jotka mahdollistavat uusien palvelujen kehittämisen ja hallinnan.

Matkaviestinnän kolmannen sukupolven laajakaistainen UMTS-verkko mahdollistaa liikkuvan kuvan välittämisen ja internet-palvelujen tarjoamisen matkapuhelimella. Sonera osallistui aktiivisesti uuden matkaviestintäjärjestelmän kansainväliseen tutkimus-, kehitys- ja standardointityöhön sekä korkeakoulujen tutkimusprojekteihin. Samalla Sonera oli mukana kouluttamassa alalle uusia asiantuntijoita, joita rekrytoitiin erityisesti konsernin teknologiakeskuksiin Ouluun, Lappeenrantaan ja Tampereelle.

Konsernin ympäristöpolitiikka

Kertomusvuonna vahvistettiin konsernille ympäristöpolitiikka, jonka tavoitteena on edistää ympäristöarvojen huomioimista sekä omassa että asiakkaiden toiminnassa. Ympäristöpolitiikan vahvistaminen oli jatkoa vuonna 1996 eurooppalaisten teleoperaattoreiden kesken allekirjoitetulle ympäristöperuskirjalle. Ympäristökysymysten hoidossa sovelletaan ISO 14001 -ympäristöjärjestelmästandardin mukaisia menettelytapoja. Ympäristöpolitiikan toteutumista seurataan ja siitä raportoidaan yrityksen johdolle.

Vuosi 2000

Soneran Vuosi 2000 -ohjelma on ollut käynnissä vuodesta 1996 lähtien ja yhtiön johto arvioi, että nykyisiin ohjelmitoihin jo tehtyjen ja tehtävien muutosten sekä uusiin järjestelmiin siirtymisen ansiosta vuosi 2000 ei tule aiheuttamaan merkittäviä ongelmia Soneran tietotekniikka- ja televiestintäjärjestelmissä. Konsernin ulkopuolisten tahojen järjestelmissä tai toiminnassa taikka kolmansilta hankituissa televiestintäjärjestelmissä mahdollisesti ilmenevät häiriöt saattavat kuitenkin osaltaan vaikuttaa myös Soneran liiketoimintaan ja palveluihin.

Soneran Vuosi 2000 -ohjelma kattaa konsernin sisäisen teknologian ja tuotantoprosessit, infrastruktuurin, tuotteet ja palvelut, tärkeimmät alihankkijat ja jälleenmyyjät sekä asiakkaat. Ohjelma sisältää toimenpiteet kunkin yksittäisen laitteen ja ohjelmiston sekä Soneran tarjoamien palveluiden tarkistamiseksi. Yhtiön arvion mukaan vielä tarvittavat tarkistukset, muutostyöt ja laitteistojen uusimiset toteutetaan ja testataan Soneran omassa tietotekniikassa ja televerkko-laitteissa, ohjelmistoissa sekä järjestelmissä vuoden 1999 aikana.

Vuosi 2000 -ohjelmaan liittyvät kustannukset ovat arviolta yhteensä noin 90 Mmk, joista noin 74 % on ulkopuolisia asiantuntijakuluja, 22 % palkkakuluja sekä 4 % laite- ja muita kuluja. Arvioiduista kuluista oli 31.12.1998 mennessä toteutunut 69 Mmk. Loppuosa arvioiduista kokonaiskustannuksista sisältyy kuluvarauksena taseeseen.

Euron käyttöönotto

Soneran laskuissa ja hinnastoissa on 1.1.1999 lähtien esitetty informatiivisena lisätietona myös euromääräistä tietoa. Täysin euromääräiseen laskutukseen ja varsinaiseen eurohinnoitteluun siirrytään vaiheittain 1.1.2002 mennessä.

Sonera aikoo julkaista taloudelliset tiedotteensa myös euromääräisinä vuoden 1999 ensimmäisestä osavuositarkastuksesta lähtien. Kirjanpidossa siirrytään euroon 1.1.2001 mennessä.

Tammikuussa 1999 Sonera-yhtymä Oyj:n osakepääoma muutettiin euromääräiseksi ja samalla osakkeen nimellisarvosta luovuttiin ylimääräisen yhtiökokouksen 1.7.1998 tekemän päätöksen mukaisesti.

Henkilöstö

Tilikauden lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 9 068 (8 290), joista 89 % oli vakituisia ja 11 % määräaikaista työntekijöitä. Keskimäärin vuoden aikana konsernin palveluksessa oli 8 609 (7 967) henkeä. Kasvua edellisvuodesta selittävät matka-, data- ja medialiiketoimintojen kasvu sekä panostaminen uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin ulkomailla.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

	1998	1997	Muutos %
Matkaviestintä	993	963	3
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	7 616	7 004	9
Konserni	8 609	7 967	8

Henkilöstöasioita on esitetty yksityiskohtaisemmin sivuilla 60-61.

Hallinto

Toimintansa 1.7.1998 aloittaneen Sonera-yhtymä Oyj:n johtamisesta vastaavat hallitus ja toimitusjohtaja, joita valvoo hallintoneuvosto. Hallintoelinten jäsenet valittiin Suomen PT Oy:n jakautumisesta päättämisen yhteydessä. Tilikauden aikana hallituksen puheenjohtajana toimi Markku Talonen ja yhtiön toimitusjohtajana Pekka Vennamo.

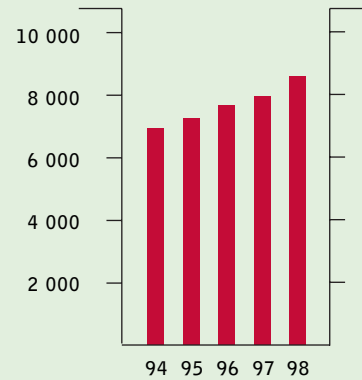
Sonera-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston, hallituksen ja johtoryhmän nykyiset kokoonpanot sekä yhtiön hallinto- ja valvontajärjestelmä on esitetty sivuilla 62-65.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Sonera-yhtymä Oyj:n hallitus vapautti 4.1.1999 toimitusjohtaja Pekka Vennamon tehtävästään ja nimitti samasta päivästä lukien Sonera Oy:n toimitusjohtajan Aulis Salinin myös emoyhtiön toimitusjohtajaksi.

Sonera ilmoitti 12.1.1999 ostaneensa 60 %:n osuuden Päämies-Kauppiat Oy:stä, joka on itsenäisten matkapuhelinkauppioiden muodostaman Päämies-ketjun yhteinen markkinointiyritys. Päämies-ketju käsittää 40 myymälää eri puolilla Suomea ja siinä mukana olevat 12 kauppiasta jäävät yhtiön vähemmistöomistajiksi.

HENKILÖSTÖ KESKIMÄÄRIN

Kansainvälinen luokituslaitos Standard & Poor's myönsi 13.1.1999 Sonera-yhtymä Oyj:n pitkäaikaiselle luotonotolle luottokelpoisuusluokituksen AA- ja lyhytaikaiselle luotonotolle luottokelpoisuusluokituksen A-1+.

Sonera tiedotti 15.1.1999 allekirjoittaneensa RSL COM Finland Oy:n kanssa matkapuheluja koskevan palveluoperaattorisopimuksen, joka on ensimmäinen laatuaan Suomessa. Toimintamallissa palveluoperaattori ostaa Soneralta GSM-verkkokapasiteettia omia tuotteitaan varten.

Sonera jätti tammikuussa liikenneministeriölle kaksi hakemusta ns. kolmannen sukupolven matkaviestinverkon (UMTS) toimiluvista. Toinen hakemuksista koskee valtakunnan laajuisia yleisiä matkaviestinpalveluita, ja toinen koskee alueellista toimilupaa kiinteistökohtaisia langattomia viestintäratkaisuja varten. Helmikuussa Sonera jätti hakemuksen valtakunnallisesta digitaalitelevisiotoimiluvasta voidakseen aloittaa vuorovaikutteisten sisältöpalvelujen tarjonnan digitaali-TV:ssä.

Sonera Oy ilmoitti 22.1.1999 suunnittelevansa yhtiön rakentamis- ja kunnossapitotoimintojen yhtiöittämistä 1.7.1999 alkaen. Samalla käynnistettiin henkilöstöjärjestöjen kanssa neuvottelut yhtiöittämisen henkilöstövaikutusten selvittämiseksi. Kyseisten toimintojen yhteenlaskettu henkilöstömäärä vuoden lopussa oli 2 200 ja liikevaihto vuonna 1998 oli noin miljardi markkaa, josta noin viidennes kertyi konsernin ulkopuolisilta asiakkailta.

Osana hallintorakenteen tehostamistoimenpiteitä Sonera-yhtymä Oyj:n hallitus teki 22.2.1999 päätöksen fuusoida Sonera Oy sen emoyhtiöön Sonera-yhtymä Oyj:öön.

Soneran virolaisten osakkuusyhtiöiden AS Eesti Mobiiltelefonin ja AS Eesti Telefonin emoyhtiö AS Eesti Telekom yksityistettiin helmikuussa 1999 Viron valtion myydessä osan omistamistaan Eesti Telekom osakkeista kansainvälisille ja virolaisille sijoittajille. Sonera merkitsi yhtiön osakkeita yhteensä 55 Mmk:lla. Ennen yksityistämistä tehdyn osakassopimuksen mukaan Eesti Telekom vaihtaa 30.6.1999 mennessä Soneran omistusosuudet Eesti Mobiiltelefonissa ja Eesti Telefonissa omiin osakkeisiinsa. Yksityistämisen ja osakevaihdon jälkeen Sonera ja Telia AB kumpikin omista-

vat 24,5 %, Viron valtio 27,3 % ja muut sijoittajat 23,7 % Eesti Telekom osakkeista. Yhtiön osakkeen noteeraus Tallinnan pörssissä alkoi 11.2.1999 ja yhtiön markkina-arvo ensimmäisen päivän kaupankäynnin päätyttyä oli noin 3,2 miljardia markkaa.

Näkymät vuodelle 1999

Kotimaan televiestintäpalvelujen kysynnän arvioidaan kasvavan lievästi aiempaa hitaammin. Kasvu painottuu edellisten vuosien tapaan matka- sekä data- ja mediaviestintään.

Kilpailun arvioidaan lisääntyvän konsernin kaikilla keskeisillä toiminta-alueilla. Liikevaihdon kasvun ei uskota jatkuvan yhtä voimakkaana kuin edellisenä vuonna. Samalla matkaviestinnässä liittymämäärän kasvuvauhdin arvioidaan hidastuvan edellisiin vuosiin verrattuna.

Data- ja mediaviestinnän kasvun varmistaminen edellyttää voimakasta panostusta tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Konsernin kasvualueiden tukena toimivan kiinteän verkon kustannustehokkuutta pyritään edelleen parantamaan. Myös muun liiketoiminnan tehostamistoimenpiteitä kannattavuuden parantamiseksi jatketaan.

Konsernin suhteellisen kannattavuuden käyttökateprosentilla mitattuna arvioidaan säilyvän vuoden 1998 tasolla. Soneran osuuden osakkuusyhtiöiden tuloksista ennustetaan edelleen kasvavan. Voiton ennen satunnaiseriä ja veroja arvioidaan kasvavan hieman liikevaihtoa nopeammin.

Käyttöomaisuusinvestointien arvioidaan vuonna 1999 olevan markkamääräisesti vuoden 1998 tasolla. Matkaviestinnässä investoinnit suunnataan GSM 900 -verkon lisäkapasiteettiin kasvun mahdollistamiseksi ja verkon nopeuden nostamiseksi sekä GSM 1800 -verkon peittoalueen laajentamiseen. Uusia palveluja mahdollistavien investointien osuus kasvaa edellisestä vuodesta. Kiinteän verkon investoinneilla turvataan sekä uusien palvelujen kehittäminen että niiden kysynnän aiheuttama lisäkapasiteetin tarve. Lisäksi jatketaan kiinteän verkon keskustekniikan uudistamista muun muassa maanlaajuisen ADSL-laajakaistavalmiuden saavuttamiseksi vuoden 2000 aikana.

Toimialan rakenteiden muutosvauhti on kiihtynyt päättyneen vuoden aikana ja konsolidoitumiskehityksen alalla arvioidaan jatkuvan. Yhtiöt hakevat fuusioilla ja liittoutumilla kiinteän verkon liiketoiminnassa lähinnä kustannus- ja skaalaetuja, kun taas matka-, data- ja mediaviestinnän alueella haetaan ensisijaisesti vahvaa kasvua ja uusia markkina-aseimia. Sonera on sitoutunut kasvuun ydinliiketoiminnoissaan matka-, data- ja mediaviestinnässä sekä hakee aktiivisesti yhteistyömalleja, jotka tukevat Soneran omaan osaamis pohjaan perustuvaa kasvua näillä alueilla.

Hallituksen esitys voittovarojen käytöstä

Vuosittaista osingonjakoehdotusta tehdessään yhtiön hallitus ottaa huomioon konsernin tuloskehityksen ohella myös investointi- ja kehittämistarpeet. Hallituksen tavoitteena on, että maksettavien osinkojen määrä vastaa noin neljännestä konsernin vuosittaisesta nettotuloksesta.

Tilinpäätöksen 31.12.1998 mukaan konsernin jakokelpoiset varat olivat 5 474 Mmk ja emoyhtiön vastaavasti 4 006 Mmk. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan 0,50 markkaa osakkeelta eli yhteensä 361 Mmk, ja että loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään taseeseen.

Helsingissä 22. helmikuuta 1999

Markku Talonen

Liisa Joronen

Kalevi Alestalo

Erkki Bäckman

Reijo Sulonen

Tapio Vaahtokivi

Kari Vilkmán

Aulis Salin
toimitusjohtaja

Tuloslaskelma

1.1. – 31.12.	Liitetieto	1998	1997	1998	1997
			Mmk	M€	
Liikevaihto	(2)	9 648	8 041	1 623	1 352
Liiketoiminnan muut tuotot	(3)	145	107	24	18
Liiketoiminnan kulut	(4)				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		– 691	– 594	– 116	– 100
Ulkopuoliset palvelut		– 2 182	– 1 864	– 367	– 313
Henkilöstökulut		– 1 836	– 1 526	– 309	– 257
Vuokrat		– 238	– 230	– 40	– 39
Liiketoiminnan muut kulut		– 1 354	– 1 028	– 228	– 172
Yhteensä		– 6 301	– 5 242	– 1 060	– 881
Poistot	(5)	– 1 552	– 1 213	– 261	– 204
Käyttöomaisuuden arvonalennukset	(5)	– 219	–	– 37	–
Liikevoitto		1 721	1 693	289	285
Osuus osakkuusyritysten tuloksista	(10)	351	114	59	19
Rahoitustuotot ja -kulut	(6)	– 11	29	– 2	5
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		2 061	1 836	346	309
Tuloverot	(7)	– 561	– 530	– 94	– 89
Vähemmistön osuus tuloksesta		– 6	– 0	– 1	– 0
Nettotulos		1 494	1 306	251	220
Tulos/osake (mk, €)	(8)	2,07	1,81	0,35	0,31
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä (1 000 kpl)		720 247	720 000		

Tase

31.12.	Liitetieto	1998	1997	1998	1997
			Mmk		M€
V A S T A A V A A					
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	(9)				
Aineettomat hyödykkeet		317	253	53	42
Aineelliset hyödykkeet					
Maa-alueet		91	74	15	13
Rakennukset ja rakennelmat		740	722	125	121
Koneet ja kalusto		417	339	70	57
Televerkot		4 965	5 038	835	847
Muut aineelliset hyödykkeet		188	87	32	15
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		273	221	46	37
		6 674	6 481	1 123	1 090
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset					
Osakkuusyritys-sijoitukset	(10)	6 828	1 224	1 148	206
Muut osakkeet ja osuudet		319	282	54	47
Pitkäaikaiset lainasaamiset		173	237	29	40
		7 320	1 743	1 231	293
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä		14 311	8 477	2 407	1 425
Vaihto- ja rahoitusomaisuus					
Vaihto-omaisuus	(11)	133	89	22	15
Saamiset					
Myyntisaamiset		1 611	1 289	271	217
Lainasaamiset		4	227	1	38
Siirtosaamiset		93	141	16	24
Muut saamiset		25	11	4	2
		1 733	1 668	292	281
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit					
Talletukset ja muut arvopaperit		213	604	36	101
Rahat ja pankkisaamiset		340	259	57	44
		553	863	93	145
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä		2 419	2 620	407	441
V A S T A A V A T Y H T E E N S Ä		16 730	11 097	2 814	1 866

31.12.	Liitetieto	1998	1997	1998	1997
			Mmk	M€	
VASTATTAVA					
Oma pääoma	(12)				
Osakepääoma		1 805	1 800	304	303
Ylikurssirahasto		76	–	13	–
Käyttörahassto		3 041	3 041	511	511
Kertyneet voittovarot edellisiltä vuosilta		2 049	1 652	345	278
Nettotulos		1 494	1 306	251	220
		8 465	7 799	1 424	1 312
Vähemmistön osuus		72	3	12	0
Oma pääoma ja vähemmistön osuus yhteensä		8 537	7 802	1 436	1 312
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Pitkäaikaiset lainat	(13)	4 687	1 013	788	171
Laskennallinen verovelka	(7)	452	344	76	58
Muut pitkäaikaiset velat	(14)	87	169	15	28
		5 226	1 526	879	257
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Lyhytaikaiset lainat	(13)	802	14	135	2
Saadut ennakkomaksut		94	84	16	14
Ostovelat		1 109	825	187	139
Siirtovelat		941	828	158	139
Muut lyhytaikaiset velat		21	18	3	3
		2 967	1 769	499	297
Vieras pääoma yhteensä		8 193	3 295	1 378	554
VASTATTAVAT YHTEENSÄ		16 730	11 097	2 814	1 866

Kassavirtalaskelma

1.1. – 31.12.	1998	1997	1998	1997
		Mmk		M€
Liiketoiminta				
Liikevoitto	1 721	1 693	289	285
Poistot ja arvonalennukset	1 771	1 213	298	204
Käyttöomaisuuden ja liiketoimintojen myyntitappiot (+), -voitot (-)	25	- 2	4	- 0
Saadut osingot	86	41	14	7
Saadut korot	69	37	12	6
Maksetut korot	- 114	- 9	- 19	- 1
Maksetut tuloverot	- 313	- 369	- 53	- 62
Muut erät	- 30	- 21	- 5	- 3
Käyttöpääoman muutos, oikaistuna yritysostoilla ja -myynneillä				
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	- 44	15	- 7	2
Korottomien saamisten lisäys	- 257	- 259	- 43	- 44
Korottomien velkojen lisäys	105	369	18	62
Liiketoiminnan kassavirta	3 019	2 708	508	456
Investoinnit				
Investoinnit käyttöomaisuuteen	- 2 087	- 2 217	- 351	- 373
Tytäryhtiöhankinnat, vähennettynä hankittujen tytäryhtiöiden likvideillä varoilla	- 11	- 5	- 2	- 1
Investoinnit osakkuusyhtiöihin	- 5 114	- 94	- 860	- 16
Investoinnit muihin osakkeisiin ja osuuksiin	- 212	- 31	- 36	- 5
Käyttöomaisuuden myyntitulot	69	50	12	8
Tytäryhtiömyynnit, vähennettynä myydyn tytäryhtiön likvideillä varoilla	-	2	-	0
Osakkuusyhtiöiden myyntitulot	21	40	3	7
Muiden osakkeiden ja osuuksien myyntitulot	2	7	0	1
Pitkäaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	23	- 110	4	- 18
Lyhytaikaisten lainasaamisten vähennys (+), lisäys (-)	224	- 222	38	- 37
Investointien kassavirta	- 7 085	- 2 580	- 1 192	- 434
Rahoitus				
Pitkäaikaisten lainojen nostot	3 673	1 008	617	169
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+), vähennys (-)	788	- 227	133	- 38
Osakeanti	81	-	14	-
Osingonjako	- 786	- 225	- 132	- 38
Rahoituksen kassavirta	3 756	556	632	93
Likvidien varojen vähennys (-), lisäys (+)	- 310	684	- 52	115
Likvidit varat tilikauden alussa	863	179	145	30
Likvidit varat tilikauden lopussa	553	863	93	145

Likvidit varat sisältävät rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Sonera-yhtymä Oyj ja sen tytäryhtiöt (yhdessä ”Sonera”) tarjoavat laajan valikoiman telealan palveluja yksityis- ja yritysasiakkaille, pääosin Suomessa. Soneran pääliiketoiminnot ovat matkaviestintä, kiinteän verkon kotimaan ja ulkomaan puhelupalvelut, data- ja mediaviestintä, laitemyynti sekä muu toiminta. Sonera toimii yhdellä toimialalla, telealalla, ja yli 95 % konsernin liikevaihdosta syntyy myynnistä suomalaisille asiakkaille. Soneralla on myös merkittäviä vähemmistöomistuksia ulkomaisissa matkaviestin- ja kiinteän verkon operaattoriyhtiöissä.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Sonera-yhtymä Oyj sekä sen tytäryhtiöt. 1.1.1994 Posti- ja telelaitoksen toiminta yhtiöitettiin Telecom Finland Oy:ksi ja Suomen Posti Oy:ksi, jotka molemmat omisti valtion 100 %:sesti omistama Suomen PT Oy. 1.7.1998 Suomen PT Oy jakautui kahdeksi valtion kokonaan omistamaksi yhtiöksi, Sonera-yhtymä Oyj:ksi ja Suomen Posti-yhtymä Oy:ksi.

Konsernitilinpäätös tilikaudelta 1998 sekä vertailuluvut tilikaudelta 1997 on esitetty erottamalla Suomen PT Oy:n konsernitilinpäätöksistä televiestintään liittyvien toimintojen tulos, taloudellinen asema ja kassavirrat ikään kuin nämä toiminnot olisivat muodostaneet erillisen ja jakautumisen tuloksena syntyneen rakenteen mukaisen konsernin jo tilikaudella 1997 ja tilikauteen 1998 sisältyvien kuuden ensimmäisen kuukauden aikana.

Konsernitilinpäätös on laadittu Suomen uuden kirjanpitolain (1336/1997) säännösten mukaisesti. Soneran käytämät laskentaperiaatteet vastaavat olennaisilta osiltaan IAS-periaatteita.

Konsernitilinpäätös on esitetty miljoonina markkoina, lukuunottamatta osakekohtaisia lukuja. Konsernin tuloslaskelma ja kassavirtalaskelma tilikaudelta 1998 sekä konsernitase 31.12.1998 on lisäksi esitetty euromääräisinä muuntamalla markkamääräiset tilinpäätöstiedot euroiksi 1.1.1999 voimaan tulleella kiinteällä muuntokursilla 5,94573 markkaa/euro.

Tilinpäätös perustuu historiallisiin hankintamenoihin. Tilinpäätöksen laadinnassa käytetyt arviot ja oletukset perustuvat viimeisimpään ja parhaaksi arvioituun käytettävissä olevaan tietoon. Toteutuneet tulokset voivat poiketa näistä arvioista.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyhtiö Sonera-yhtymä Oyj ja ne yhtiöt, joissa se suoraan tai välillisesti omistaa yli 50 % äänimäärästä tai joissa sillä muutoin on määräysvalta.

Tilikauden aikana hankitut tai perustetut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen myyntihetkeen saakka.

Yhdistelyssä on eliminoitu konserniyhtiöiden väliset tuotot ja kulut, keskinäiset saamiset ja velat sekä sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako. Vähemmistölle kuuluva osuus sekä tuloksista että omista pääomista on esitetty erillisinä erinä tuloslaskelmassa ja taseessa.

Keskinäisen omistuksen eliminoinnissa käytetään hankintamenomenetelmää. Eliminoinnin yhteydessä syntyvä tytäryhtiöosakkeiden hankintamenon ja tytäryhtiön hankintahetken omien pääomien välinen eliminointiero koh-

distetaan ensisijaisesti niille konsernitaseen omaisuus- ja velkaerille, joista eliminointieron katsotaan aiheutuneen. Kohdistamatta jäänyt konserniliikearvo esitetään omana eränään konsernitaseessa ja poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, enintään 10 vuodessa. Muille tase-erille kohdistettu eliminointiero kirjataan tulosvai- kutteisesti osana kyseisiä tase-eriä.

Osuus sellaisten yhtiöiden tuloksista, joissa Soneralla on huomattava vaikutusvalta (osakkuusyhtiöt), yhdistel- lään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. Sonera pitää osakkuusyhtiöinä lähtökohtai- sesti kaikkia yhtiöitä, joissa Soneralla on 20 - 50 % osak- keiden tuottamasta äänimäärästä. Lisäksi Aerial Opera- ting Co., Inc. on käsitelty konsernitilinpäätöksessä osak- kuusyhtiön tavoin, koska Sonera katsoo käyttävänsä yhti- össä huomattavaa vaikutusvaltaa huolimatta alle 20 %:n äänivallasta (19,4 %). Osakkuusyhtiöhankinnasta synty- nyt liikearvo sisältyy osakkuusyhtiösijoituksen arvoon konsernitaseessa ja tämä liikearvo poistetaan arvioituna taloudellisena vaikutusaikanaan, enintään 10 vuodessa.

Yhtiöt, joita ei käsitellä tytä- tai osakkuusyhtiöinä, esitetään konsernitilinpäätöksessä hankintameno- ja mää- räisinä ja konsernituloslaskelmassa esitetään ainoastaan näiltä yhtiöiltä saadut osingot.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan kir- janpitoon tapahtumapäivän kurssiin. Tilinpäätöksessä ul- komaanrahan määräiset saamiset ja velat muunnetaan Suomen markoiksi tilinpäätöspäivän Suomen Pankin kes- kikkurssiin. Myyntisaamisten muuntamisesta syntyvät kurssierot kirjataan liikevaihdon oikaisuksi ja ostovelko- jen muuntamisesta syntyvät kurssierot ostojen oikaisuksi. Liikevaihdon ja ostojen kokonaismääriin verrattuna nämä kurssierot ovat epäolennaisia. Muut kurssivoitot ja -tap- piot kirjataan kurssieroiksi rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään.

Kaikki euroalueeseen kuuluvien valuuttojen määräiset saamiset ja velat on tilinpäätöksessä 31.12.1998 muun- nettu Suomen markoiksi 1.1.1999 voimaan tulleilla kiin- teillä muuntokursseilla ja muuntamisesta syntyneet kurs- sierot on käsitelty toteutuneina kurssieroina vuoden 1998 tuloslaskelmassa.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmat on muun- nettu Suomen markoiksi tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden yhdistelyssä syntyvät muuntoerot on kirjattu kertyneisiin voittovaroihin.

Johdannaisopimukset

Konsernin liiketoimintaan liittyy eräitä valuutta- ja kor- koriskejä. Näiden riskien vaikutus konsernin tulokseen ja taloudelliseen asemaan pyritään minimoimaan.

Valuutariskien kattamiseksi tehty johdannaisopi- mukset arvostetaan tilinpäätöspäivän kurssiin tai markki- nahintaan. Arvonmuutokset kirjataan tulosvaiikutteisesti siten, että korkojen osuus jaksotetaan korkotuotoiksi tai -kuluiksi sopimusajalle, ja valuuttakurssierot kirjataan rahoitustuottojen ja -kulujen ryhmään kurssieroiksi.

Johdannaisopimuksia ei käytetä spekulatiivisiin tar- koituksiin.

Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Käyttöomaisuuden tasearvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, vähennettynä kertyneillä poistoilla. Itse rakennetun käyttöomaisuuden hankintameno sisältyy myös osuus rakennustyölle kohdistettavista kiinteistä menoista. Käyttöomaisuuden hankintameno ei sisälly korkomenoja.

Yhtiöittämisen yhteydessä 1.1.1994 Posti- ja telelaitokselta apporttina saadun käyttöomaisuuden hankintamenot perustuvat apporttiarvoihin, jotka vastasivat käyttöomaisuuden kirjanpitoarvoja Posti- ja telelaitoksen taseessa. Käytetyt apporttiarvot eivät ylittäneet siirretyn käyttöomaisuuden käypiä arvoja 1.1.1994.

Käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina ja ne perustuvat omaisuuden arvioitun taloudelliseen pitoaikaan. Maa-alueista ei kuitenkaan tehdä poistoja. Arvioidut taloudelliset pitoajat eri hyödykeryhmille ovat:

Aineettomat oikeudet	3 - 10 vuotta
Liikearvo ja konserniliikearvo	5 - 10 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	3 - 10 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	15 - 40 vuotta
Koneet ja kalusto	3 - 13 vuotta
Televerkot	4 - 20 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3 - 10 vuotta

Käyttöomaisuuden tasearvosta tehdään arvonalennus, mikäli on ilmeistä, että tulonodotukset eivät kata hyödykkeen tasearvoa.

Muina pitkäaikaisina sijoituksina ja saamisina esitetään sijoitukset ja saamiset, joiden aiottu hallussapitoaika on yli vuoden mittainen. Markkinanoteeratut oman pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan alkuperäiseen hankintameno tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan. Markkinanoteeratut vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset arvostetaan alkuperäiseen hankintameno silloin, kun ne aiotaan pitää hallussa eräpäiväänsä saakka, ja muussa tapauksessa alkuperäiseen hankintameno tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Vuokraus

Sonera vuokraa eräitä koneita ja laitteita asiakkailleen rahoitusvuokrausehdoin (ns. rahoitusleasing). Tällaiset vuokratukset esitetään konsernitilinpäätöksessä hyödykkeen myyntituottona ja korollisena lainasaamisena.

Konsernilla ei ole merkittäviä rahoitusvuokraussopimuksilla vuokrattuja hyödykkeitä. Mikäli tällaisia sopimuksia tehdään jatkossa, vuokratut hyödykkeet esitetään käyttöomaisuutena ja sopimusten velvoitteet korollisena lainana. Käyttövuokraussopimusten (ns. käyttöleasing) vuokramaksut kirjataan vuokratuloksi eikä hyödykkeitä esitetä käyttöomaisuutena.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintameno tai sitä alempana todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutushintaan. Hankintameno määritetään joko FIFO-periaatteella tai keskimääräisenä hankintameno.

Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit

Rahat ja pankkisaamiset sisältävät käteiset varat, pankki-

tilit, alle kolmen kuukauden talletukset sekä muut käteiseen rahaan rinnastettavat varat.

Rahoitusomaisuusarvopapereina esitetään sellaiset osakkeet ja osuudet, yli kolmen kuukauden talletukset sekä muut arvopaperit, joiden aiottu hallussapitoaika on alle vuoden mittainen. Markkinanoteeratut arvopaperit arvostetaan alkuperäiseen hankintameno tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Liikevaihto

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan myönnettyillä alennuksilla, myyntiin liittyvillä välillisillä veroilla sekä ulkomaanrahan määräraisten myyntisaamisten muuntamisesta syntyvillä kurssieroilla.

Myyntitulo kirjataan tuotoksi palvelun tai hyödykkeen luovutushetkellä. Konsernilla ei ole merkittäviä pitkän valmistusajan vaativia toimituksia.

Tutkimus- ja kehityksen menot

Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot kirjataan vuosikuluksi.

Ylläpito-, korjaus- ja perusparannusmenot

Ylläpitoon ja korjauksiin liittyvät menot kirjataan vuosikuluksi. Hyödykkeen olennaiseen parantamiseen tai uusiin liittyvät menot aktivoidaan osaksi hyödykkeen hankintamenoa. Vuokrahuoneistojen perusparannusmenot aktivoidaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistetaan 10 vuodessa tai vuokra-aikana, mikäli se on alle 10 vuotta.

Eläkejärjestelyt

Konsernin suomalaisen henkilöstön lakisääteinen eläketurva sekä eräät lisäeläkkeet on järjestetty PT:n Eläkesäätiön avulla. Yhtiö vastaa siitä, että eläkevastuu on riittävän turvaavasti katettu. Lisäeläketurvaan liittyvä eläkevastuu on täysin katettu. Myös lakisääteisen eläketurvaan liittyvä eläkevastuu on katettu lukuunottamatta vaakuutusmaksun tilapäisestä alentamisesta annettua lain mukaan myöhemminä vuosina katettavaksi jäänyttä osuutta.

Eräiden suomalaisten tytäryhtiöiden eläketurva on järjestetty eläkevakuutuksin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaan, pääosin eläkevakuutuksin.

Henkilöstökulut

Tuloslaskelmassa esitetty 'henkilöstökulut' -nimike sisältää kullekin vuodelle kirjattavat palvelujen tuottamiseen, myyntiin ja markkinointiin, tutkimukseen ja tuotekehittelyyn sekä yleishallintoon liittyvät henkilöstökulut.

Itse rakennettujen televerkkojen rakennustyöhön liittyvät henkilöstömenot aktivoidaan televerkkojen hankintameno, eikä niitä esitetä henkilöstökuluina tuloslaskelmassa.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin sisältyvät varsinaiseen palvelutuotantoon kuulumattomat tuotot kuten vuokratuotot, käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myyntivoitot sekä saadut maksukehoitus- ja perintäkorvausmaksut.

Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät varsinaiseen palvelutuotantoon kuulumattomat kulut kuten myynnin ja markkinoinnin kulut, tutkimus- ja kehitystoiminnan sekä yleishallinnon kulut. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät myös käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myyntitappiot.

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset erät sisältävät konsernin normaaliin liiketoimintaan kuulumattomat poikkeukselliset ja merkityksellään olennaiset liiketapahtumat.

Kuluvaraukset

Tuotoista vähennetään kuluvarauksina ne vastaiset menot, joista ei todennäköisesti kerry niitä vastaavaa tuloa, samoin kuin menetykset, joiden toteutumista pidetään todennäköisenä ja joiden määrä on arvioitavissa riittävällä tarkkuudella. Kuluvaraukset on esitetty taseessa korotomana velkana.

Tilinpäätössiirrot

Suomessa ja eräissä muissa maissa verolainsäädäntö antaa yrityksille mahdollisuuden pienentää tai lisätä verotettavaa tuloa tilinpäätössiirroin. Näiden lisäys tai vähennys kirjataan tuloslaskelmaan tilinpäätössiirtojen muutosena vastaeränään taseen tilinpäätössiirtojen kertymä. Pääosa Soneran tilinpäätössiirtojen kertymästä on syntynyt televerkkojen kertyneistä ylipoistoista.

Konsernitiilinpäätöksessä nämä konserniyhtiöiden tekemät tilinpäätössiirrot esitetään jaettuna tilikauden tulokseksi, kertyneiksi voittovaroiksi ja laskennalliseksi verovelaksi. Osakeyhtiölain mukaan omaan pääomaan sisältyviä tilinpäätössiirtoja ei voi sisällyttää konsernitaseen voitonjakokelpoisiin varoihin voitonjaon enimmäismäärää laskettaessa.

Tuloverot

Tuloverot koostuvat tilikauden veroista ja laskennallisista veroista. Tilikauden verot sisältävät konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat arvioidut verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisu.

Laskennallinen verovelka tai -saaminen lasketaan kaikille verotuksen ja konsernitiilinpäätöksen välisille jakso-tuseroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Laskennallinen verovelka sisältyy taseeseen kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen verohyödyn suuruisena. Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten nettomuutos tilikauden aikana kirjataan laskennalliseksi veroksi tuloslaskelmaan.

Konsernin kassavirtalaskelma

Kassavirtalaskelmassa on esitetty tilikauden aikana tapahtuneet kassavirrat jaettuna liiketoiminnan, investointien ja rahoituksen kassavirtoihin, joiden yhteissummasta päädytään likvidien varojen muutokseen. Likvidit varat sisältävät rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit.

Kassavirtalaskelma on laadittu ns. epäsuoran esitystavan mukaisesti lähtemällä liikkeelle liikevoitosta ja oikaisemalla se liiketoiminnan kassavirraksi.

Mmk	1998	1997
-----	------	------

2. Liikevaihto

Konsernin liikevaihdon muodostuminen liiketoiminta-alueittain:

Matkaviestintä		
Myynti ulkopuoliselle asiakkaille	4 750	3 603
Konsernin sisäinen myynti	170	156
	<u>4 920</u>	<u>3 759</u>
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta		
Myynti ulkopuoliselle asiakkaille	4 898	4 438
Konsernin sisäinen myynti	946	856
	<u>5 844</u>	<u>5 294</u>
Konsernin sisäinen myynti	- 1 116	- 1 012
Liikevaihto yhteensä	<u>9 648</u>	<u>8 041</u>

Pääosa Soneran liikevaihdosta syntyy Suomessa. Liikevaihdon maantieteellinen jakauma on seuraava:

Myynti suomalaisille asiakkaille	9 208	7 735
Myynti ulkomaisille asiakkaille	440	306
Yhteensä	<u>9 648</u>	<u>8 041</u>

3. Liiketoiminnan muut tuotot

Vuokratuotot	20	27
Liiketoimintojen myyntivoitot	24	8
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	9	15
Maksukehutus- ja perintäkorvausmaksut sekä laskutuslisät	55	51
Muut erät	37	6
Yhteensä	<u>145</u>	<u>107</u>

4. Liiketoiminnan kulut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostomenot	735	557
Varastojen lisäys (-), vähennys (+)	- 44	37
	<u>691</u>	<u>594</u>
Ulkopuoliset palvelut		
Maksut muiden operaattoreiden verkkojen käytöstä	1 352	1 013
Muut ulkopuoliset palvelut ¹⁾	830	851
	<u>2 182</u>	<u>1 864</u>
Henkilöstökulut ²⁾		
Palkat ja palkkiot	1 472	1 214
Eläkemaksut	180	152
Muut henkilösivukulut	184	160
	<u>1 836</u>	<u>1 526</u>
Vuokrat	238	230
Liiketoiminnan muut kulut ³⁾	1 354	1 028
Liiketoiminnan kulut yhteensä	<u>6 301</u>	<u>5 242</u>

¹⁾ Muut ulkopuoliset palvelut sisältää jakelukanavakorvaukset jälleenmyyjille, televerkon korjaukseen ja ylläpitoon liittyvät palvelut sekä muut alihankintana ostetut palvelut myyntituotteen aikaansaamiseksi.

Mmk	1998	1997
²⁾ Henkilöstömenoja on myös aktivoitu itse rakennettujen televerkkojen hankintamenoon. Aktivoitujen henkilöstömenot olivat 104 Mmk (1997: 135 Mmk). Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille, emoyhtiön toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle sekä tytäryhtiöiden toimitusjohtajille ja hallitusten jäsenille maksettujen palkkojen ja palkkioiden kokonaismäärä oli 16 Mmk (1997: 10 Mmk).		
³⁾ Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät kulut, jotka eivät välittömästi liity varsinaiseen suoritustuotantoon, kuten myynnin ja markkinoinnin kulut, tutkimus- ja kehitystoiminnan kulut sekä yleishallinnon kulut. Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät myös käyttömaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten myynnistä aiheutuvat myyntitappiot.		

5. Poistot ja arvonalennukset

Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	37	24
Liikearvo	9	6
Konserniliikearvo	12	2
Muut pitkävaikutteiset menot	18	8
Rakennukset ja rakennelmat	52	41
Koneet ja kalusto	171	108
Televerkot	1 224	1 010
Muut aineelliset hyödykkeet	29	14
	<u>1 552</u>	<u>1 213</u>
Arvonalennukset		
Rakennukset ja rakennelmat	17	–
Televerkot	202	–
	<u>219</u>	<u>–</u>
Poistot ja arvonalennukset yhteensä	<u>1 771</u>	<u>1 213</u>

6. Rahoitustuotot ja -kulut

Osinkotuotot	31	12
Korkotuotot		
Pitkäaikaisista lainasaamisista	19	18
Muut korkotuotot	50	16
Muut rahoitustuotot	14	5
Korkokulut	– 113	– 21
Muut rahoituskulut	– 5	– 8
Kurssivoitot ja -tappiot	– 7	7
Yhteensä	<u>– 11</u>	<u>29</u>

7. Tuloverot

Konsernin voitto ennen satunnaiseriä ja veroja jakautuu maantieteellisesti seuraavasti:		
Suomi	1 863	1 808
Muut maat	198	28
Yhteensä	<u>2 061</u>	<u>1 836</u>
Tuloverot koostuvat seuraavista eristä:		
Tilikauden verot	447	453
Muut tuloverot	6	0
Laskennalliset verot	108	77
Yhteensä	<u>561</u>	<u>530</u>

31.12.1998 tilanteessa konsernilla oli kertyneitä verotuksessa vähennyskelpoisia tappioita 277 Mmk (1997: 110 Mmk), jotka liittyvät ulkomaisiin tytäryhtiöihin. Suurimmalla osalla vähennyskelpoisista tappioista ei ole erityistä

Mmk	1998	1997
vanhenemisaikaa. Tappioista ei ole muodostettu laskennallista verosaamista konsernitaseeseen.		
Konsernituloslaskelmaan kirjatut tuloverot eroavat suomalaisen yhtiön verokannan (28 %) mukaisesta tuloverosta seuraavasti:		
Suomen verokannan mukainen tulovero	577	514
Vähennyskeltvottomat kulut ja verovapaat tuotot	1	3
Kuluvarausten ja vahvistettujen tappioiden käyttö	– 31	–
Tilikauden tuloveroihin vaikuttamattomat tappiot ulkomailla	45	24
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	– 31	– 12
Konserniliikearvon poisto	3	0
Muut erät	– 3	1
Konsernituloslaskelmaan kirjatut tuloverot	<u>561</u>	<u>530</u>

Konsernitaseen laskennalliset verosaamiset (+) ja verovelat (–) koostuvat seuraavista verotuksen ja konsernitilinpäätöksen välisten jaksotuserojen verovaikutuksista:

Laskennalliset verosaamiset		
Osakeomistusten sisäinen myyntivoitto	101	100
Kuluvaraukset	7	24
Muut erät	1	–
	<u>109</u>	<u>124</u>
Laskennalliset verovelat		
Kertynyt poistoero	– 431	– 397
Käyttömaisuuden hankintamenoon aktivoidut kiinteät menot	– 33	– 38
Ulkomaisten osakkuusyhtiöiden voittovarojen lähdevero	– 91	– 24
Muut erät	– 6	– 9
	<u>– 561</u>	<u>– 468</u>
Laskennallinen verovelka, netto	<u>– 452</u>	<u>– 344</u>

Suomalaisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden voittovaroihin liittyen ei ole otettu huomioon laskennallista verovelkaa, koska nämä voittovarot ovat useimmissa tapauksissa siirrettävissä emoyhtiölle ilman verovaikutuksia. Laskennallista verovelkaa ei ole myöskään otettu huomioon ulkomaisten tytäryhtiöiden voittovaroihin liittyen, koska voittovaroja ei toistaiseksi ole tarkoitettu kotiuttaa Suomeen.

8. Tulos/osake

Tulos/osake -luvut on laskettu seuraavasti:		
Nettotulos, Mmk	<u>1 494</u>	<u>1 306</u>
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä, 1 000 kpl	720 247	720 000
Tulos/osake, mk	<u>2,07</u>	<u>1,81</u>

Osakkeiden lukumäärä 31.12.1998 oli 722 000 000 osaketta. Osakemäärien muutokset on esitetty liitetiedossa 12.

Mmk 1998 1997

Suomalaisen käytännön mukaan tulos/osake -luvun laskennassa ei oteta huomioon satunnaisia tuottoja ja kuluja. Tilikausina 1998 ja 1997 konsernin tulokseen ei sisällynyt satunnaiseriä.

9. Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset

Aineettomat hyödykkeet koostuvat seuraavista eristä:

Aineettomat oikeudet	171	101
Liikearvo	29	41
Konserniliikearvo	15	15
Muut pitkävaikutteiset menot	102	96
Yhteensä	317	253

Muut pitkävaikutteiset menot koostuvat pääosin vuokrahuoneistojen perusparannusmenoista.

Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisten sijoitusten muutokset vuonna 1998:

Mmk	Hankintameno 1.1.1998	Investoinnit ja muut lisäykset	Myynnit ja muut vähennykset	Kertyneet poistot 31.12.1998	Tasearvo 31.12.1998
Aineettomat oikeudet	158	107	- 1	- 93	171
Liikearvo	47	-	- 6	- 12	29
Konserniliikearvo	46	2	-	- 33	15
Muut pitkävaikutteiset menot	120	27	- 8	- 37	102
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	371	136	- 15	- 175	317
Maa-alueet	74	17	- 0	-	91
Rakennukset ja rakennelmat	901	93	- 23	- 231	740
Koneet ja kalusto	577	334	- 56	- 438	417
Televerkot	9 130	1 403	- 148	- 5 420	4 965
Muut aineelliset hyödykkeet	113	136	- 0	- 61	188
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	221	99	- 47	-	273
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	11 016	2 082	- 274	- 6 150	6 674
Osakkuusyrittysijoitukset	1 224	5 636	- 32	-	6 828
Muut osakkeet ja osuudet	282	222	- 185	-	319
Pitkäaikaiset lainasaamiset	237	63	- 127	-	173
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset yhteensä	1 743	5 921	- 344	-	7 320
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	13 130	8 139	- 633	- 6 325	14 311

10. Osakkuusyrittysijoitukset

Osakkuusyrittysijoitusten tasearvo ja sen muutokset:

Osakkuusyrittysosakkeet ja -osuudet		
Hankintameno 1.1.	1 038	968
Lisäykset	5 464	94
Myynnit ja muut vähennykset	- 32	- 24
Hankintameno 31.12.	6 470	1 038
Osakkuusyrittysijoitusten pääomaosuusoiikaisu		
Kertynyt oikaisu 1.1.	186	25
Muuntoerojen muutos	- 65	36
Vuoden aikana saadut osingot	- 55	- 29
Myynnit ja muut vähennykset	- 15	- 5

Mmk 1998 1997

Osakkuusyhtiön hankkimat omat osakkeet	- 31	-
Lainasaamisten tasearvosta kirjattu osakkuusyrittysen tappio	-	45
Muut muutokset	- 13	0
Osuus osakkuusyrittysten tuloksista	351	114
Kertynyt oikaisu 31.12.	358	186

Osakkuusyrittysijoitukset konsernitaseessa 31.12. 6 828 1 224

Tieto Corporation Oyj:n osake noteerataan Helsingin Pörssissä. Soneran 26,8 % omistusosuuden markkina-arvo ylitti konsernitaseessa esitetyn sijoituksen arvon 2 700 Mmk:lla 31.12.1998 (1997: 879 Mmk).

Mmk	1998	1997
Eräitä osakkuusyritysten tuloslaskelmatietoja:		
Liikevaihto		
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	3 638	865
AS Eesti Mobiiltelefon	501	334
Latvijas Mobilais Telefons SIA	413	232
UAB Omnitel ¹⁾	176	–
Pannon GSM Rt. ²⁾	722	–
North-West GSM	523	347
Aerial Communications, Inc. ³⁾	333	–
P Plus Communications Limited ⁴⁾	12	23
AS Eesti Telefon	551	422
Lattelekom SIA	1 060	882
AB Lietuvos Telekomas ⁵⁾	671	–
Tieto Corporation Oyj ⁶⁾	2 012	2 433
Muut suomalaiset osakkuusyhtiöt	341	259
Muut ulkomaiset osakkuusyhtiöt	17	57
Yhteensä	10 970	5 854
Liikevoitto		
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	1 521	400
AS Eesti Mobiiltelefon	174	132
Latvijas Mobilais Telefons SIA	149	47
UAB Omnitel ¹⁾	46	–
Pannon GSM Rt. ²⁾	110	–
North-West GSM	175	104
Aerial Communications, Inc. ³⁾	– 541	–
P Plus Communications Limited ⁴⁾	– 37	– 173
AS Eesti Telefon	131	112
Lattelekom SIA	237	150
AB Lietuvos Telekomas ⁵⁾	146	–
Tieto Corporation Oyj ⁶⁾	293	275
Muut suomalaiset osakkuusyhtiöt	19	31
Muut ulkomaiset osakkuusyhtiöt	– 102	1
Yhteensä	2 321	1 079
Nettotulos		
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S. ⁷⁾	1 189	219
AS Eesti Mobiiltelefon	119	107
Latvijas Mobilais Telefons SIA	76	39
UAB Omnitel ¹⁾	43	–
Pannon GSM Rt. ²⁾	– 10	–
North-West GSM	97	67
Aerial Communications, Inc. ³⁾	– 681	–
P Plus Communications Limited ⁴⁾	– 39	– 199
AS Eesti Telefon	97	82
Lattelekom SIA ⁸⁾	189	110
AB Lietuvos Telekomas ⁵⁾	3	–
Tieto Corporation Oyj ⁶⁾	215	189
Muut suomalaiset osakkuusyhtiöt	11	25
Muut ulkomaiset osakkuusyhtiöt	– 99	– 11
Yhteensä	1 210	628
Soneran osuus osakkuusyritysten nettotuloksista		
	558	161
Liikearvon poisto ja muut eliminoinnit		
	– 207	– 47
Osuus osakkuusyritysten tuloksista konsernituloslaskelmassa		
	351	114

Mmk	1998	1997
Eräitä osakkuusyritysten tasetietoja:		
Taseen loppusumma		
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S. ⁷⁾	7 823	2 571
AS Eesti Mobiiltelefon	391	318
Latvijas Mobilais Telefons SIA	455	299
UAB Omnitel ¹⁾	124	–
Pannon GSM Rt. ²⁾	1 794	–
North-West GSM	502	485
Aerial Communications, Inc. ³⁾	4 892	–
P Plus Communications Limited ⁴⁾	–	297
AS Eesti Telefon	965	912
Lattelekom SIA ⁸⁾	2 222	1 800
AB Lietuvos Telekomas ⁵⁾	2 119	–
Tieto Corporation Oyj ⁶⁾	1 332	1 444
Muut suomalaiset osakkuusyhtiöt	141	89
Muut ulkomaiset osakkuusyhtiöt	149	3
Yhteensä	22 909	8 218
Oma pääoma		
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S. ⁷⁾	2 346	668
AS Eesti Mobiiltelefon	303	250
Latvijas Mobilais Telefons SIA	241	165
UAB Omnitel ¹⁾	44	–
Pannon GSM Rt. ²⁾	209	–
North-West GSM	191	120
Aerial Communications, Inc. ³⁾	128	–
P Plus Communications Limited ⁴⁾	–	– 158
AS Eesti Telefon	476	399
Lattelekom SIA ⁸⁾	1 476	1 378
AB Lietuvos Telekomas ⁵⁾	1 412	–
Tieto Corporation Oyj ⁶⁾	913	910
Muut suomalaiset osakkuusyhtiöt	41	38
Muut ulkomaiset osakkuusyhtiöt	77	3
Yhteensä	7 857	3 773
Soneran osuus osakkuusyritysten omista pääomista		
	2 817	783
Poistamaton liikearvo ja eliminoinnit		
	4 011	441
Osakkuusyrityssijoitukset konsernitaseessa		
	6 828	1 224
Esitetyt tuloslaskelma- ja tasetiedot perustuvat yhtiöiltä saatuihin raportteihin Soneran konsernitilinpäätöksen laatimisen yhteydessä. Tiedot saattavat poiketa kunkin yhtiön vahvistettujen vuositilinpäätösten mukaisista tiedoista.		
¹⁾ UAB Omnitelin tuloslaskelmatiedot vuodelta 1998 sisältävät vuoden viimeiset neljä kuukautta. Yhtiön osakkeet hankittiin 2.9.1998.		
²⁾ Pannon GSM Rt:stä tuli osakkuusyhtiö 14.8.1998, kun omistus-osuus yhtiössä nousi 18,1 %:sta 23,0 %:iin. Tuloslaskelmatiedot vuodelta 1998 sisältävät vuoden viimeiset viisi kuukautta.		
³⁾ Sonera omistaa 19,4 % Aerial Operating Co., Inc. -yhtiöstä, joka on Aerial Communications, Inc:n operatiivinen tytäryhtiö. Tuloslaskelmatiedot vuodelta 1998 sisältävät vuoden viimeiset neljä kuukautta. Yhtiön osakkeet hankittiin 8.9.1998.		
⁴⁾ Yhtiön osakkeet myytiin 24.2.1998. Tuloslaskelmatiedot vuodelta 1998 sisältävät vuoden kaksi ensimmäistä kuukautta.		
⁵⁾ AB Lietuvos Telekomasin tuloslaskelmatiedot vuodelta 1998 sisältävät vuoden viimeiset kuusi kuukautta. Yhtiön osakkeet hankittiin 6.7.1998.		

Mmk	1998	1997
-----	------	------

- ⁶⁾ Tieto Corporation Oyj:n tuloslaskelmatiedot 1998 sisältävät vuoden ensimmäiset 9 kuukautta ja tasetiedot ovat tilanteesta 30.9.1998. Vertailutiedot ovat koko vuodelta 1997.
- ⁷⁾ Sisältää osuudet Azercell Telecom MMM ja Geocell Limited -yhtiöistä pääomaosuusmenetelmän mukaisina.
- ⁸⁾ Sisältää 23 %:n osuuden Latvijas Mobilais Telefons SIA:sta pääomaosuusmenetelmän mukaisesti.

11. Vaihto-omaisuus

Aineet, tarvikkeet ja tavarat	123	86
Muu vaihto-omaisuus	7	0
Ennakkomaksut	3	3
Yhteensä	133	89

12. Oma pääoma

1.7.1998 tapahtuneen jakautumisen jälkeen emoyhtiön osakkeiden lukumäärä oli 180 000 000 osaketta nimellisarvoltaan 10 mk/osake. Heinä- ja syyskuussa 1998 tehtyjen kahden nimellisarvon puolituksen jälkeen osakkeiden lukumääräksi muodostui 720 000 000 osaketta ja nimellisarvoksi 2,50 mk/osake. Osakepääoman kokonaismäärä jakautumisen jälkeen oli 1 800 Mmk.

Marraskuun 1998 henkilöstöannissa laskettiin liikkeelle 2 000 000 uutta osaketta hintaan 40,50 mk/osake. Uudet osakkeet rekisteröitiin 17.11.1998. Osakeannin seurauksena osakepääomaa korotettiin 5 Mmk ja ylikurssirahastoon kirjattiin 76 Mmk. Tilikauden 1998 päättyessä osakkeiden lukumäärä oli 722 000 000 osaketta nimellisarvoltaan 2,50 mk/osake ja osakepääoma oli yhteensä 1 805 Mmk (304 miljoonaa euroa).

Tilikauden päättymisen jälkeen tammikuussa 1999 osakepääoma muutettiin euromääräiseksi ja osakkeen nimellisarvosta luovuttiin. Yhtiöjärjestyksen mukaan Sonera-yhtymä Oyj:n vähimmäisosakepääoma on 303 miljoonaa euroa ja enimmäisosakepääoma 1 211 miljoonaa euroa.

Jakautumisen jälkeinen Sonera-yhtymä Oyj:n käyttörahasto on 3 041 Mmk. Käyttörahasto on osa jakokelpoisia voittovaroja. Vuoden 1997 vertailulukuna on esitetty osakepääoma, käyttörahasto ja konsernin kertyneet voittovarat jakautumisessa siirteiden määrrien mukaisina.

Kertyneiden voittovarojen muutokset koostuvat seuraavista eristä:

Kertyneet voittovarat 1.1.	2 958	1 834
Osingonjako	- 786	- 225
Muuntoerojen muutos	- 82	43
Osakkuusyhtiön hankkimat omat osakkeet	- 31	-
Muut muutokset	- 10	0
Tilikauden nettotulos	1 494	1 306
Kertyneet voittovarat 31.12.	3 543	2 958

Mmk	1998	1997
-----	------	------

Konsernitilinpäätöksessä on osingonjakona esitetty Soneran osuus Suomen PT Oy:n jakamasta osingosta. Soneran osuus kokonaisosingosta vastaa Soneran Suomen PT Oy:lle antamien konserniavustusten osuutta Suomen PT Oy:n tytäryhtiöiltään saamien konserniavustusten kokonaismäärästä. Suomen PT Oy:n valtiolle maksamien osinkojen määrä huhtikuussa 1998 oli 1100 Mmk (1997: 320 Mmk).

Konsernitaseen voittovarioihin sisältyy kertyneitä tilinpäätössiirtoja, jotka osakeyhtiölain mukaan eivät ole jakokelpoisia varoja. Konsernitaseen jakokelpoiset varat vuoden lopussa olivat seuraavat:

Kertyneet voittovarat 31.12.	3 543	2 958
- Kertyneisiin voittovarioihin sisältyvä tilinpäätössiirtojen kertymä	- 1 110	- 1 020
Jakokelpoiset voittovarat	2 433	1 938
Käyttörahasto	3 041	3 041
Jakokelpoiset varat yhteensä 31.12.	5 474	4 979

Osakeyhtiölain mukaan osingonjako ei voi ylittää konsernitaseen eikä emoyhtiön oman taseen mukaisia jakokelpoisia varoja. Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.1998 olivat 4 006 Mmk (1997: 3 870 Mmk).

Konsernitaseen voittovarioihin sisältyvät kertyneet tilinpäätössiirrot liittyvät konsernin suomalaisten tytäryhtiöiden kertyneisiin poistoeroihin ja koostuvat seuraavista eristä:

Kertynyt poistoero		
Aineettomat oikeudet	23	11
Muut pitkävaikutteiset menot	8	7
Rakennukset ja rakennelmat	82	55
Koneet ja kalusto	52	50
Televerkot	1 344	1 279
Muut aineelliset hyödykkeet	32	14
Kertynyt poistoero yhteensä	1 541	1 416
Laskennallinen verovelka tilinpäätössiirtojen kertymästä	- 431	- 396
Voittovarioihin sisältyvä tilinpäätössiirtojen kertymä	1 110	1 020

Mmk 1998 1997

13. Pitkä- ja lyhytaikaiset lainat

Pitkäaikaiset lainat 31.12.:

Lainat rahoituslaitoksilta	4 584	911
Eläkelainat	100	100
Muut pitkäaikaiset lainat	3	2
Yhteensä	4 687	1 013

Pitkäaikaisten lainojen 31.12.1998 takaisinmaksuohjelma:

Mmk	Lainat rahoituslaitoksilta	Eläkelainat	Muut pitkäaikaiset lainat	Yhteensä
Erääntyvät vuonna 2001	601	0	0	601
2002	378	100	0	478
2003	1 666	0	0	1 666
Erääntyvät myöhemmin	1 939	0	3	1 942
Yhteensä	4 584	100	3	4 687

Soneran pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta koostuvat pääosin vuosina 1997 ja 1998 sovituista 7 vuoden syndikoiduista valmiusluotoista, joiden nostettavissa oleva yhteismäärä on noin 4 miljardia markkaa. Valmiusluotoista oli 31.12.1998 käytössä 3 405 Mmk (1997: 908 Mmk). Pitkäaikaisiin rahoituslaitoslainoihin sisältyy myös kolme joulukuussa 1998 sovittua ja nostettua kertalyhenteistä ECU-määräistä pankkilainaa, yhteensä 1 153 Mmk, jotka erääntyvät vuosina 2001 - 2006.

Lokakuussa 1997 Sonera lainasi 100 Mmk PT:n Eläkesäätiöltä. Laina erääntyy yhdessä erässä vuonna 2002.

Soneran pitkäaikaisista lainoista 31.12.1998 on 25 Mmk (1997: 3 Mmk) nostettu muissa kuin eurovaluutoissa.

Soneran lyhytaikaiset lainat 31.12.1998 liittyvät pääasiassa joulukuussa 1998 jatkettuihin ja kesäkuussa 1999 erääntyvään USD 400 miljoonan lyhytaikaisen valmiuslimiitin käyttöön. Limiitistä oli 31.12.1998 käytössä 700 Mmk. Lyhytaikaisiin lainoihin sisältyy myös kotimaisten yritystodistusohjelmien puitteissa nostettua lainaa 100 Mmk (1997: -).

14. Muut pitkäaikaiset velat

Saadut ennakkomaksut	55	-
Perusliittymät	-	100
Vuosi 2000 -kuluvaraus	21	66
Muut pitkäaikaiset velat	11	3
Yhteensä	87	169

Soneralla on ollut käytössä ns. perusliittymiä, joiden haltijoilla on ollut oikeus vuokrallistua haltijoita alhaisempiin kuukausimaksuihin. Perusliittymät eivät oikeuttaneet omistusosuuteen Sonerassa. Kesäkuussa 1998 Sonera päätti lunastaa perusliittymät 31.3.1999 mennessä. 31.12.1998 mennessä lunastuksia oli tehty yhteensä 93 Mmk:n arvosta (97 % kaikista perusliittymistä). Jäljellä olevien perusliittymien lunastushinta on esitetty lyhytaikaisissa siirtoveltoissa.

Vuodesta 1996 lähtien Sonera on pyrkinyt varmistamaan puhelinyhteyksien tehokkaan toimivuuden myös vuosittain vaihteessa ja sen jälkeen. Kaikki tarvittavat tarkastukset, muutostyöt ja korvaavat toimenpiteet tehdään

Mmk 1998 1997

ja testataan sekä Soneran omassa tietotekniikassa että muussa televerkkolaitteistossa ennen vuosittaisen vaihdetta.

Vuonna 1996 tehdyn ensimmäisen arvion mukaan kirjattiin 50 Mmk:n kuluvaraus kaikkien merkittävien lisäkustannusten osalta, joiden arvioitiin aiheutuvan Soneran Vuosi 2000 -projektista. Varausta kasvatettiin 28 Mmk:lla vuonna 1997 ja 12 Mmk:lla vuonna 1998 uusittujen kustannusarvioiden mukaisesti. 31.12.1998 mennessä kokonaiskuluvarausta 90 Mmk vastaan on syntynyt ja kirjattu kuluja yhteensä 69 Mmk.

15. Osakkuusyhtiösaamiset ja -velat

Pitkäaikaiset lainasaamiset	3	94
Myyntisaamiset	61	46
Siirtosaamiset	4	20
Ostovelat	72	20
Siirtovelat	0	7

Mmk	1998	1997
16. Vastuusitoumukset		
Kiinnitykset		
Omasta velasta	100	100
Muiden omien sitoumusten vakuudeksi	2	2
Annetut pantit		
Omien sitoumusten vakuudeksi	28	68
Osakkuusyhtiöiden rahoituksen vakuudeksi	1 451	–
Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset		
Rahoituksen vakuudeksi	699	754
Muiden sitoumusten vakuudeksi	12	142
Cross-border lease -sopimuksen vastuu ¹⁾	1 080	–
Osakkeiden ostositoumus ²⁾	101	–
Takaisinostovastuut	4	4
Muut vastuusitoumukset	1	4

¹⁾ Joulukuussa 1998 Sonera sopi vuokraus/takaisinvuokrausjärjestelystä (cross-border lease), jossa Sonera vuokrasi eräitä matkaviestinteverkon laitteitaan yhdysvaltalaisen pääomasijoittajien muodostamille säätiöille, jotka samanaikaisesti vuokrasivat laitteiston takaisin Soneralle. Kohteena olevan laitteiston omistusoikeus säilyy Soneralla ja sen tasearvo 31.12.1998 oli 898 Mmk.

Järjestelyn aiheuttamat kokonaisvuokrasaavat ja -velat suoritettiin järjestelyn tekohetkellä, jolloin Sonera sai nettomääräisen rahakorvauksen USD 11 miljoonaa (55 Mmk). Määrä on esitetty saatuna ennakkomaksuna taseessa ja se kirjataan tuotoksi muihin rahoitustuottoihin vuokrasopimusajan kuluessa. Järjestelystä ei odoteta aiheutuvan muita kassavirtoja Soneralle. Soneran vastuu takaisinvuokrasopimuksesta rajoittuu tilanteeseen, jossa tulevia vuokramaksuja hoitava rahoituslaitos menisi konkurssiin, tai jossa USA:n valtion ja valtionlaitosten arvopaperit, joihin osa vuokramaksuista on sijoitettu, muuttuisivat arvottomiksi.

²⁾ Elokuussa 1998 Sonera myönsi Tele Danmark A/S:lle myyntioption, jonka mukaan Sonera on sitoutunut lunastamaan 1,9 %:n lisäosuuden Pannon GSM Rt:n osakkeista USD 20 miljoonan kauppahintaan. Tele Danmark A/S voi halutessaan vaatia lunastusta joulukuun 1999 ja kesäkuun 2000 välisenä aikana.

Soneralla on useita toimitila-, maa- ja laitevuokrasopimuksia, jotka eivät ole välittömästi irtisanottavissa. Joissakin sopimuksissa on uusimismahdollisuuksia eri pituisiksi ajoiksi. Käyttövuokrasopimusten mukaiset vähimmäisvuokramaksut 31.12.1998 tilanteessa olivat seuraavat:

Vuonna 1999	209
2000	160
2001	105
2002	75
2003	40
Myöhemmin	134
Yhteensä	723

17. Riita-asiat ja viranomaismenettelyt

Sonera on osapuolena eräissä konsernin liiketoimintaan liittyvissä riita-asioissa ja viranomaismenettelyissä, jotka koskevat pääasiassa telemarkkinain soveltamista, kilpailulainsäädäntöä ja kuluttajasuojaa. Lukuun ottamatta seuraavassa kuvattuja viranomaismenettelyjä, Sonera ei ole

osallisena sellaisissa oikeudenkäynneissä, välimiesmenettelyissä tai viranomaismenettelyissä, joiden lopputuloksilla voisi olla olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

Oy Telia Finland Ab jätti 3.9.1998 telehallintokeskukselle valituksen, joka koskee Soneran, Helsingin Puhelin Oy:n ja eräiden muiden teleyritysten välistä uutta yhteenliittämissopimusta. Valituksessaan Telia Finland väitti, että telemarkkinain ja siihen liittyvien päätösten mukaan Helsingin Puhelimen on tarjottava laskutuspalveluja uudessa yhteenliittämissopimuksessa. Lisäksi Telia Finland vaati liikenneministeriötä määräämään ns. päästä-päähän -hinnoittelujärjestelmän käyttöönottamisesta sekä kiinteän verkon että matkapuhelinverkon palveluille. Liikenneministeriö ilmoitti 2.11.1998 suomalaisille teleoperaattoreille osoittamassaan kirjeessä, että se aikoo muuttaa aiemmin antamaansa yhteenliittämistä koskevaa päätöstään siten, että paikallisverkon operaattorin on tarjottava laskutuspalveluja muille teleoperaattoreille molemminpuolisesti hyväksyttävien kohtuullisin ehdoin tai toimitettava muille teleoperaattoreille eriteltyt asiakaskohtaiset tiedot laskutuksen mahdollistamiseksi. 4.12.1998 liikenneministeriö ilmoitti, että se lykkää uuden yhteenliittämisyjärjestelyn voimaantuloa ainakin huhtikuun 1999 alkuun saakka. Ministeriö muutti sekä ns. telemaksupäätöstään että yhteenliittämispäätöstään 19.2.1999 ja määräsi lähtevän puhelun verkko-operaattorin saaman ns. paikallisverkkomaksun maksimitasosta sekä eräistä muista muutoksista yhteenliittämISRakenteisiin. Muutokset tulevat voimaan 1.5.1999. Johdon arvion mukaan näillä muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta Soneran taloudelliseen asemaan.

Oy Telia Finland Ab jätti 23.9.1998 telehallintokeskukselle ja kilpailuvirastolle valituksen, jossa se pyytää tutkimaan, ovatko Sonera ja Radiolinja pyrkineet rajoittamaan kilpailua GSM-matkaviestinmarkkinoilla kieltäytyessään tekemästä kansallista verkkovierailusopimusta Telia Finlandin kanssa. Sonera julkaisi 23.9.1998 lehdistötiedotteen, jossa todetaan, että Sonera on käynyt neuvotteluja Telia Finlandin kanssa toukokuusta 1997 lähtien verkkovierailuoikeuden myöntämisestä, ja että Telia Finland ei ole hyväksynyt Soneran tarjoamia kaupallisia ehtoja, joihin sisältyisi asiakasmäärän mukainen kertaluonteinen liittymismaksu, jolla katettaisiin Soneran investointeja GSM 900 -verkkoon. Liikenneministeriö ilmoitti syyskuussa 1998, ettei se tällä hetkellä suunnittele nykyisiä operaattoreita koskevaa pakollista verkkovierailujärjestelmää käytössä olevilla taajuuksilla. Telia Finland ilmoitti 16.10.1998 telehallintokeskukselle ja kilpailuvirastolle myös aikovansa vaatia valituksensa perusteella vahingonkorvausta välittömistä ja välillisistä vahingoista sekä Soneralta että Radiolinjalta. Sonera esitti 30.10.1998 vastineen Telia Finlandin toimenpidepyyntöön, jossa Sonera totesi, ettei sillä ole velvollisuutta tarjota kansallista verkkovierailua Telia Finlandin esittämällä ehdoilla. Sonera on valmis jatkossakin tarjoamaan Telia Finlandille kansallista verkkovierailupalvelua kaupallisin perustein määräytyvillä ehdoilla. Yhtiön johto ei voi tällä hetkellä esittää arvioita näiden viranomaismenettelyjen päättymisen ajankohdasta tai niiden lopputuloksista.

18. Rahoitus ja rahoitusriskit

Rahoituksen ja rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Sonera-konsernin rahoitus ja rahoitusriskien hallinta hoidetaan konsernin hallituksen ja toimitusjohtajan ohjauksen ja valvonnan alaisena. Rahoituksen hoito on keskitetty konsernin rahoitus- ja varainhankinnan yksiköihin (Treasury ja Corporate Finance). Rahoitusyksikkö toimii konsernin sisäisenä pankkina ja vastaa operationaalisen rahoitusriskin hallinnasta eli riskistä menetyksiin, jotka johtuvat puutteellisista järjestelmistä tai sisäisessä valvonnassa käytettävistä menettelytavoista.

Konsernin hallituksen vahvistamassa konsernin rahoituspolitiikassa määritellään rahoituksen hoidon toimintaperiaatteet sekä rahoitusriskien sallitut enimmäismäärät. Konsernin rahoitusasemasta sekä rahoitusriskeistä raportoidaan konsernihallitukselle säännöllisesti. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa konsernin ja sen liiketoimintayksiköiden rahoitusriskit (valuutta-, korko-, likviditeetti- ja luottoriskit) sekä suojata konsernia niin, että luodaan rahoituksellisesti vakaat edellytykset liiketoiminnan kehittämiseksi sekä osakkeenomistajan varallisuuden kasvattamiselle.

Valuutta- ja korkoriskeiltä suojautumiseen käytetään johdannaissopimuksia. Näitä sopimuksia ei käytetä kaupankäyntitarkoituksessa.

Konsernissa arvioidaan jatkuvasti saamisten ja velkojen sekä johdannaissopimusten markkinariskejä sekä niiden vaikutusta konsernin tulokseen vertaamalla rahoitusinstrumentteja markkinahintoihin ja arvioimalla instrumenttien hinnanmuutosherkkyyttä markkinatekijöiden suhteen.

Valuuttariskien hallinta

Konsernin valuuttariskejä hallitaan keskitetysti pyrkimällä minimoimaan valuuttakurssien muutosten vaikutukset Soneran tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Pääosa Soneran liiketoiminnan kassavirroista on markkamääräisiä.

Valuuttakurssien muutokset Suomen markan ja sellaisten valuuttojen välillä, joissa Soneralla on saamia, velkoja tai muita sopimukseen perustuvia eriä, vaikuttavat kurssieroina konsernin tulokseen (ns. transaktioriski). Konsernin rahoituspolitiikan periaatteiden mukaisesti Sonera suojautuu merkittäviltä osin kaikilta transaktioriskeiltä käyttämällä valuuttatermiinejä, valuutanvaihtosopimuksia sekä valuuttaoptioita. Suojaustoimenpiteiden jälkeinen avoin transaktioriski kotimaisissa yhtiöissä 31.12.1998 oli 27 Mmk.

Valuuttakurssien muutokset Suomen markan ja sellaisten valuuttojen välillä, joissa Soneran ulkomaiset tytä- ja osakkuusyhtiöt raportoivat toimintansa tuloksen ja oman pääomansa yhdisteltäväksi Soneran konsernitilinpäätökseen, vaikuttavat muuntoeroina konsernin oman pääoman määrään (ns. muuntoeroriski). Soneran osuus ulkomaisten tytä- ja osakkuusyhtiöiden omista pääomista 31.12.1998 oli 2 116 Mmk. Vuoden 1998 aikana Sonera ei suojannut muuntoeroriskejä. Suojaustoimenpiteiden tekemisessä otetaan huomioon mm. suojaustoimenpiteiden vaikutus

konsernin tulokseen ja kassavirtaan sekä paikallisten valuutta- ja pääomamarkkinoiden olosuhteet, kuten korkotaso ja markkinoiden likvidisyys.

Turkcell İletişim Hizmetleri A.S. ja eräät muut korkean inflaation maissa sijaitsevat tytä- ja osakkuusyhtiöt raportoivat tilinpäätöksensä joko inflaatiokorjattuina paikallisessa valuutassa taikka paikallisen valuutan sijasta Yhdysvaltain dollareissa.

Konsernin oman pääoman 31.12.1998 valuuttajakauma:

Valuutta	Mmk	%
FIM	6 349	75
Muut eurovaluutat	63	1
Eurovaluutat yhteensä	6 412	76
TRL	962	11
LTL	472	6
SEK	212	2
EEK	193	2
HUF	78	1
LVL	55	1
Muut valuutat	81	1
Oma pääoma yhteensä	8 465	100

Lainakannan ja korkoriskien hallinta

Konsernin korollinen nettovelka 31.12.1998 oli 4 936 Mmk, joka koostui korollisista lainoista 5 489 Mmk sekä likvideistä varoista 553 Mmk. Konsernin vieraan pääoman hankinta sekä likvidien varojen hallinnointi on keskitetty rahoitus- ja varainhankinnan yksiköihin. Eräitä poikkeustilanteita lukuunottamatta konsernin tytäryhtiöt hoitavat rahoitustarpeitaan konsernin sisäisillä lainoilla.

Korollisten erien korkoriskeihin kuuluvat kassavirtariski (koron muutosten vaikutus korkotuottoihin ja -kuluihin) sekä hintariski (rahoitusinstrumenttien arvomuutokset korkojen muuttuessa). Sonera hallitsee korkoriskejä hajauttamalla sijoitus- ja lainasalkkunsu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin sekä käyttämällä koronvaihto- ja korko-optiosopimuksia sekä korkotermiinejä.

Korkoriskin määrittely perustuu laina- ja rahoitusinstrumenttien korkomaturiteetilaskelmaan. Tavoitteena on suojautua korkotason nousun aiheuttamilta muutoksilta ottaen huomioon mm. vallitsevat korkotasot, tuottokäyrät ja volatilitteetit. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti korollisesta nettovelasta 31.12.1998 oli noin 70 % vaihtuvakorkoista (korkosidonnaisuusaika alle 12 kuukautta) ja noin 30 % kiinteäkorkoista (korkosidonnaisuusaika 12 kuukaudesta 5 vuoteen).

Konsernin korollisten lainojen keskikorko (mukaanlukien suojaustoimenpiteiden vaikutus) 31.12.1998 oli 3,7 % (31.12.1997: 3,9 %). Korkokäyrän yhden prosenttiyksikön yhdensuuntaisella muutoksella (korkoherkkyys) on arviolta noin 30 Mmk:n vaikutus vuoden 1999 nettokorkokuluihin, mikäli korollinen nettovelka pysyy vuoden 1998 lopun tasolla ja mikäli uusia suojaustoimenpiteitä ei tehdä.

Likviditeettiriskien hallinta

Likviditeettiä (maksuvalmiutta) koskevat riskit liittyvät velanhoitoon, osingonmaksuun, investointimenojen maksuun sekä käyttöpääomarahoituksen riittävyteen. Sonera pyrkii minimoimaan maksuvalmiusriskinsä turvaamalla riittävän tulo-rahoituksen, ylläpitämällä riittävää likviditeettivarantoa sekä tasapainottamalla lainojen takaisinmaksuohjelmat eri kalenterivuosille.

Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti likviditeettiasema (likvidit varat sekä vahvistetut käyttämättömät valmiusluotot) pyrittiin pitämään vähintään 1 miljardissa markassa. Likviditeettiasema 31.12.1998 oli yhteensä noin 2,4 miljardia markkaa. Lisäksi Soneralla on vahvistamattomat kotimaiset yritystodistusohjelmat lyhytaikaisia rahoitustarpeita varten.

Nostettujen lainojen ja vahvistettujen käyttämättömien valmiusluottojen 31.12.1998 erääntyminen:

Mmk	Nostetut Käyttämätön		Yhteensä
	lainat	osuus	
Erääntyy 1999	802	1 338	2 140
2001	601	–	601
2002	478	–	478
2003	1 666	219	1 885
2004	1 181	219	1 400
2005	499	109	608
2006	262	–	262
Yhteensä	5 489	1 885	7 374

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot

Seuraavassa taulukossa on esitetty rahoitusinstrumenttien tasearvot ja käyvät arvot tilinpäätöshetken valuuttakursseilla ja korkotasolla laskettuna. Johdannaissopimuksista esitetyt nimellisarvot kuvaavat konsernin suojaustoimenpiteiden laajuutta mutta eivät välttämättä vastaa osapuolten vaihtamia rahasuorituksia, eivätkä ne yksin tarkasteltuna anna kuvaa Soneran riskiasemasta.

Mmk	31.12.1998			31.12.1997		
	Nimellisarvo	Tasearvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Tasearvo	Käypä arvo
Sijoitukset ja saamiset						
Osakkeet ja osuudet		7 148	9 405		1 505	2 384
Lainasaamiset		177	193		464	469
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit		553	553		863	863
Lainat						
Pitkäaikaiset lainat		4 687	4 715		1 013	1 014
Lyhytaikaiset lainat		802	804		14	14
Johdannaissopimukset						
Valuuttatermiinit – valuutan myynnit	329	– 1	– 9	129	3	3
Valuuttatermiinit – valuutan ostot	4 581	– 5	1	931	– 10	– 10
Valuutanvaihtosopimukset – valuutan myynnit	10	0	1	10	– 0	– 0
Ostetut valuuttaoptiot	–	–	–	16	0	0
Asetetut valuuttaoptiot	–	–	–	16	– 0	0
Koronvaihtosopimukset	1 450	– 1	– 20	10	0	0

Osakesijoituksiin sisältyvien Tieto Corporation Oyj:n ja Enator AB:n osakkeiden käypänä arvona on käytetty markkina-arvoa. Aerial Operating Co., Inc:n osakkeiden käypä arvo on määritelty yhtiön emoyhtiön Aerial Communications, Inc:in markkina-arvon perusteella. Julkisesti noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona on käytetty tasearvoa.

Lainasaamisten, lainojen ja johdannaissopimusten käypä arvo on arvioitu niistä saatavien tai suoritettavien kassavirtojen nykyarvona. Nykyarvon laskennassa on käytetty tilinpäätöshetken markkinakorkoja. Rahojen, pankkisaamisten ja arvopaperien tasearvo vastaa niiden käypää arvoa.

Johdannaissopimusten tase- ja käyvissä arvoissa positiivinen arvo edustaa saatavaa ja negatiivinen velkaa.

Tammikuussa 1999 Sonera hankki sekä pitkä- että lyhytaikaiset luottokelpoisuusarvioinnit, joiden avulla pyritään hajauttamaan varainhankintaa niin maantieteellisesti, sijoittajakohtaisesti kuin instrumenttivalikoimankin suhteen. Standard & Poor's:n Soneralle myöntämä pitkäaikainen luottokelpoisuusluokitus on AA- ja lyhytaikainen luokitus A-1+.

Luottoriskien hallinta

Rahoitusinstrumentteihin liittyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään sopimusvelvoitteitaan. Sijoitukset rahoitusinstrumentteihin, joihin kuuluvat ylimääräisten kassavarojen lyhytaikaiset sijoitukset sekä pitkäaikaiset sijoitukset joukkovelkakirjoihin ja lainasaamisiin, samoin kuin johdannaissopimusten käyttö tapahtuvat sekä vastapuolten että määrien osalta konsernin hallituksen määrittelemien limiittien puitteissa keskitetysti konsernin rahoitusyksikössä.

Konsernin myyntisaamisiin liittyvä luottoriski on hajautunut sekä laajan yksityisasiakaskunnan että eri aloilla toimivien lukuisten yritysten kesken. Luottotappio- ja väärinkäytösriskejä seurataan aktiivisesti päivittäin käyttämällä hyväksi myös muiden osapuolten toimittamia luottokelpoisuustietoja. Luottotappiot vuonna 1998 olivat 0,4 % konsernin liikevaihdosta (1997: 0,6 %).

Valuuttakurssien kehitys

Valuutta	Vuoden lopun kurssit ¹⁾					Keskikurssit	
	1994	1995	1996	1997	1998	1997	1998
Yhdysvaltain dollari (USD)	4,7432	4,3586	4,6439	5,4207	5,0960	5,1944	5,3441
Ruotsin kruunu (SEK)	0,6358	0,6546	0,6748	0,6863	0,6267	0,6799	0,6736
Saksan markka (DEM)	3,0615	3,0435	2,9880	3,0275	3,0400	2,9939	3,0379
Alankomaiden guldeni (NLG)	2,7337	2,7185	2,6624	2,6861	2,6981	2,6603	2,6952
Turkin liira (TRL), 1 000 liiraa	0,1400	0,0720	0,0430	0,0265	0,0160	0,0342	0,0202
Viron kruunu (EEK)	0,3827	0,3804	0,3735	0,3784	0,3800	0,3742	0,3794
Latvian lati (LVL)	8,6390	8,1501	8,4097	9,1923	8,9678	8,9702	9,0878
Liettuan liti (LTL)	1,1860	1,0896	1,1609	1,3553	1,2737	1,2977	1,3358
Unkarin forintti (HUF)	0,0402	0,0320	0,0287	0,0266	0,0236	0,0278	0,0250
Tanskan kruunu (DKK)	0,7794	0,7862	0,7809	0,7948	0,7982	0,7859	0,7977
Euroopan valuuttayksikkö (ECU) ²⁾	5,8150	5,5970	5,7700	5,9890	5,9457	5,8640	5,9933

¹⁾ Suomen pankin noteeraamat kurssit markkoina. TRL, LVL, LTL ja HUF muista lähteistä.

²⁾ ECU muuttui euroksi 1.1.1999. Euron ja Suomen markan välinen kiinteä muuntokurssi 1.1.1999 lähtien on 5,94573.

19. Henkilöstön määrä

	1998	1997		1998	1997
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana			Henkilöstön jakautuminen maantieteellisesti 31.12.		
Matkaviestintä	993	963	Suomi	8 524	7 892
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	7 616	7 004	Ruotsi	210	194
Yhteensä	8 609	7 967	Baltian maat	193	99
Henkilöstö 31.12.			Benelux-maat	61	55
Matkaviestintä	1 140	977	Muut maat	80	50
Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta	7 928	7 313	Yhteensä	9 068	8 290
Yhteensä	9 068	8 290			

20. Tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt ja muut osakeomistukset

Konserniin kuuluvat yhtiöt 31.12.1998:

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus %	Liikevaihto 1998 Mmk	Henkilöstön määrä 31.12.1998
<i>Emoyhtiö:</i>				
Sonera-yhtymä Oyj	Helsinki		41	8
<i>Tytäryhtiöt:</i>				
Abacus Solutions Oy ¹⁾	Helsinki	100,0	–	–
Advanced Communication Research ACR Oy ²⁾	Helsinki	57,5	–	–
Data-Info Oy	Helsinki	100,0	36	8
EMCEC Oy	Helsinki	100,0	8	19
AS Esdata ³⁾	Tallinna, Viro	70,0	4	10
Geddeholm CallCenter AB	Tukholma, Ruotsi	91,0	12	73
Gesam Oy	Helsinki	100,0	–	–
Helsingin Teollisuuskatu 13 Oy	Helsinki	100,0	14	–
Infonet Finland Oy	Helsinki	90,0	53	16
Intellitel Communications Oy ²⁾	Helsinki	78,9	0	23
Interinfo UAB	Vilna, Liettua	50,5	3	37
Interinfo Eesti AS	Tallinna, Viro	50,5	7	48
Interinfo Finland Oy	Helsinki	50,5	–	3
Interinfo Latvija SIA	Riika, Latvia	50,5	8	68
International Business Venturing IBV Oy ²⁾	Helsinki	57,5	–	–
Lippupalvelu Oy	Helsinki	94,9	10	43
Mobinetti Oy ¹⁾	Helsinki	100,0	–	–
Mobitele Oy	Tampere	100,0	0	–

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus %	Liikevaihto 1998 Mmk	Henkilöstön määrä 31.12.1998
Payway Oy ²⁾	Helsinki	66,8	–	2
Kiinteistö Oy Pietarsaaren Isokatu 8	Pietarsaari	60,2	–	1
PT-Credit Oy	Helsinki	100,0	134	10
Reveko Telekom AS	Tallinna, Viro	55,0	9	30
Kiinteistö Oy Saajomaja	Saariselkä	100,0	0	–
SmartRing GmbH	Erfurt, Saksa	100,0	0	–
SmartTrust GmbH	Bonn, Saksa	100,0	1	–
Sonera Oy	Helsinki	100,0	8 857	7 235
Sonera Belgium n.v./s.a.	Bryssel, Belgia	100,0	11	10
Sonera Corporation U.S.	Wilmington, DE, USA	100,0	–	–
Sonera Deutschland GmbH	Düsseldorf, Saksa	100,0	32	25
Sonera Holding B.V.	Amsterdam, Alankomaat	100,0	–	–
Sonera Hong Kong Ltd.	Hongkong	100,0	1	1
Sonera Hungary Kft.	Budapest, Unkari	100,0	–	–
Sonera Innotele Oy	Helsinki	100,0	252	41
Sonera International n.v./s.a.	Bryssel, Belgia	100,0	48	37
Sonera Nederland B.V.	Amsterdam, Alankomaat	100,0	3	14
ZAO Sonera Rus	Pietari, Venäjä	100,0	49	49
Sonera Solutions Oy	Helsinki	100,0	1 487	666
Sonera Sverige AB	Tukholma, Ruotsi	100,0	144	137
Sonera Systems Oy	Helsinki	100,0	618	445
Sonera Systems SIA ¹⁾	Riika, Latvia	100,0	0	–
Sonera Telekomünikasyon Hizmetleri Ltd	Istanbul, Turkki	100,0	7	4
Systems Consultant Partners Oy ²⁾	Helsinki	57,5	–	–
Telecon Oy	Helsinki	100,0	5	4
Telegate AB	Tukholma, Ruotsi	100,0	–	–
Telesol Oy ¹⁾	Helsinki	100,0	–	–
Teletori Oy	Helsinki	100,0	–	–
Telibra Oy ¹⁾	Helsinki	100,0	–	–
Tilts Communications A/S ³⁾	Kööpenhamina, Tanska	90,0	–	1
Tilts Communications SIA ³⁾	Riika, Latvia	90,0	–	–
Konsernin sisäinen liikevaihto			– 2 206	
Yhteensä			9 648	9 068

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta. Yhtiökohtaiset liikevaihdot on esitetty Sonera-konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti. Tilikauden aikana hankituista tytäryhtiöistä liikevaihto sisältää liikevaihdon hankintahetkestä lähtien.

Konserniyhtiölistan viitteet:

¹⁾ Yhtiö on perustettu vuonna 1998.

²⁾ Yhtiön osakkeet on hankittu vuonna 1998.

³⁾ Yhtiö on muuttunut osakkuusyhtiöstä tytäryhtiöksi vuonna 1998.

Soneran osakkuusyhtiöt 31.12.1998:

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Osuus tuloksesta, %
<i>Matkaviestinoperaattorit:</i>			
Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S.	Istanbul, Turkki	41,0	41,0
Azercell Telecom MMM ¹⁾	Baku, Azerbaidžan	–	17,6
Geocell Limited ²⁾	Tbilisi, Georgia	–	16,4
TOO GSM Kazakhstan ³⁾	Almaty, Kazakstan	–	20,9
AS Eesti Mobiiltelefon	Tallinna, Viro	24,5	24,5
Latvijas Mobilais Telefons SIA ⁴⁾	Riika, Latvia	24,5	24,5
UAB Omnitel ⁵⁾	Vilna, Liettua	–	27,5
Pannon GSM Rt. ⁶⁾	Budapest, Unkari	23,0	23,0
North-West GSM	Pietari, Venäjä	23,5	23,5
Aerial Operating Co., Inc. ⁷⁾	Chicago, IL, USA	19,4	19,4

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Osuus tuloksesta, %
<i>Kiinteän verkon operaattorit:</i>			
AS Eesti Telefon ⁸⁾	Tallinna, Viro	–	24,5
Lattelemek SIA ⁹⁾	Riika, Latvia	44,1	44,1
AB Lietuvos Telekomas ¹⁰⁾	Vilna, Liettua	–	30,0
<i>Muut osakkuusyhtiöt:</i>			
Amber Mobile Teleholding AB ¹¹⁾	Tukholma, Ruotsi	50,0	50,0
Amber Teleholding A/S ¹¹⁾	Kööpenhamina, Tanska	50,0	50,0
Axxon Telecom N.V. ¹¹⁾	Amsterdam, Alankomaat	40,0	40,0
Baltic Tele AB	Tukholma, Ruotsi	50,0	50,0
Hansapost Oy	Helsinki	20,0	20,0
HanseNet Telefongesellschaft mbH & Co. KG	Hampuri, Saksa	50,0	50,0
Johtotieto Oy	Helsinki	33,3	33,3
Movere Oy	Helsinki	20,0	20,0
Next Era Productions AB ¹¹⁾	Tukholma, Ruotsi	50,0	50,0
Russian Directories Holding Oy	Helsinki	35,0	35,0
UAB Sontel ¹¹⁾	Vilna, Liettua	50,0	50,0
Suomen Keltaiset Sivut Oy	Helsinki	30,2	30,2
Suomen Numeropalvelu Oy	Helsinki	40,0	40,0
Tieto Corporation Oyj ¹²⁾	Helsinki	26,8	26,8
Transmast Oy	Helsinki	40,0	40,0

Konsernin omistusosuus vastaa myös konsernin osuutta äänivallasta. Osakkuusyhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmän mukaisesti. "Osuus tuloksesta" ilmaisee yhtiön tuloksesta ja kertyneistä voittovaroista konsernitilinpäätökseen sisältyvän osuuden. Eräitä osakkuusyhtiöiden tuloslaskelma- ja tasetietoja on esitetty liitetietojen kohdassa 10.

Osakkuusyhtiölistan viitteet:

- ¹⁾ Azercell Telecom MMM on Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S:n osakkuusyhtiö (42,9 %).
- ²⁾ Geocell Limited on Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S:n osakkuusyhtiö (40 %).
- ³⁾ TOO GSM Kazakhstan on Turkcell Iletisim Hizmetleri A.S:n tytäryhtiö (51 %).
- ⁴⁾ Lattelemek SIA omistaa 23 %:n osuuden Latvian Mobilais Telefons SIA:sta. Osuus ei sisälly taulukossa ilmoitettuihin prosentteihin. Kun myös Lattelemek SIA:n tulokseen sisältyvä osuus otetaan huomioon, Latvian Mobilais Telefons SIA:n tuloksesta sisältyy Soneran tulokseen yhteensä 34,6 %.
- ⁵⁾ 55 % UAB Omnitelista omistaa holding-yhtiö Amber Mobile Teleholding AB, josta Sonera omistaa 50 %. Omnitelin osakkeet hankittiin 2.9.1998.
- ⁶⁾ Yhtiö muuttui osakkuusyhtiöksi 14.8.1998.
- ⁷⁾ Yhtiön osakkeet hankittiin 8.9.1998. Yhtiötä käsitellään osakkuusyhtiönä. Katso tilinpäätöksen laadintaperiaatteet s. 21.
- ⁸⁾ 49 % AS Eesti Telefonista omistaa holding-yhtiö Baltic Tele AB, josta Sonera omistaa 50 %.
- ⁹⁾ 49 % Lattelemek SIA:sta omistaa holding-yhtiö Tilts Communications A/S, joka on Soneran 90 %:nen tytäryhtiö. Lattelemek SIA on esitetty konsernitilinpäätöksessä 49 %:sena osakkuusyhtiönä ja Tilts Communications A/S:n vähemmistöomistajalle kuuluva osuus Lattelemek SIA:n tuloksesta ja omasta pääomasta on esitetty vähemmistön osuutena konsernin tuloslaskelmassa ja taseessa.
- ¹⁰⁾ 60 % AB Lietuvos Telekomasista omistaa holding-yhtiö Amber Teleholding A/S, josta Sonera omistaa 50 %. Lietuvos Telekomasin osakkeet hankittiin 6.7.1998.
- ¹¹⁾ Yhtiö on perustettu vuonna 1998.
- ¹²⁾ Soneran omistusosuus yhtiössä aleni 27,3 %:sta 26,8 %:iin vuonna 1998 yhtiön henkilöstön merkityksessä uusia osakkeita yhtiössä henkilöstön optiolainan optioidistuksilla.

Myydyt osakkuusyhtiöt:

P Plus Communications Limited 24.2.1998

Estonian Paging Ltd 11.3.1998

Soneran muut osakkeet ja osuudet 31.12.1998:

	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus, %	Tasearvo, Mmk
Advanced European Technologies N.V.	Amsterdam, Alankomaat	11,0	0
Enator AB	Tukholma, Ruotsi	5,0	186
Libancell S.A.L.	Beirut, Libanon	14,0	21
Star Telecom International Holding Limited	Hongkong	4,5	14
TelAdvent Limited Partnership	Boston, MA, USA		43
Osuudet satelliittitoiminnoissa			16
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt			19
Muut osakkeet ja osuudet			20
Yhteensä			319

Taloudellinen kehitys

Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Mmk		1994	1995	1996	1997	1998	1998
							M€
Liikevaihto		5 304	5 894	6 689	8 041	9 648	1 623
Liikevaihdon kasvu	%	n/a	11,1	13,5	20,2	20,0	20,0
Viennin ja ulkomaan toimintojen osuus liikevaihdosta	%	1,8	2,1	2,2	3,8	4,6	4,6
Käyttökate		1 970	2 119	2 498	2 906	3 492	587
Suhteessa liikevaihtoon	%	37,1	36,0	37,3	36,1	36,2	36,2
Liikevoitto		965	918	1 010	1 693	1 721	289
Suhteessa liikevaihtoon	%	18,2	15,6	15,1	21,1	17,8	17,8
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		1 056	996	1 086	1 836	2 061	346
Suhteessa liikevaihtoon	%	19,9	16,9	16,2	22,8	21,4	21,4
Voitto satunnaiserien jälkeen		995	996	1 086	1 836	2 061	346
Suhteessa liikevaihtoon	%	18,8	16,9	16,2	22,8	21,4	21,4
Nettotulos		742	718	761	1 306	1 494	251
Suhteessa liikevaihtoon	%	14,0	12,2	11,4	16,2	15,5	15,5
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		22	2	33	114	351	59
Osakkuusyrityksiltä saadut osingot		1	2	10	29	55	9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	18,7	16,5	16,5	23,7	19,1	19,1
Oman pääoman tuotto	%	15,3	12,3	12,0	18,0	18,4	18,4
Taseen loppusumma		7 217	8 213	8 625	11 097	16 730	2 814
Sijoitettu pääoma		5 800	6 401	6 933	8 829	14 026	2 359
Osakepääoma		1 800	1 800	1 800	1 800	1 805	304
Muu oma pääoma ja vähemmistön osuus		3 775	4 281	4 886	6 002	6 732	1132
Omavaraisuusaste	%	77,4	74,3	78,0	70,9	51,5	51,5
Vieras pääoma		1 642	2 132	1 939	3 295	8 193	1 378
Korolliset lainat		225	320	247	1 027	5 489	923
Suhteessa liikevaihtoon	%	4,2	5,4	3,7	12,8	56,9	56,9
Velkaantumisaste	%	4,0	5,3	3,7	13,2	64,3	64,3
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit		1 164	1 196	179	863	553	93
Korollinen nettovelka		- 939	- 876	68	164	4 936	830
Suhteessa liikevaihtoon	%	- 17,7	- 14,9	1,0	2,0	51,2	51,2
Nettovelkaantumisaste (gearing)	%	- 16,8	- 14,4	1,0	2,1	57,8	57,8
Korollinen nettovelka/sijoitettu pääoma	%	- 16,2	- 13,7	1,0	1,9	35,2	35,2
Lainasaamiset		156	112	117	464	177	30
Nettokorkotuotot (+)/-kulut (-)		62	79	46	13	- 44	- 7
Liiketoiminnan kassavirta		1 718	2 172	2 227	2 708	3 019	508
Investoinnit käyttöomaisuuteen		1 436	2 018	2 252	2 217	2 087	351
Suhteessa liikevaihtoon	%	27,1	34,2	33,7	27,6	21,6	21,6
Investoinnit osakkeisiin		185	83	787	130	5 269	886
Poistot ¹⁾		1 005	1 201	1 488	1 213	1 771	298
Tilikaudelta jaettava osinko ²⁾		185	167	225	786	361	61
Osinko/tulos -suhde	%	24,9	23,3	29,6	60,2	24,2	24,2
Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot (T&K)		210	230	190	270	312	52
Suhteessa liikevaihtoon	%	4,0	3,9	2,8	3,4	3,2	3,2
Henkilöstön määrä vuoden lopussa		6 877	7 393	7 621	8 290	9 068	9 068
Henkilöstö keskimäärin vuoden aikana		6 930	7 239	7 667	7 967	8 609	8 609

¹⁾ Vuoden 1997 alusta lähtien televerkot poistetaan tasapoistoina 4-20 vuoden aikana. Aiemman poistokäytännön mukaan televerkkojen poistot laskettiin 25-40 % jäännösarvopoistoina. Vuoden 1998 lukuun sisältyy arvonalennuksia 219 Mmk.

²⁾ Vuodelta 1998 jaettava osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

Osakekohtaiset tunnusluvut

mk		1994	1995	1996	1997	1998	1998
							€
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)		1,11	1,00	1,06	1,81	2,07	0,35
Tulos/osake		1,03	1,00	1,06	1,81	2,07	0,35
Liiketoiminnan kassavirta/osake		2,39	3,02	3,09	3,76	4,19	0,70
Osinko/osake ¹⁾		0,26	0,23	0,31	1,09	0,50	0,08
Oma pääoma/osake		7,72	8,42	9,27	10,83	11,72	1,97
Osakkeen kurssi ²⁾							
Vuoden keskipurssi						68,21	11,47
Vuoden alin kurssi						59,00	9,92
Vuoden ylin kurssi						100,00	16,82
Kurssi vuoden lopussa						90,00	15,14
Osakekannan markkina-arvo	Mmk, M€					64 980	10 929
Hinta/voitto -suhde (P/E -luku)						43,4	43,4
Efektiivinen osinkotuotto	%					0,6	0,6
Osakkeen vaihto ³⁾							
Kokonaisvaihtoarvo	Mmk, M€					5 020	844
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä	1 000 kpl					73 597	73 597
Osuus osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä	%					10,2	10,2
Osakkeiden lukumäärä ⁴⁾							
Vuoden lopussa	1 000 kpl	720 000	720 000	720 000	720 000	722 000	722 000
Keskimäärin vuoden aikana	1 000 kpl	720 000	720 000	720 000	720 000	720 247	720 247

¹⁾ Vuodelta 1998 jaettava osinko on hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

²⁾ Soneran osakkeen noteeraus Helsingin Pörssissä alkoi 10.11.1998.

³⁾ Vaihto Helsingin Pörssissä.

⁴⁾ Osakemäärät aikavälillä 1.1.1994 - 30.6.1998 on esitetty 1.7.1998 tapahtuneen Suomen PT Oy:n jakautumisen ja sen jälkeen tehtyjen nimellisarvon alentamisten jälkeisen tilanteen mukaisina. Henkilöstöannissa 1998 liikkeelle lasketut 2 000 000 uutta osaketta rekisteröitiin 17.11.1998.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Käyttökate	=	Liikevoitto + poistot	
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + vähemmistön osuus + korolliset lainat	
Sijoitetun pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja} + \text{korkokulut} + \text{muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Oman pääoman tuotto	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja} - \text{normaalin toiminnan tuloverot}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus (kauden keskiarvo)}}$	x 100
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakkomaksut}}$	x 100
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korolliset lainat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus}}$	x 100
Korollinen nettovelka	=	Korolliset lainat – rahat, pankkisaamiset ja rahoitusomaisuusarvopaperit	
Nettovelkaantumisaste (gearing)	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistön osuus}}$	x 100
Korollinen nettovelka/ sijoitettu pääoma	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Sijoitettu pääoma}}$	x 100
Osinko/tulos -suhde	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Nettotulos}}$	x 100
Henkilöstö keskimäärin	=	Keskiarvo henkilöstömäärästä kunkin kuukauden lopussa. Osa-aikaiset työntekijät on muunnettu kokoaikaisiksi työntekijöiksi.	
Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)	=	$\frac{\text{Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja} - \text{normaalin toiminnan tuloverot} - \text{vähemmistön osuus tuloksesta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$	
Tulos/osake	=	$\frac{\text{Nettotulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$	
Liiketoiminnan kassavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan kassavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$	
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikaudelta jaettava osinko}}{\text{Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa}}$	
Osakkeen keskikurssi	=	$\frac{\text{Kokonaisvaihtoarvo vuoden aikana}}{\text{Vuoden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä vuoden lopussa x osakkeen kurssi vuoden lopussa	
Hinta/voitto -suhde (P/E -luku)	=	$\frac{\text{Osakkeen kurssi vuoden lopussa}}{\text{Tulos/osake (ilman satunnaiseriä)}}$	
Efekttiivinen osinkotuotto	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakkeen kurssi vuoden lopussa}}$	x 100

Emoyhtiön tilinpäätös

Tuloslaskelma

Mmk	Liitetieto	1.7. - 31.12. 1998
Liikevaihto		40,7
Henkilöstökulut	(1)	- 2,8
Vuokrat		- 0,5
Liiketoiminnan muut kulut		- 44,3
Liiketappio		- 6,9
Rahoitustuotot ja -kulut	(2)	65,7
Voitto ennen satunnaiseriä ja veroja		58,8
Poistoeron muutos		- 0,1
Tilikauden tuloverot		- 16,5
Nettotulos		<u>42,2</u>

Kassavirtalaskelma

Liiketoiminta		
Liiketappio		- 6,9
Saadut korot		246,1
Maksetut korot		- 89,4
Maksetut verot		- 3,9
Muut rahoituserät		35,0
Käyttöpääoman muutos		
Siirtosaamisten lisäys		- 211,7
Osto- ja siirtovelkojen vähennys		- 42,4
Liiketoiminnan kassavirta		<u>- 73,2</u>
Investoinnit		
Investoinnit käyttöomaisuuteen		- 1,4
Pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys		- 4 305,8
Lyhytaikaisten lainasaamisten lisäys		- 27,1
Investointien kassavirta		<u>- 4 334,3</u>
Rahoitus		
Pitkäaikaisten lainojen nostot		3 342,7
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		1 009,0
Osakeanti		81,0
Rahoituksen kassavirta		<u>4 432,7</u>
Likvidien varojen lisäys		25,2
Likvidit varat 1.7.1998		188,9
Likvidit varat 31.12.1998		<u>214,1</u>

Tase

Mmk	Liitetieto	31.12. 1998	1.7. 1998
V A S T A A V A A			
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset			
Aineelliset hyödykkeet			
Koneet ja kalusto		0,3	-
Muut aineelliset hyödykkeet		1,1	-
		<u>1,4</u>	-
Pitkäaikaiset sijoitukset ja saamiset	(8)		
Tytäryhtiöosakkeet		3 526,3	3 526,3
Osakkuusyhtiöosakkeet		600,0	600,0
Muut osakkeet ja osuudet		2,2	2,2
Pitkäaikaiset lainasaamiset	(4, 5)	6 715,8	2 410,0
		<u>10 844,3</u>	<u>6 538,5</u>
Rahoitusomaisuus			
Saamiset	(4, 5)		
Lainasaamiset		501,1	474,1
Siirtosaamiset		149,1	37,1
		<u>650,2</u>	<u>511,2</u>
Rahat, pankkisaamiset ja arvopaperit			
Talletukset ja muut arvopaperit		211,6	34,1
Rahat ja pankkisaamiset		2,5	154,8
		<u>214,1</u>	<u>188,9</u>
V A S T A A V A A		<u>11 710,0</u>	<u>7 238,6</u>
Y H T E E N S Ä			
V A S T A T T A V A A			
Oma pääoma	(3)		
Osakepääoma		1 805,0	1 800,0
Ylikurssirahasto		76,0	-
Käyttörahasa		3 041,3	3 041,3
Kertyneet voittovarot edellisiltä vuosilta		922,1	922,1
Nettotulos		42,2	-
		<u>5 886,6</u>	<u>5 763,4</u>
Kertynyt poistoero		0,1	-
Vieras pääoma	(4, 5)		
Pitkäaikaiset lainat	(6)	4 660,3	1 317,6
Lyhytaikaiset lainat	(6)	1 122,0	113,0
Ostovelat		0,9	0,4
Siirtovelat		40,1	44,2
		<u>5 823,3</u>	<u>1 475,2</u>
V A S T A T T A V A A		<u>11 710,0</u>	<u>7 238,6</u>
Y H T E E N S Ä			

Liitetiedot

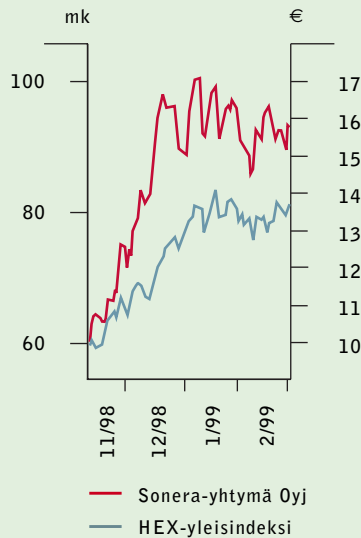
Mmk	1.7. – 31.12. 1998
1. Henkilöstökulut	
Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle maksetut palkat ja palkkiot	1,2
Muut palkat	1,3
Eläkemaksut	0,2
Muut henkilösivukulut	0,1
Yhteensä	2,8
Emoyhtiössä työskenteli keskimäärin 7 henkilöä ajalla 1.7.-31.12.1998.	
2. Rahoitustuotot ja -kulut	
Korkotuotot	
Pitkäaikaisista lainasaamisista	
Tytäryhtiöiltä	128,4
Muilta	0,5
Muut korkotuotot	
Tytäryhtiöiltä	2,5
Osakkuusyhtiöiltä	0,6
Muilta	27,7
Korkotuotot yhteensä	159,7
Korkokulut	
Tytäryhtiöille	- 6,8
Muille	- 95,0
Korkokulut yhteensä	- 101,8
Muut rahoituskulut ulkopuolisille	- 1,8
Toteutuneet kurssivoitot ja -tappiot	- 6,4
Toteutumattomat kurssivoitot ja -tappiot	16,0
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	65,7
3. Oma pääoma	
Osakepääoma 1.7.1998	1 800,0
Henkilöstöanti marraskuussa 1998: 2 000 000 uutta osaketta nimellisarvoltaan 2,50 mk/osake	5,0
Osakepääoma 31.12.1998	1 805,0
Ylikurssirahasto 1.7.1998	-
Henkilöstöannin uusien osakkeiden nimellisarvon ylittävä osuus 38,00 mk/osake	76,0
Ylikurssirahasto 31.12.1998	76,0
Käyttöraahasto 1.7. ja 31.12.1998	3 041,3
Kertyneet voittovarot 1.7.1998	922,1
Tilikauden nettotulos	42,2
Kertyneet voittovarot 31.12.1998	964,3
Oma pääoma yhteensä 31.12.1998	5 886,6

Mmk	31.12. 1998	1.7. 1998	
4. Tytäryhtiösaamiset ja -velat			
Pitkäaikaiset lainasaamiset	6 701,3	2 394,8	
Lyhytaikaiset lainasaamiset	497,5	399,5	
Siirtosaamiset	139,1	29,0	
Lyhytaikaiset lainat	282,5	113,0	
Ostovelat	0,4	0,1	
Siirtovelat	4,1	19,2	
5. Osakkuusyhtiösaamiset ja -velat			
Lyhytaikaiset lainasaamiset	0,6	1,1	
Ostovelat	-	0,2	
6. Pitkä- ja lyhytaikaiset lainat			
Tiedot konsernin ulkoisista lainoista on esitetty konserniti-linpäätöksen liitetiedossa 13.			
7. Vastuositoumukset			
Annetut pantit omien sitoumusten vakuudeksi	16,0	-	
Tytäryhtiöiden puolesta annetut takaukset			
Rahoituksen vakuudeksi	25,5	27,5	
Muiden sitoumusten vakuudeksi	12,9	3,9	
Osakkuusyhtiöiden puolesta annetut takaukset			
Rahoituksen vakuudeksi	698,9	442,9	
Muiden sitoumusten vakuudeksi	11,9	11,2	
Osakkeiden ostositoumus	101,3	-	
8. Osakkeet ja osuudet 31.12.1998			
	Emoyhtiön omistus- osuus, %	Osakkeiden kirjanpitoarvo Mmk	
	Kotipaikka		
Tytäryhtiöosakkeet			
Sonera Oy	Helsinki	100	3 375,0
Helsingin Teollisuus- katu 13 Oy	Helsinki	100	131,3
PT-Credit Oy	Helsinki	100	20,0
Tytäryhtiöosakkeet yhteensä			3 526,3
Osakkuusyhtiöosakkeet			
Tieto Corporation Oyj	Helsinki	26,8	600,0
Muut osakkeet ja osuudet			2,2
Osakkeet ja osuudet yhteensä			4 128,5

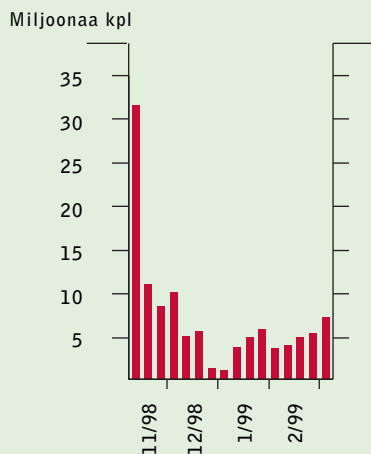
Emoyhtiön epäsuorasti omistamat osakkeet tytär-, osakkuus- ja muissa yhtiöissä on esitetty konserniti-linpäätöksen liitetiedossa 20.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

KURSSIKEHITYS JA HEX-INDEKSI ¹⁾

OSAKKEEN VIIKKOVAIHTO ¹⁾

¹⁾ Kurssikehitys ja vaihto Helsingin Pörssissä 10.11.1998 - 3.3.1999.

Osakkeet ja osakepääoma

Sonera-yhtymä Oyj on laskenut liikkeelle 722 000 000 osaketta. Yhtiöllä on yksi osakesarja. Maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.1998 oli 1 805 000 000 markkaa (303 579 207,26 euroa). 25.1.1999 rekisteröidyllä yhtiöjärjestyksen muutoksella yhtiön osakepääoma muutettiin euromääräiseksi. Osakepääoma on vähintään 302 738 267,63 euroa ja enintään 1 210 953 070,52 euroa, joissa rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Osakkeella ei ole nimellisarvoa ja osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on noin 0,42 euroa.

Yhtiön osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään. Ulkomaiset osakkeenomistajat voivat halutessaan pitää osakkeensa pankkien hallintarekisteriteillä. Yhtiökokouksessa on äänioikeus vain yhtiön omistajarekisteriin merkityillä osakkeilla.

Yhtiön hallituksella ei ole voimassa olevaa valtuutusta osakepääoman korottamiseen taikka vaihtovelkakirjalainan, optiolainan tai optio-oikeuksien liikkeellelaskuun.

Valtion omistus

Vuonna 1998 toteutetun osakemyynnin ja henkilöstöannin jälkeen valtion omistusosuus Sonera-yhtymä Oyj:ssä on 77,8 %. Eduskunta on antanut valtioneuvostolle valtuudet alentaa valtion omistusta siten, että sen omistus on kuitenkin vähintään 50,1 %.

Valtio on antanut sitoumuksen, että se ei järjestä uutta osakemyyntiä puolen vuoden sisällä 9.11.1998 päättyneestä osakemyynnistä lukien ilman osakemyynnin pääjärjestäjien suostumusta.

Johdon osakeomistukset

Sonera-yhtymä Oyj:n hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet sekä toimitusjohtaja omistivat 5.1.1999 yhteensä 34 794 osaketta eli 0,005 % yhtiön osakepääomasta ja äänivallasta. Johtoryhmän jäsenet (poislukien toimitusjohtaja) omistivat yhteensä 90 708 osaketta.

Osakkeen noteeraus

Kaupankäynti Sonera-yhtymä Oyj:n osakkeella aloitettiin yhtiön hakemuksesta Helsingin Pörssin prelistalla 10.11.1998 lähtien. Noteeraus pörssin päälislistalla alkoi 17.11.1998. Osakkeilla voi käydä kauppaa myös Lontoon arvopaperipörssin yhteydessä toimivassa SEAQ International -kaupankäyntijärjestelmässä.

Osakkeita vaihdettiin Helsingin Pörssissä ajalla 10.11. - 31.12.1998 yhteensä 73,6 miljoonaa kappaletta, vaihtoarvoaan yhteensä 5 020 Mmk.

Osakkeen kaupantekokurssi Helsingin Pörssissä noteerauksen alettua 10.11.1998 oli 59,00 markkaa ja vuoden vii-

meisenä pörssipäivänä 90,00 markkaa, eli kurssi nousi 46 %. Vastaavalla ajanjaksolla Helsingin Pörssin HEX-yleisindeksi nousi 26 %. Osakkeen vuoden alin kaupantekokurssi oli 59,00 markkaa ja ylin 100,00 markkaa. Vuoden 1998 aikana tehtyjen kauppojen keskipörssi oli 68,21 markkaa. Osakkeen markkina-arvo vuoden päättyessä oli 64 980 Mmk.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.1998

Osakas		Osake- määrä, kpl	Osuus, %
Suomen valtio		562 061 220	77,8
Kuntien eläkevakuutus		6 060 000	0,8
Sampo-Varma -ryhmä			
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	2 426 000		
Henkivakuutusosakeyhtiö Nova	919 100		
Vakuutusyhtiö Sampo Oyj	607 000		
Vakuutusosakeyhtiö Yritys-Sampo	607 000		
Teollisuusvakuutus Oy	606 000		
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo	302 000		
Keskeytysvakuutusosakeyhtiö Otso	261 000		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	151 000	5 879 100	0,8
Pohjola-yhtiöt			
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 030 000		
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	800 000		
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	800 000		
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	800 000	5 430 000	0,8
Fennia-ryhmä			
Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia	1 996 500		
Keskinäinen yhtiö Yrittäjänvakuutus-Fennia	759 900		
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia	121 000	2 877 400	0,4
Tapiola-yhtiöt			
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiola	737 000		
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola	369 000		
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Tapiola	205 000		
Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiola	104 500	1 415 500	0,2
PT:n Eläkesäätiö		1 246 700	0,2
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra		1 141 400	0,2
Sijoitusrahasto Merita Optima		640 000	0,1
Kirkon keskusrahasto		637 500	0,1
Hallintarekisteröidyt osakkeet		79 559 643	11,0
Muut osakkaat yhteensä		55 051 537	7,6
Yhteensä		722 000 000	100,0

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeenomistajat ryhmittäin 31.12.1998

Ryhmä		Osake- määrä, kpl	Osuus, %
Yksityiset yritykset		3 992 975	0,6
Julkiset yritykset		168 020	0,0
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		14 337 590	2,0
Julkisyhteisöt			
Suomen valtio	562 061 220		
Työeläkelaitokset ja muut sosiaaliturvarahastot	20 441 140		
Muut julkisyhteisöt	153 515	582 655 875	80,7
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		4 462 470	0,6
Kotitaloudet		36 045 397	5,0
Ulkomaiset omistajat		80 258 048	11,1
Arvo-osuusrekisterin selvityslistalla		79 625	0,0
Yhteensä		722 000 000	100,0

Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.1998

Osakkeita, kpl	Osakkaiden lukumäärä	Osuus osakkaista, %	Osake- määrä, kpl	Osuus, %
1 - 100	14 420	19,4	1 306 645	0,2
101 - 500	32 289	43,4	9 840 203	1,4
501 - 1 000	23 713	31,8	18 714 600	2,6
1 001 - 10 000	3 712	5,0	7 541 240	1,0
10 001 - 100 000	207	0,3	6 478 809	0,9
100 001 - 1 000 000	65	0,1	20 578 635	2,9
yli 1 000 000	7	0,0	577 900 600	80,0
Hallintarekisteröidyt osakkeet			79 559 643	11,0
Arvo-osuusrekisterin selvityslistalla			79 625	0,0
Yhteensä	74 413	100,0	722 000 000	100,0

Tilintarkastuskertomus

Sonera-yhtymä Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Sonera-yhtymä Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilivuodelta 1998. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolaista ja tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaista tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamamme tilikaudelta. Hallituksen esitys voittovarojen käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen.

Olemme tutustuneet tilivuoden aikana julkistettuihin osavuositarkastuksiin. Käsityksemme mukaan osavuositarkastukset on laadittu niitä koskevien säännösten mukaisesti.

Helsingissä 1. maaliskuuta 1999

Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young
KHT-yhteisö
Jorma Jäske, KHT

Jorma Heikkinen, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Sonera-yhtymä Oyj:n hallintoneuvosto on tänään pitämässään kokouksessa tutustunut yhtiön tilinpäätökseen, konsernitilinpäätökseen ja tilintarkastuskertomukseen tilikaudelta 1.1.-31.12.1998. Hallintoneuvosto ilmoittaa lausuntonaan varsinaiselle yhtiökokoukselle, ettei sillä ole huomauttamista tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja tilintarkastus-

kertomuksen johdosta. Samalla hallintoneuvosto ilmoittaa yhtyvänsä hallituksen ehdotukseen voiton käsittelemisestä.

Erovoorossa ovat vuoden 1999 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallintoneuvoston jäsenet Tarmo Eskola, Ritva Rastimo, Max Mickelsson, Erik Lindfors, Max Arhipainen ja Bjarne Kallis.

Helsingissä 3. maaliskuuta 1999

Aapo Saari
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

A man in a red shirt and brown trousers stands in a vineyard, talking on a mobile phone. He is positioned in the lower right quadrant of the frame. To his right is a stack of three cardboard boxes. The vineyard rows stretch out behind him, leading to rolling green hills in the distance under a clear sky. The lighting is bright, suggesting a sunny day.

SONERA TOIMII AVOIMESTI JA
YHTEISTYÖKYKYISESTI NIIN PIENISSÄ
KUIN SUURISSAKIN ASIOISSA.

LUOTETTAVUUS

Matkaviestintä

Osuus konsernin liikevaihdosta 49 %

Matkaviestinnän liiketoiminta-alue tarjoaa matkaviestinpalveluja yksityisasiakkaille, perheille ja yrityksille. Matkaviestintä hyödyntää modernia radio- ja teletekniikkaa, tietojärjestelmiä sekä laajaa yhteistyötä tuotekehityksessä ja palvelujen tuotannossa. Liiketoiminta-alue tekee yhteistyötä muun muassa sisällöntuottajien kanssa, mikä mahdollistaa uusien palvelujen monipuolisen kehittämisen.

Liiketoimintaympäristö kehittyi nopeasti

Matkaviestinnän liikevaihto kasvoi 32 % edellisvuodesta ja oli 4 750 Mmk (3 603). Muutos johtui edellisvuosien tapaan markkinan erittäin voimakkaasta kasvusta. Matkaviestinnän osuus Soneran liikevaihdosta nousi 49 %:iin (45). Liiketoiminnan kannattavuus oli erinomainen.

Suomen matkapuhelinliittymien tiheys eli liittymien määrä suhteessa väkilukuun on maailman korkein. Liittymätiheys ylitti elokuussa 50 %:n rajan. Joulukuussa matkapuhelinliittymien määrä ylitti ensimmäisenä maailmassa lan-
kapuhelinliittymien määrän ja vuoden lopussa liittymätiheys oli 58 %. GSM-liittymien määrän kasvu oli vuonna 1998 kaikkien aikojen suurin.

Liittymätiheyden kasvuun ovat vaikuttaneet muun muassa matkapuhelinten hintojen voimakas lasku tällä vuosikymmenellä sekä Suomen kansainvälisesti vertailtuna erittäin edulliset matkapuheluhinnat. Kasvu on osaltaan seurausta myös kovasta kilpailusta ja potentiaalsiin käyttäjiin kohdistetusta voimakkaasta markkinoinnista.

Sonera on Suomen johtava matkaviestinnän operaattori, jonka liikevaihdolla mitattu markkinaosuus vuonna 1998 oli GSM-palveluista noin 67 % (71) ja kaikista matkaviestinpalveluista noin 70 % (76). Soneran pääkilpailija valtakunnallisissa GSM 900 -palveluissa on Oy Radiolinja Ab.

Liittymätiheyden kasvaessa kilpailu markkinoilla kiristyi entisestään. Kilpailua käytiin erityisesti uuden liittymän avaajille suunnatuilla puheaikatarjouksilla ja matkapuhelinverkkojen laadulla sekä uusilla lisäpalveluilla.

Alueellisten GSM 1800 -verkkojen käyttöönotolla ei ollut olennaista vaikutusta Soneran markkinaosuuteen. GSM 1800 -verkkoja on käytössä useilla paikallisilla puhelin-yhtiöillä ja Oy Telia Finland Ab:llä.

GSM-verkkovierailupalveluja laajennettiin edelleen. Vuoden lopussa Soneralla oli verkkovierailusopimus 119 operaattorin kanssa, joista yksi on globaali satelliittioperaattori Iridium. Sonera GSM:n kuuluvuusalue kattaa jo 73 maata: lähes koko Euroopan ja Kaakkois-Aasian kehittyneet teollisuusmaat Japania lukuun ottamatta sekä useita alueita Yhdysvalloissa ja Kanadassa. GSM 1800 -verkon verkkovierailusopimuksia on solmittu jo 20.

- LIIKEVAIHTO 4 750 MMK, KASVUA 32 %

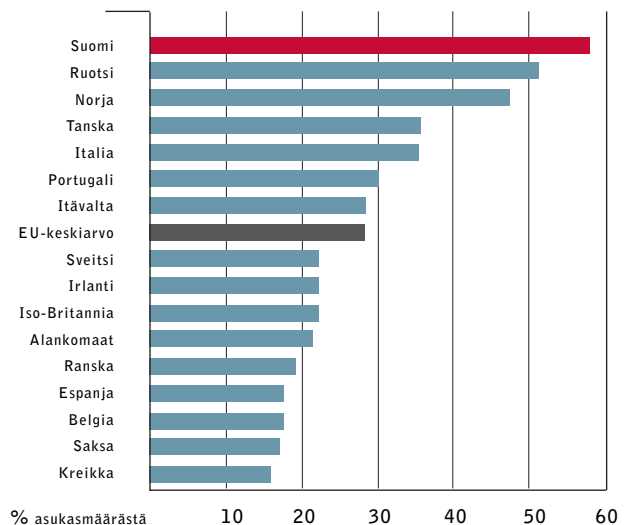
EDELLISVUODESTA

- KASVU PAINOTTUI KULUTTAJA-ASIAKKAISIIN

- UUSIA TEKSTIVIESTEIHIN PERUSTUVIA

SISÄLTÖPALVELUJA

MATKAPUHELINLIITTYMÄTIHEYS
LÄNSI-EUROOPAN MAISSA 31.12.1998

Lähde: Mobile Communications 1/1999

Kasvu painottui kuluttaja-asiakkaisiin

Soneran GSM-markkinaosuus liittymämäärien perusteella oli vuoden 1998 lopussa noin 62 % (65). Liikevaihdon perusteella laskettu markkinaosuus oli noin 67 % (71). Tiukasta kilpailusta huolimatta Sonera pysyi edelleen selkeänä markkinajohtajana.

Markkinointiin panostettiin voimakkaasti ja sillä pyrittiin sekä uusien GSM-liittymien myyntiin että aikaisempaa enemmän asiakasuskollisuuden vahvistamiseen.

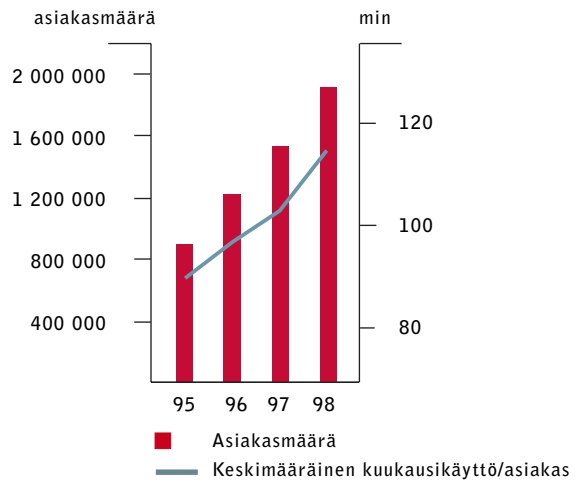
Yksityishenkilöiden osuus matkapuhelinasiaakkaista kasvoi voimakkaasti. Vuoden kokonaiskasvusta yksityisasiakkaiden osuus oli 92 % (78). Vuoden 1998 lopussa Soneran matkaviestinliittymien määrä oli 1 931 884 (1 586 102). Liittymien haltijoista oli yksityishenkilöitä 78 % ja yritysasiakkaita 22 %.

Matkapuhelinliittymän keskimääräinen kuukausikäyttö kasvoi 103 soitetusta minuutista 116 minuuttiin. Matkapuhelimen käyttö myös monipuolistui ja lähetettyjen lyhytsanomien eli tekstiviestien määrä kuusinkertaistui. Myös puhelut matkapuhelimesta toiseen sekä tietokoneyhteyden ottaminen matkapuhelinverkon kautta lisääntyivät. GSM-asiakkaita oli vuoden lopussa 1 596 897 (1 032 121).

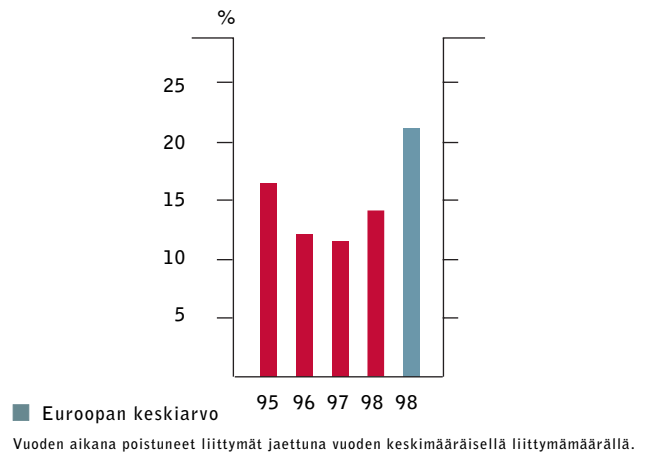
NMT-puhelujen määrä laski, kun osa NMT-käyttäjistä siirtyi GSM:ään. Siirtymä nopeutui vuoden lopun liittymänvaihtotarjousten ansiosta. Valtaosa NMT-verkon asiakkaista on siirtynyt Soneran GSM-asiakkaisiksi. Vuoden lopussa NMT-asiakkaita oli 334 987 (553 981).

Matkaviestintäliittymän keskimääräinen kuukausituotto nousi 217 markkaan (206). GSM-asiakkaiden vaihtuvuus vuonna 1998 oli 14,0 % (11,5).

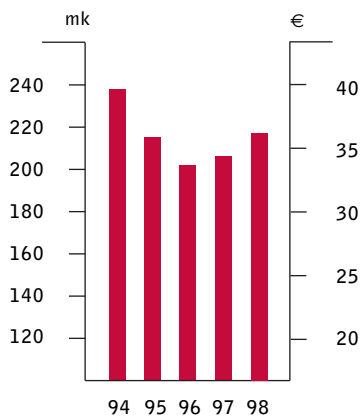
LIITTYMIEN MÄÄRÄN KASVU JA KESKIMÄÄRÄINEN KUUKAUSIKÄYTTÖ

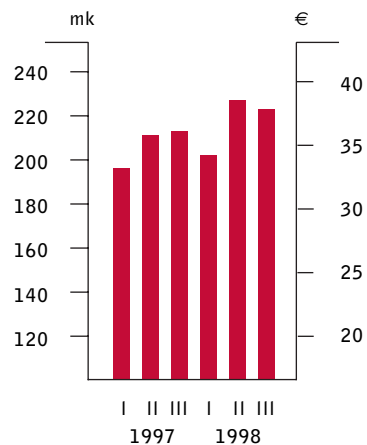
GSM-ASIAKKAIDEN VAIHTUVUUS

LIITTYMÄN KESKIMÄÄRÄINEN KUUKAUSITUOTTO ¹⁾

LIITTYMÄN KESKIMÄÄRÄINEN KUUKAUSITUOTTO VUOSIKOLMANNEKSITTAIN ¹⁾

¹⁾ Liittymän keskimääräinen kuukausituotto on laskettu jakamalla NMT- ja GSM-palvelujen liikevaihto kauden aikana asiakkaiden keskimääräisellä lukumäärällä kauden aikana sekä kauden kuukausien lukumäärällä.

Kaksitaajuusverkko lanseerattiin

Matkaviestinnän investoinnit käyttöomaisuuteen olivat vuoden aikana 984 Mmk (1 047). Valtaosa investoinneista kohdistui GSM-verkkokapasiteetin kasvattamiseen. Vuoden aikana käynnistettiin myös investoinnit GSM-verkon datasiirtonopeuksien kasvattamiseksi.

Liikenneministeriö julkisti kertomusvuonna kolmannen sukupolven UMTS-matkaviestinverkkojen lisenssit haettaviksi. Sonera jätti tammikuussa 1999 kaksi toimilupahakemusta, joista toinen koskee valtakunnanlaajuisia yleisiä matkaviestinpalveluita ja toinen alueellista toimilupaa.

Sonera toteutti vuoden 1998 aikana useita uusien palvelujen lanseerauksia, joista merkittävin oli kaksitaajuusverkkoa hyödyntävä GSM Duo -liittymä. Se on tarkoitettu uusille kaksitaajuuspuhelimille, jotka toimivat kaikkialla Soneran GSM 900 ja GSM 1800 -kuuluvuusalueella Suomessa sekä ulkomailla. Asiakkaalle Duo-liittymä tarjoaa edullisemman lähialuehinnoittelun. GSM 900 ja GSM 1800 -verkkojen muodostama kaksitaajuusverkko varmistaa Soneran taajuuskapasiteetin riittävyyden käyttäjämäärien kasvaessa ja käytön monipuolistuessa. Vuoden loppuun mennessä käytössä oli 29 Duo-lähialuetta.

Kertomusvuotta leimasi myös tekstiviesteihin perustuvien sisältöpalvelujen monipuolistuminen ja niiden käytön voimakas kasvu. Erityisen suosittuja palveluja olivat puhelinluttelo Telefinder, matkapuhelinlaskun saldokysely, sääpalvelu ja soittoäänien tilauspalvelu Doris. Uutena liiketoimintana aloitettiin pilottikäyttö Kännycash -sovelluksilla, joissa tuote ostetaan automaattista matkapuhelimen avulla ja laskutus tapahtuu matkapuhelinlaskulla.

Tammikuussa 1999 Sonera ja RSL COM Finland Oy tekivät palveluoperaattorisopimuksen, jolla palveluoperaattorina toimiva RSL COM ostaa Soneralta GSM-verkkokapasiteettia. Sonera kävi vuoden 1998 aikana Telia Finlandin kanssa neuvotteluja kansallisesta verkkovierailusta kaupalliselta pohjalta. Neuvottelut eivät kuitenkaan johtaneet tulokseen.

Loppuvuodesta tehdyn asiakastytyväisyystutkimuksen mukaan asiakkaiden tyytyväisyys on entisestään parantunut. Vastaajista 68 % piti Soneran matkapuhelinverkon luotettavuutta erittäin hyvänä tai erinomaisena. Asiakaspalvelun taso oli 75 %:n mielestä erittäin hyvä tai erinomainen. Matkaviestintäliittymän lisäpalveluja piti helppokäyttöisinä 82 %.

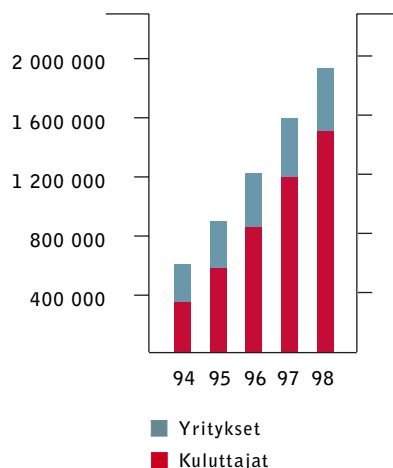
Asiakaspalveluun ja partnereihin panostetaan

Matkaviestinnän menestys pohjautuu hyvään liiketoiminnan kokonaisuosaamiseen. Soneralla on selkeä visio alan kehityksestä, ja kehityshaasteisiin vastataan syvällisellä teknisellä ja kaupallisella osaamisella.

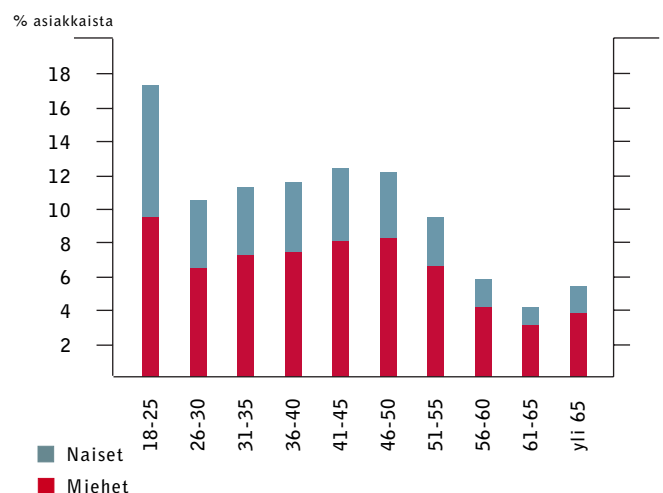
Matkaviestinnän liiketoiminnan tukeva peruspilari on osaava ja motivoitunut henkilöstö, jonka lukumäärä oli vuoden lopussa 1 140. Henkilöstön osaamista jalostettiin koulutuksella ja rekrytoimalla uusia asiantuntijoita.

Liittymämyynnin kasvu oli suurelta osin laajapohjaisen jakelukanavan ansiota. Toimiva yhteistyö itsenäisten matkapuhelinalan yrittäjien kanssa on lähtökohta Soneran jakeluverkostolle, joka koostuu 1 600 myyntipisteestä. Partneriverkostoa vahvistettiin entisestään tammikuussa 1999, kun Sonera hankki osake-enemmistön matkapuhelinliiketoimintaan erikoistuneen Päämies-ketjun yhteisestä markkinointiyhtiöstä.

MATKAPUHELINASIAKKAIDEN MÄÄRÄ

KULUTTAJA-ASIAKKAIDEN IKÄ- JA SUKUPUOLIJAKAUMA 1998

Sonera jatkoi panostustaan korkealaatuisen asiakaspalveluun. Puhelinpalvelukeskukset tarjoavat ympärivuorokautista palvelua kaikkina viikonpäivinä; vuonna 1998 keskukset käsittelivät yli 5 miljoonaa puhelua. Vuonna 1999 Sonera lisää entisestään puhelinpalveluresursejaan perustamalla Kuusamoon viidennen valtakunnallisen palvelukeskuksen.

Radioverkkohankkeet saivat jatkoa

Matkaviestintä tarjoaa myös kaukohakupalveluja sekä satelliitti- ja matkaviestinratkaisuja erityistarpeisiin.

Radiopalvelut-yksikkö rakentaa ja operoi valtakunnallista viranomaisverkkoa (VIRVE). Ensimmäinen osaverkko valmistui aikataulun mukaisesti. Vuoden lopussa allekirjoitettiin myös toisen osaverkon rakentamis- ja operointisopimus. Verkko otetaan käyttöön vuoden 1999 alkupuolella.

Radiopalvelut allekirjoitti uuden kymmenvuotisen jatkosopimuksen Merenkululaitoksen kanssa. Sopimus koskee GMDSS (Global Maritime Distress and Safety System) -järjestelmään perustuvan erillisradioverkon operointia ja ylläpitoa.

Satelliitteihin perustuvassa liiketoiminnassa Sonera on mukana kansainvälisessä Inmarsat-organisaatiossa, jonka yksityistämisen prosessi saatettiin loppusuoralle vuoden 1998 aikana. Tämän seurauksena Soneran omistusosuus yhtiössä muuttuu osakeomistukseksi.

Kaukohakulaitteiden käyttö on muuttumassa soittopyyntöjen välityksestä informaation välitykseen yksittäisille henkilöille ja ryhmille sekä erilaisten ohjausten toteuttamiseen. Myös internet-pohjaisten tietojen lähettäminen kaukohakulaitteeseen lisääntyi. GSM-tekstiviestien suosio väheni jonkin verran kaukohaun perinteistä käyttöä. Kaukohakupalveluja käyttäviä asiakkaita oli vuoden lopussa 40 000 (44 000).

Matkaviestintä

		1998	1997	Muutos %
Liikevaihto ¹⁾	Mmk	4 750	3 603	32
Käyttökate	Mmk	2 146	1 662	29
Käyttökate, % liikevaihdosta ²⁾	%	44	44	
Poistot ja arvonalennukset ³⁾	Mmk	826	465	78
Liikevoitto	Mmk	1 320	1 197	10
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Mmk	984	1 047	- 6
Henkilöstö keskimäärin		993	963	3

¹⁾ Osuus konsernin ulkoisesta liikevaihdosta. Myynti Kiinteälle verkolle ja muulle liiketoiminnalle oli 170 Mmk vuonna 1998 ja 156 Mmk vuonna 1997.

²⁾ Suhteutettu liiketoiminta-alueen koko liikevaihtoon.

³⁾ Sisältää arvonalennuksia 202 Mmk vuonna 1998.

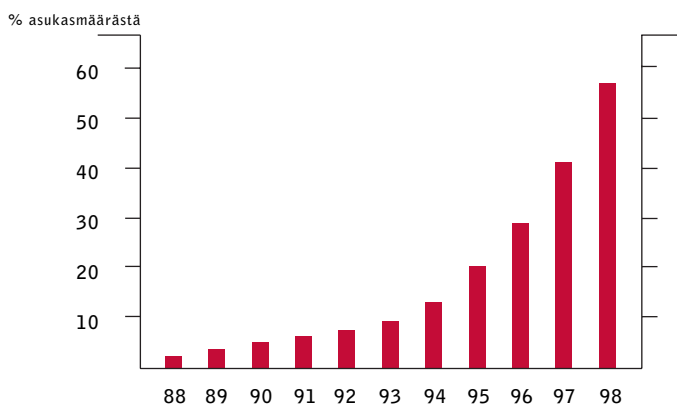
Mobiilipalvelut monipuolistuvat entisestään

Matkapuhelinpalveluiden kysynnän kasvun arvioidaan jatkuvan edelleen voimakkaana. Kasvupotentiaalia uskotaan löytyvän perheistä, erityisesti alle 18-vuotiaista nuorista, ja yrityksistä. Jatkossa yhä useammalla asiakkaalla voi olla käytössään myös useampi kuin yksi liittymä.

GSM-verkon kehittyessä uusien palvelujen kehittämismahdollisuudet paranevat entisestään. Kolmannen sukupolven UMTS-verkko mahdollistaa muun muassa liikkuvan kuvan ja kuvallisten tekstiviestien lähettämisen sekä internet-sivujen selaamisen matkapuhelimen välityksellä. Erilaiset teknologiaratkaisut ja viestintämuodot lähentyvät, jolloin samalla päätelaitteella voi hyödyntää useita palveluja. Samalla yksittäiset palvelut muuttuvat useammalla päätelaitteella käytettäviksi.

Markkinat kehittyvät tulevaisuudessa yhä aggressiivisempaan suuntaan. Asiakasuskollisuuden ja sen ylläpidon merkitys korostuu entisestään. Osaavien yhteistyökumppaneiden merkitys liittymien ja lisäpalvelujen myynnissä on entiseen tapaan ratkaiseva. Suhteellisesti eniten partneriverkoston merkitys kasvaa kuitenkin tuotekehityksessä ja palvelutuotannossa.

MATKAPUHELINLIITTYMÄTIHEYDEN KASVU SUOMESSA

SONERASSA UUDEN ETSIMINEN JA
KEHITTÄMINEN TEKEVÄT TULEVAISUUDEN.
FIKSUSTI SOVELTAMALLA SYNTYY
ENTISTÄ PAREMPIA
RATKAISUJA.

EDELLÄKÄVIJYYS

Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta

Osuus konsernin liikevaihdosta 51 %

Soneran kiinteä verkko ja muu liiketoiminta muodostuu useista liiketoiminnoista, joilla kaikilla on merkittävä asema Suomen televiestintämarkkinoilla. Keskeisimmät alueet ovat kiinteän verkon puhelupalvelut sekä data- ja mediaviestintä. Lisäksi Sonera harjoittaa laitemyyntiä ja muita pääliiketoimintoja tukevia liiketoimintoja.

Liiketoiminta-alueen liikevaihto kasvoi 10 % edellisvuodesta ja oli 4 898 Mmk (4 438). Kasvu kertyi pääasiassa data- ja mediaviestinnästä. Kiinteän verkon ja muun liiketoiminnan osuus Soneran kokonaisliikevaihdosta oli 51 % (55). Liiketoiminta-alueen liikevoitto oli 401 Mmk (496). Käyttökateprosentti säilyi edellisvuotisella tasolla, mutta poistot kasvoivat käyttökate nopeammin. Kannattavuutta heikensivät myös panostukset kansainväliseen liiketoimintaan sekä uusiin data- ja mediapalveluihin.

Liiketoiminta-alueen investoinnit kohdistuivat pääosin kiinteän verkon lisäkapasiteetin rakentamiseen ja puhelinverkon modernisointiin. Toiminnan kehittämisinvestoinnit suunnattiin asiakaspalvelu- ja toiminnanohjausjärjestelmiin.

Kiinteän verkon kustannustehokkuutta pyritään edelleen parantamaan. Myös muun liiketoiminnan tehostamistoimenpiteitä jatketaan kannattavuuden parantamiseksi.

Tulevaisuuden viestintäverkko julkistettiin

Sonera julkisti joulukuussa 1998 ensimmäisenä Euroopassa IP-viestintäverkon, joka yhdistää internetin ja puhelinverkon toiminnot samaan tietoverkkoon. Uuden sukupolven laajakaistainen IP-runkoverkko laajenee kattamaan Suomen ja Ruotsin vuoden 1999 aikana. Soneran kehittämä viestintäteknologia palkittiin Data Communications -julkaisun kansainvälisesti arvostetulla Hot Products -palkinnolla.

Soneran palveluiden ja tuotteiden myyntiin ja markkinointiin on erikoistunut kaksi liiketoimintadivisioonaa. Sonera Solutions vastaa konsernin suurasiakkaista sekä tietotekniikan ja teleliikenteen integraatioon pohjautuvista yritysviestintäratkaisuista. Yritys- ja kotiratkaisut tarjoaa palvelut kotiasiakkaille, yhteisöille ja yrityksille.

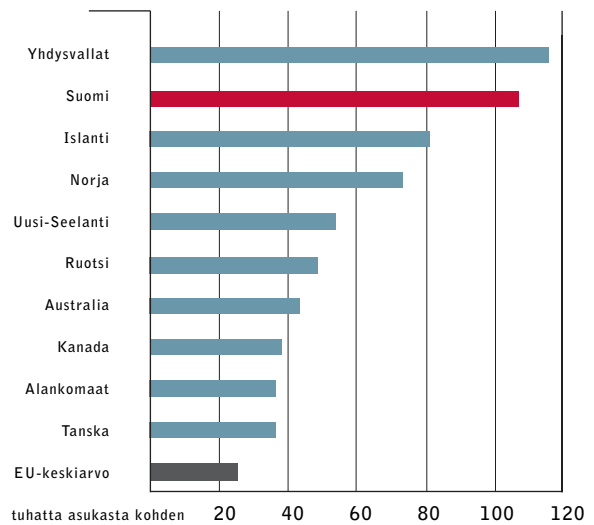
Sonera on eriyttänyt kiinteän verkon verkko-operaattori-toimintansa. Verkkopalvelut-liiketoimintadivisioonaa tuottaa perusverkkopalvelut, joille Soneran liiketoiminta rakentuu. Lisäksi Verkkopalvelut myy kapasiteettiaan konsernin ulkopuolisille palveluoperaattoreille.

- LIIKEVAIHTO 4 898 MMK, KASVUA 10 %

EDELLISVUODESTA

- DATA- JA MEDIAVIESTINNÄN KASVU NOPEAA
- INTERNETIN SISÄLTÖPALVELUJEN PAKETOINTI ALOITETTIIN

INTERNETIIN LIITETTYJEN TIETOKONEIDEN MÄÄRÄ

Lähde: Network Wizards 1/1999

KIINTEÄN VERKON JA MUUN LIIKETOIMINNAN LIIKEVAIHTO

Mmk	1998	1997	Muutos %
Kotimaan puhelupalvelut	1 497	1 456	3
Ulkomaan puhelupalvelut	763	798	- 4
Data- ja mediaviestintä	1 310	952	38
Laitemyynti	549	476	15
Muu toiminta	779	756	3
Yhteensä	4 898	4 438	10

Osuus konsernin ulkoisesta liikevaihdosta.

Puhelupalvelut

Kiinteän verkon puhelupalvelujen liikevaihto säilyi edellisvuotisella tasolla ja oli 2 260 Mmk (2 254). Palveluihin kuuluvat paikallis-, kauko- ja ulkomaanpuhelut sekä lisäpalvelut, kuten puhelujen siirto ja vastaajapalvelut.

Suomen puhelupalveluiden kilpailuilla markkinoilla hintataso on kansainvälisesti alhainen. Hintakilpailua on lisännyt entisestään uusien palveluoperaattoreiden tulo markkinoille.

Paikallispuhelumarkkinat säilyivät ennallaan
Soneran kotimaan puhelupalveluiden liikevaihto kasvoi hieman edellisvuodesta ja oli 1 497 Mmk (1 456).

Paikallispuhelumarkkinoiden koko säilyi Suomessa ennallaan ja oli arviolta noin 3,4 miljardia markkaa. Soneran osuus kiinteän verkon liittymistä on 28 %, yhtiön paikallisliittymien kokonaismäärä oli vuoden lopussa 790 668 (789 319). Kotiasiakkaiden määrä Soneran perinteisillä alueilla Itä- ja Pohjois-Suomessa on laskenut muuttotappion vuoksi. Poistuman ovat korvanneet ISDN-liittymien voimakas kasvu internetin yleistymisen myötä sekä yritysliittymien kasvu kilpailijoiden alueilla.

Paikallispuhelupalveluja tarjoavat Suomessa Soneran ohella 46 alueellista puhelinyhtiötä, jotka omistavat paikallisverkon suurimmissa kaupungeissa ja taajamissa. Kilpailu paikallispuhelumarkkinoilla on ollut vaimeaa, koska paikallisten puhelinyhtiöiden johdonvuokrauksen hinnat ovat pysyneet korkeina. Sonera rakentaa parhaillaan valokaapeliyh-

teyksiä suurimpiin kaupunkeihin ja markkinoi suoria yhteyksiä näiden alueiden yritysasiakkaille.

Sonera nosti paikallisliittymien perusmaksuja alkuvuodesta noin 12 % tavoitteenaan parempi kustannusvastavuus. Paikallispuhelukujen hinnat säilyivät ennallaan. Syksyn aikana Sonera luopui perusliittymätuotteesta ja muutti olemassa olevat liittymät vuokralliittymiksi Euroopan unionin kilpailulainsäädännön mukaisesti. Muutos koski 27 600 Soneran asiakasta.

Kaukopuhelumarkkinat pienenevät hieman edellisvuoden 400 miljoonasta markasta. Soneran markkinaosuus vuoden aikana soitetuista kaukopuheluminuuteista oli noin 39 % (41). Kaukopuhelukujen hinnat on jo kilpailtu niin alhaiselle tasolle, ettei niissä tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Kilpailu ulkomaanpuheluista pudotti hintoja
Soneran ulkomaan puhelupalveluiden liikevaihto pieneni 763 Mmk:aan (798) puheluiden hintatason laskun ja markkinaosuuden menetyksen vuoksi. Soneran markkinaosuus vuoden aikana soitetuista ulkomaanpuheluminuuteista oli noin 55 % (60).

Ulkomaanpuhelumarkkinoiden arvioidaan säilyneen noin 1,2 miljardin markan suuruisina. Hintatason laskun kompensoi soitettujen puheluminuuttien määrä, joka kasvoi arviolta noin 9 %. Kilpailua kiristivät markkinoille tulleet pienet palveluoperaattorit ja Telia Finland.

Data- ja mediaviestintä

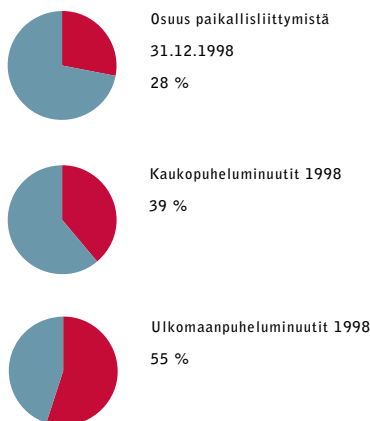
Data- ja mediaviestintä on Soneran nopeimmin kasvavia liiketoimintoja. Liikevaihto nousi kertomusvuonna 38 % ja oli 1 310 miljoonaa markkaa (952). Kasvua on nopeuttanut Suomen talouselämän suotuista kehitys ja teknologian nopea kehittyminen.

Data- ja mediaviestinnän muodostavat pääasiassa yritysasiakkaille tarjottavat datasiirtoratkaisut, verkonhallintapalvelut ja -järjestelmät sekä mediapalvelut, kuten internet- ja kaapelitelevisiopalvelut, erityispuhelupalvelut ja yrityksille suunnatut viestintäratkaisut. Lisäksi Sonera tarjoaa ulkomaisten tytäryhtiöidensä kautta data- ja mediaviestintäpalveluja kansainvälisillä markkinoilla.

Erityisesti suuryritysten viestintäympäristössä tietotekniikka ja tietoliikenne ovat lähentymässä. Intranet- ja internet-sovellusten ja IP-tietoliikenteen integraatio on Soneran keskeinen palvelukonseptien kehittämisaikaa.

Matkapuhelinten määrä on ylittänyt kiinteän verkon liittymien määrän ja merkittävä osa puheliikenteestä siirtyy matkapuhelinverkkoihin. Kiinteän puhelinverkon tulevaisuuden sovellusalueena ovat laajakaistaiset data- ja mediapalvelut. Kehitystä vie eteenpäin erityisesti internetin käytön nopea kasvu.

SONERAN PUHELUPALVELUIDEN MARKKINAOSUUDET

KIINTEÄN VERKON LIITTYMÄT

Tilajaliittymät vuoden lopussa

	1998	1997	Muutos %
Tavalliset liittymät	656 524	695 437	- 6
ISDN-liittymät	24 772	12 606	97
2 Mbps -liittymät	2 820	2 289	23
Laskennallinen yhteismäärä	790 668	789 319	0

Yhteismäärässä ISDN-liittymät on laskettu kahdeksi tavalliseksi liittymäksi ja 2 megabitia/sekunti -liittymät 30 tavalliseksi liittymäksi.

DATAVIESTINNÄN LIIKEVAIHDON JAKAUTUMINEN

	1994	1995	1996	1997	1998
Datasiirron peruspalvelut	313	312	295	337	447
Lähiverkko- ja intranet-palvelut	113	141	213	325	492
Yhteensä	426	453	508	662	939

Uudet palvelut edellyttävät aiempaa nopeampia yhteyksiä. Parhailtaan yleistyvät ISDN-liittymät. Sonera alkoi kertomusvuonna tarjota myös laajakaistaisia ADSL-palveluita yritysasiakkaille Helsingissä, Tampereella ja Turussa. Tämä teknologia mahdollistaa puheen, datan ja videon siirtämisen usean megabitin sekuntinopeudella jo olemassa olevaa kuparijohtoa pitkin. Vuoteen 2000 mennessä Sonera pystyy tarjoamaan ISDN-liittymiä valtaosalle asiakkaitaan ja ADSL-palveluja valikoiduille markkinasegmenteille koko maassa.

Lähiverkkopalvelut kasvattivat dataviestintää

Dataviestinnän liikevaihto kasvoi 42 % edellisvuodesta ja oli 939 Mmk (662).

Dataviestinnän kokonaismarkkinat kasvoivat edelleen nopeasti. Kasvu painottui varsinkin lähiverkkojen yhdistämistä ja hallintapalveluihin. Datasiirron peruspalveluissa kasvu oli maltillisempaa. Soneran osuus on noin puolet Suomen dataviestintämarkkinoista. Asiakaskunnan muodostavat suomalaiset yritykset ja julkisyhteisöt.

Sonera on siirtänyt viime vuosina painopisteen standardoiduista datasiirtopalveluista kehittyneempien datapalvelujen, kuten lähiverkkopalvelujen kehittämiseen ja kokonaisvaltaisten viestintäratkaisujen tarjoamiseen yrityksille. Sonera on myös Suomen johtava intranet-palvelujen toimittaja. Monipuolisissa intranet-ratkaisuissa voi olla erilaisia tietosuojajärjestelmiä, matkaviestin- ja etäyhteyksiä, sähköisen kaupankäynnin sovelluksia sekä muita extranet-sovelluksia, hakemistopalveluja, sähköpostipalveluja sekä GSM-, telefax- ja kaukohakupalveluja.

Sonera aikoo jatkossakin olla uusien datapalvelujen edelläkävijä ja keskittyä lisäarvoa tuovien dataratkaisujen laajentamiseen.

Internetin käyttö yleistyi nopeasti

Mediaviestinnän liikevaihto kasvoi 28 % edellisvuodesta ja oli 371 Mmk (290). Kasvua nopeutti internet-palvelujen voimakas kysyntä Suomessa ja panostus internetin sisältöpalvelujen kehittämiseen.

Mediaviestintä tarjoaa pitkälle kehitettyjä ja tuotteistettuja ratkaisuja yritysasiakkaiden tiedonhallinnan, viestinnän, markkinoinnin ja sähköisen kaupankäynnin tarpeisiin. Sonera panostaa nopeasti kehittyviin ja kasvaviin internet-, media- ja sisältöliiketoiminnan markkinoihin.

Internetin käytön kasvu jatkui kertomusvuonna voimakkaana ja samalla kilpailu kiristyi. Keväällä internet-liitty-

Kiinteä verkko ja muu liiketoiminta

		1998	1997	Muutos %
Liikevaihto ¹⁾	Mmk	4 898	4 438	10
Käyttökate	Mmk	1 346	1 244	8
Käyttökate, % liikevaihdosta ²⁾	%	23	23	
Poistot ja arvonalennukset ³⁾	Mmk	945	748	26
Liikevoitto	Mmk	401	496	- 19
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Mmk	1 103	1 170	- 6
Henkilöstö keskimäärin		7 616	7 004	9

¹⁾ Osuus konsernin ulkoisesta liikevaihdosta. Myynti Matkaviestinnälle oli 946 Mmk vuonna 1998 ja 856 Mmk vuonna 1997.

²⁾ Suhteutettu liiketoiminta-alueen koko liikevaihtoon.

³⁾ Sisältää arvonalennuksia 17 Mmk vuonna 1998.

män hinnaksi kuluttajamarkkinoilla vakiintui 49 mk/kk, mikä osaltaan siivitti internet-liittymien myyntiä. Taloustutkimus Oy:n loka-marraskuussa tekemän selvityksen mukaan 46 %:lla 15-74 -vuotiaista suomalaisista on kokemusta internetistä.

Sonera on internet-palvelujen markkinajohtaja Suomessa. Kuluttajaliittymistä markkinaosuus on noin 35 % ja yritysten internet-palveluista noin 39 % (Taloustutkimus Oy 12/98). Soneran internet-asiakkaiden määrä ylitti kertomusvuoden helmikuussa 100 000 asiakkaan rajan ja kasvu jatkui nopeana vuoden mittaan.

Soneran tarjoama uudistettu iNET Keskuskatu vahvisti asemaansa Suomen suosituimpana internet-palveluna, jossa vierailee viikoittain yli 200 000 eri käyttäjää. Sonera aloitti elokuussa sisällön paketoinnin ensimmäisenä internet-operaattorina Suomessa perustamalla iNET Klubin. Useita innovatiivisia palveluja tuoteistettiin internetiin, kuten sähköpostiviestien ohjaaminen suoraan GSM-puhelimeen.

Internet on kehittymässä massamediaksi, jonka kasvu on tulevina vuosina erittäin voimakasta. Tulevaisuuden haasteita ovat liiketoiminnan kokonaisratkaisut, suurten volyymien hallinta ja sisältöpalvelujen paketointi. Sonera jatkaa laadukkaiden internet-palvelujen kehittämistä sekä kotimaisille että kansainvälisille markkinoille.

Sonera välittää kaapelitelevisiopalveluja noin 136 700 kotitalouteen Suomessa oman laajakaistaisen kaapelitelesioverkon kautta. Television asema internet-päätelaitteena vahvistui vuonna 1998. Sonera esitteli uuden QuickNet TV-liittymän, jonka avulla voi selata ja käyttää internetiä kaapelitelesioverkossa. Kaksisuuntaisen internet-yhteyden tarjoava QuickNet-palvelu laajeni ja se otettiin käyttöön Nijmegenin ja Rotterdamin kaupungeissa Alankomaissa. Lisäksi Sonera toi ensimmäisenä Suomessa markkinoille iNETtv-palvelun, jonka avulla internetiä voi käyttää television kautta puhelinverkon välityksellä.

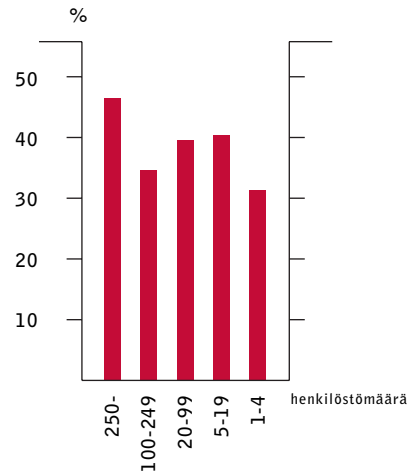
Sähköinen kaupankäynti on tulossa

Mediaviestintään lukeutuva palvelumedia tarjoaa televiestintäratkaisuja, joilla yritykset voivat tehostaa markkinointiaan, asiakaspalveluaan ja tiedonvälitystään. Ratkaisuisa hyödynnetään eri viestintäteknologioita.

Maksuttomissa ja maksullisissa palvelunumeroissa sekä vastauspalvelussa kilpailutilanne kiristyi, mutta Sonera säilytti johtavan markkina-asemansa. Erityisesti matkaviestinän voimakas kasvu toi uutta liikennettä palvelunumeroihin. Sonera kehitti edelleen yritysten markkinointiin liittyviä puhelinpalveluja julkistamalla muun muassa kampanjointiin tarkoitetun palautekanavan ja hoitamalla yritysten kanta-asiakkuuskonsepteihin liittyviä puhelinpalvelutukitoimintoja.

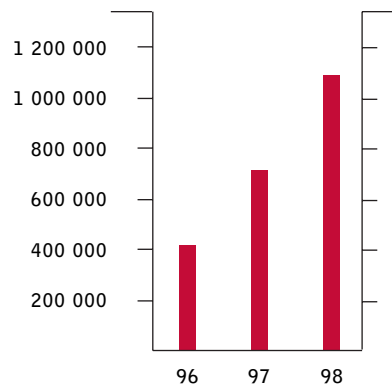
Sähköinen kaupankäynti on Suomessa lähtenyt varsin hitaasti liikkeelle huolimatta internetin käytön voimakkaasta

SONERAN INTERNET-MARKKINAOSUDET
ERI YRITYSKOKOLUOKUKSISSA

Lähde: Taloustutkimus Oy 12/1998

VIIKOTTAIN INTERNETIÄ KÄYTTÄNEIDEN
15-74 -VUOTIAIDEN SUOMALAISTEN MÄÄRÄ

Lähde: Taloustutkimus Oy 12/1998

lisääntymisestä. Tähän ovat vaikuttaneet yritysten vuoden 2000 päivitysten aikataulut ja verkkokauppaan liittyvän infrastruktuurin kehittymättömyys, esimerkiksi alan lainsäädäntö oli kertomusvuonna vielä osittain kesken. Sonera lanseerasi internetiin kuluttajille suunnatun Pukinkontti-kauppapaikan, jossa saattoi joulun alla tehdä hankintoja kymmenien kauppiaiden tuotevalikoimista. Kertomusvuonna tehtiin sopimukset myös verohallituksen ja eräiden sähkölaitosten kanssa asioinnista verkossa.

Palvelumedian kehittämispanokset kohdistetaan yritysten myynti- ja markkinointifunktioita tukeviin palveluihin, joissa keskeisin teknologia on jatkossa internet. Verkkokaupan ja internet-pohjaisten asiakaspalveluratkaisujen kehitystyötä jatketaan sekä kotimaisilla että kansainvälisillä markkinoilla.

Laitemyynti

Soneran tytäryhtiö Sonera Systems Oy myy, asentaa ja huoltaa puhelinjärjestelmiä ja -laitteita, maksupäätteitä, tietokoneita sekä muita tietojenkäsittely- ja televiestintälaitteita. Yhtiö myös ohjaa TeleRing- ja Data-Info-jälleenmyyntiketjuja.

Laitemyynnin liikevaihto kasvoi 15 % edellisvuodesta ja oli 549 Mmk (476). Sonera Systems on Suomen johtava yritys puhelinvaihte- ja järjestelmämarkkinoilla.

TeleRing-ketjun muodostavat 22 omaa ja 44 franchising-periaatteella toimivaa myymälää. Matkapuhelinmyynti on TeleRingin suurin yksittäinen myyntisegmentti. Data-Info-ketju on Suomen johtava henkilökohtaisten tietokoneiden ja ohjelmistojen jakelija sekä tietokoneiden huolto- ja verkkopalveluiden toimittaja. Ketjussa on 45 itsenäistä franchising-myymlää.

Virossa ja Latviassa edettiin tytäryhtiöiden kautta ja myös Venäjän kauppa kasvoi muutaman suuren projektin myötä.

Suurasiaksmyyntissä korostuvat jatkossa integroidut kokonaisratkaisut. Puheen ja datan integroituminen vaikuttaa myös asiakaslaiteratkaisuihin. Tehokkaan ylläpidon merkitys kasvaa laiteratkaisujen monimutkaistuesssa. Ketjuja kehittämällä pyritään tehostamaan jakelua entisestään.

Muu liiketoiminta

Sonera kehittää, tuottaa ja markkinoi televiestintä- ja informaatiopalveluja, joilla tuetaan konsernin pääliiketoimintoja. Muuhun liiketoimintaan kuuluvat vuokraohdot, hakemistopalvelut, tieto- ja välityspalvelut, turvaverkkopalvelut, yleisöpuhelimet sekä verkon rakentamis- ja kunnossapitopalvelut.

Muun liiketoiminnan liikevaihto säilyi edellisvuoden tasolla ja oli 779 Mmk (756). Kasvualueita olivat välityspalvelut ja hakemistopalvelut sekä johtojen vuokraustoiminta

eli kahden paikan välille avattavat kiinteät yhteydet puhe- ja dataliikennettä varten.

Hakemistoliiketoiminnassa Soneran markkinaosuus on perinteisistä puhelinluetteloista noin 20 % ja internet-hakemistoista yli puolet. Soneran puhelinluetteloiden mediatilan myynti kasvoi ja kasvun odotetaan jatkuvan lähivuosina. Telefinder-puhelinluettelon käyttö viisinkertaistui edellisvuodesta, kun yrityskäyttö lisääntyi ja hakemistosta kehitettiin myös GSM-tekstiviestipalvelu.

Tieto- ja välityspalveluita ovat muun muassa numerotiedustelu ja vaihdepalvelut. Kotimaan numeropalvelun yli kymmenen prosentin vuosikasvu jatkui viidettä vuotta peräkkäin. Kasvun tärkein tekijä on ollut matkapuhelinliittymien voimakas lisääntyminen. Hakemistopalvelut sekä tieto- ja välityspalvelut siirtyivät 1.1.1999 osaksi Mediaviestintä-liiketoimintadivisioonaa.

Sonera tarjoaa SafeNet-televiestintäalustaa turvapalvelu-yrityksille ja suurasiakkaille. Palveluun liittyen Sonera tarjoaa vuokraohjoja ja palvelinjärjestelmiä, jotka mahdollistavat hälytys- ja valvontatietojen luotettavan siirron matkapuhelimiin, kaukohakulaitteisiin ja sähköpostiosoitteisiin.

Matkapuhelintiheyden voimakas kasvu on laskenut yleisöpuhelimien käyttöä erityisesti haja-asutusalueilla. Sonera on edelleen alan markkinajohtaja, vaikka yhtiön operoimien yleisöpuhelimien määrä laski vuoden aikana lähes tuhannelle ja oli vuoden lopussa 8 600. Näistä 96 % toimii Soneran valtakunnallisella puhelukortilla. Ensimmäiset myös elektronista korttirahaa hyväksyvät puhelimet otettiin käyttöön loppuvuodesta. Uutta kysyntää on syntymässä asiointi- ja internet-palveluita tarjoavista yleisöpäätteistä.

Sonera tarjoaa verkkojen asennus- ja kunnossapitopalveluja sekä omille yksiköilleen että ulkopuolisille asiakkaille. Toiminta-alueita ovat paikallisverkkojen ja asiakkaiden laitteiden huolto, kiinteistöverkkojen urakointi sekä kiinteiden ja matkapuhelinverkkojen rakentaminen ja kunnossapito. Sonera valmistelee asennus- ja kunnossapitotoimintojen yhtiöittämistä vuoden 1999 aikana.

Ulkomaiset tytäryhtiöt

Sonera tarjoaa tytäryhtiöidensä kautta yrityksille data- ja mediaviestintäpalveluita kehittyneillä televiestintämarkkinoilla Ruotsissa, Saksassa, Belgiassa ja Alankomaissa. Viime vuosina perustettujen yhtiöiden liiketoiminta on vielä käynnistysvaiheessa.

Kiinteään verkkoon ja muuhun liiketoimintaan lukeutuvien ulkomaisten tytäryhtiöiden liikevaihto oli kertomusvuonna 261 Mmk (152).

SONERA ON AIDOSTI KIINNOSTUNUT
ASIAKKAIKIDENSA JA KUMPPANEIDENSA
TYÖSTÄ JA TAVOITTEISTA.
HYVÄ YHTEISTYÖ HYÖDYTTÄÄ
MOLEMPIA.

ASIAKKUUS

Kansainväliset ja muut merkittävät sijoitukset

Suomen pitkälle kehittyneillä markkinoilla Soneran markkinaosuudet ovat suuret ja kasvun mahdollisuudet rajatut. Konsernin kasvustrategia edellyttää etenemistä uusille markkinoille.

Sonera on tehnyt 1990-luvulla useita merkittäviä sijoituksia ulkomaisiin televiestintäyhtiöihin. Etenkin nopeasti kasvavissa matkaviestinnän yhteisyrityksissä Sonera hyödyntää Suomen edistyneillä markkinoilla hankkimaansa kaupallista ja teknistä osaamista. Lähialueella Baltian maissa Sonera on mukana myös kiinteän verkon kansallisissa operaattoreissa. Tytäryhtiöidensä avulla Sonera tarjoaa data- ja mediaviestintäpalveluita Länsi-Euroopan kehittyneillä televiestintämarkkinoilla.

Matkaviestinnän alueella Sonera on sijoittanut yhtiöihin, joissa on havaittu sekä merkittävä kasvu- että ansaintamahdollisuus. Nämä GSM-operaattorit toimivat nopeasti kehittyvillä ja kasvavilla markkinoilla, kuten Turkissa, Unkarissa, Baltian maissa ja Venäjällä sekä Yhdysvalloissa. Sonera osallistuu aktiivisesti osakkuusyhtiöidensä GSM-verkkojen rakentamiseen ja operointiin sekä tarjoaa yhtiöille kokemustaan myynnistä, markkinoinnista ja asiakaspalvelusta.

Sijoituksilla kiinteän verkon yhtiöihin Sonera on hankkinut vahvan aseman Virossa, Latviassa ja Liettuaassa, jossa myös kiinteän verkon liiketoiminnan kasvupotentiaali on suuri.

Soneralla on myös merkittävä 27 %:n omistusosuus Tieto Corporation Oyj:stä. Tieto on Suomen johtava tietotekniikkapalvelujen toimittaja, jonka kanssa Sonera tekee tiivistä yhteistyötä televiestintä- ja tietotekniikkatoimialojen lähen-tyessä toisiaan.

Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista kasvoi vuonna 1998 voimakkaasti ja oli 351 Mmk (114). Osakkuusyhtiöiden kasvukehityksen arvioidaan jatkuvan suotuisana ja yhtiöiden vaikutuksen Sonera-konsernin tulokseen ennustetaan edelleen kasvavan.

Matkaviestintäyhtiöt kasvoivat voimakkaasti

Vuoden 1998 kansainvälistä toimintaa leimasivat useat merkittävät sijoitukset ulkomaisiin televiestintäyhtiöihin. Näiden pääomasijoitusten yhteismäärä oli kertomusvuonna yli viisi miljardia markkaa, kun Soneran kansainvälisille markkinoille koko 1990-luvulla tekemien sijoitusten yhteismäärä on noin seitsemän miljardia markkaa.

Soneran Euroopassa ja Yhdysvalloissa toimivien matkaviestinnän yhteisyritysten kasvu oli vuoden aikana nopeaa. Yritysten yhteenlaskettu asiakasmäärä kasvoi 91 % edellisvuodesta ja oli vuoden päättyessä yli 3,8 miljoonaa (2,0).

Sonera nosti omistusosuutensa turkkilaisesta Turkcellista 41 %:iin ostamalla huhtikuussa osan LM Ericsson AB:n ai-

- OSAKKUUSYHTIÖIDEN YHTEENLASKETTU

LIIVEVAIHTO NOUSI 11 MILJARDIIN MARKKAAN

- OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA KASVOI

351 MILJONNAAN MARKKAAN

emmin omistamasta osuudesta yhtiössä. Turkcell on Turkin johtava GSM-operaattori, jonka osuus maan GSM-markkinoista on noin 70 %. Turkcellin peittoalue kattaa noin puolet Turkin 64 miljoonan väestöstä, muun muassa 80 suurinta kaupunkia.

Turkissa molemmat GSM-operaattorit, niin Turkcell kuin kilpailija Telsim, saivat huhtikuussa 25 vuoden pituiset uudet toimitukset. Turkcell maksoi toimituksesta 500 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria. Lisenssi mahdollisti laajemman liiketoiminnallisen vapauden muun muassa palvelujen hinnoittelussa. Turkcell kasvoikin voimakkaasti vuonna 1998: liikevaihto nousi 3 638 Mmk:aan (865) ja yhtiö kaksinkertaisti asiakasmääränsä, joka oli vuoden lopussa yli 2,3 miljoonaa.

Lähimarkkinoillaan Turkcell vahvisti asemiaan ostamalla 51 %:n osuuden Kazakhstan GSM -yhtiöstä. Turkcellilla on ennestään omistusosuudet Azercell- ja Geocell-yhtiöistä, jotka toimivat GSM-operaattoreina Azerbaidžanissa ja Georgiassa.

Sonera eteni Yhdysvaltain markkinoille ostamalla syyskuussa osuuden Aerial-yhtiöstä, jonka toimialueilla asuu 28 miljoonaa amerikkalaista. Markkinoita leimasi voimakas hintakilpailu ja GSM-teknologiaa hyödyntävän nuoren yhtiön liiketoiminta pääsi vuoden aikana vasta kasvunsa alkuvaiheeseen.

Toinen uusi matkaviestinnän sijoitus oli liettualainen UAB Omnitel. Osakkuusinwestointi Liettuan johtavaan GSM-operaattoriin tehtiin yhdessä ruotsalaisen Telian kanssa. Lisäksi Sonera kasvatti omistusosuuttaan Pannon GSM -yhtiöstä, joka on Unkarin toiseksi suurin matkaviestintä-operaattori.

Venäläinen osakkuusyhtiö North-West GSM pystyi kasvattamaan asiakasmääräänsä ja toimimaan kannattavasti

kansantalouden epävakaudesta huolimatta. Libanonilainen yhteisyritys Libancell saavutti yrityksen toimituksessa määrättyyn 250 000 tilaajan rajan, mikä rajoitti merkittävästi yhtiön kasvumahdollisuuksia.

Kiinteän verkon sijoituksia Baltiaan

Kertomusvuonna panostettiin myös kiinteän verkon markkinoille Baltiassa. Uusien sijoitusten myötä Sonera omistaa merkittävät osuudet kaikista Baltian kansallisista operaattoreista, joista jokainen on maansa ainoa kiinteän verkon palvelujen tarjoaja.

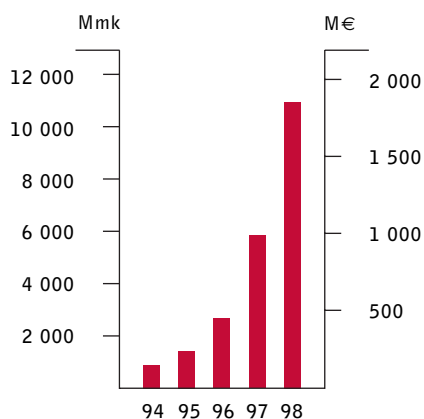
Sonera osti yhdessä ruotsalaisen Telia AB:n kanssa Liettuan valtiolta 60 % omistuksen Lietuvos Telekomasista heinäkuussa. Kansallisen operaattorin liikevaihto vuonna 1998 oli 1 214 Mmk (904).

Sonera nosti omistuksensa Latvian kansallisesta operaattorista Lattelekomista 44,1 %:iin hankkimalla Cable and Wireless plc:n osuuden syyskuussa. Lattelekomin liikevaihto nousi kertomusvuonna 1 060 Mmk:aan (882).

Viron ja Latvian televiestintään liittyviä lakeja ryhdyttiin muuttamaan osana EU-jäsenyyden tavoittelua ja samalla lähti liikkeelle alueen teleoperaattoreiden yksityistämiskäytäntö. Viron osakkuusyhtiöiden omistus sovittiin uusittavaksi. Soneran omistukset Eesti Telefon- ja Eesti Mobiiltelefon -yhtiöissä siirtyvät omistukseksi uudesta Eesti Telekom -yhtiöstä, joka yksityistettiin helmikuussa 1999. Yksityistämisen ja osakevaihdon jälkeen Sonera omistaa Eesti Telekom osakkeista 24,5 %.

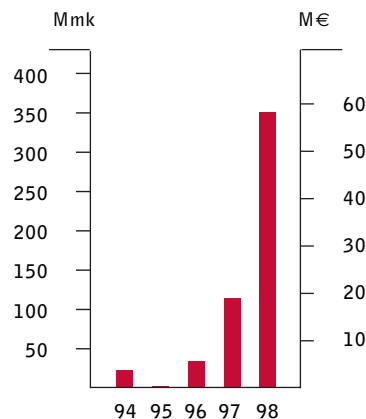
Kiinteän verkon yhteisyritysten toiminta ja tulos kehittivät vuonna 1998 suotuisasti kaikissa Baltian maissa. Kiinteän verkon osakkuusyhtiöiden yhteenlaskettu asiakasmäärä oli kertomusvuoden lopussa lähes 2,4 miljoonaa.

OSAKKUUSYHTIÖIDEN LIIKEVAIHTO

Yhteenlaskettu liikevaihto Soneran omistusajalta.

OSUUS OSAKKUUSYHTIÖIDEN TULOISTA

Ulkomaisten yhteisyritysten markkinakehitys

	Liittymien määrä		Kasvu %	Markkinaosuus	Maan liittymätiheys vuoden 1998 lopussa
	31.12.1998	31.12.1997			
Matkaviestintä					
Turkcell, Turkki	2 330 000	1 137 000	105	70 %	5 %
Aerial, Yhdysvallat	312 000	125 000	150	n/a	23 %
Pannon GSM, Unkari	432 000	260 000	66	40 %	9 %
Eesti Mobiiltelefon, Viro	152 000	102 000	49	61 %	14 %
Latvijas Mobilais, Latvia	125 000	61 000	105	75 %	6 %
UAB Omnitel, Liettua	147 000	79 000	86	63 %	8 %
North-West GSM, Venäjä	92 000	56 000	64	63 %	0,5 %
Libancell, Libanon	248 000	192 000	29	50 %	14 %
Yhteensä	3 838 000	2 012 000	91		
Kiinteä verkko					
Eesti Telefon, Viro	493 000	469 000	5	100 %	34 %
Lattelekom, Latvia	771 000	748 000	3	100 %	31 %
Lietuvos Telekomas, Liettua	1 111 000	1 048 000	6	100 %	30 %
Yhteensä	2 375 000	2 265 000	5		

Markkinaosuudet perustuvat yhtiöiden antamiin tietoihin ja ne on laskettu koko matkapuhelinmarkkinasta lukuun ottamatta Turkcellia, jonka osalta kyseessä on GSM-markkinaosuus.

Ulkomaisten osakkuusyhtiöiden taloudellinen kehitys

Mmk	1995	1996	1997	1998	Mmk	1995	1996	1997	1998
Matkaviestintä					UAB Omnitel				
Turkcell					omistusosuus %	–	–	–	27,5
omistusosuus %	34,0	34,0	34,0	41,0	Liikevaihto	27	122	272	489
Liikevaihto	123	328	865	3 638	Liikevoitto	– 9	7	28	116
Liikevoitto	12	29	400	1 521	Nettotulos	– 11	2	21	98
Nettotulos	– 22	16	219	1 189	Soneran osuus tuloksesta	–	–	–	12
Soneran osuus tuloksesta	– 7	5	74	486	North-West GSM				
Aerial					omistusosuus %	23,5	23,5	23,5	23,5
omistusosuus %	–	–	–	19,4	Liikevaihto	28	114	347	523
Liikevaihto	–	–	290	829	Liikevoitto	– 9	15	104	175
Liikevoitto	– 33	– 202	– 1 132	– 1 496	Nettotulos	– 8	8	67	97
Nettotulos	– 28	– 174	– 1 282	– 1 932	Soneran osuus tuloksesta	– 2	2	16	23
Soneran osuus tuloksesta	–	–	–	– 131	Kiinteä verkko				
Pannon GSM					Eesti Telefon				
omistusosuus %	14,6	18,1	18,1	23,0	omistusosuus %	24,5	24,5	24,5	24,5
Liikevaihto	290	550	887	1 583	Liikevaihto	321	341	422	551
Liikevoitto	– 74	62	205	242	Liikevoitto	51	78	112	131
Nettotulos	– 170	– 64	35	– 21	Nettotulos	30	35	82	97
Soneran osuus tuloksesta	–	–	–	– 2	Soneran osuus tuloksesta	7	9	20	24
Eesti Mobiiltelefon					Lattelekom				
omistusosuus %	24,5	24,5	24,5	24,5	omistusosuus %	13,2	13,2	13,2	44,1
Liikevaihto	127	204	334	501	Liikevaihto	530	654	882	1 060
Liikevoitto	63	77	132	174	Liikevoitto	38	68	150	237
Nettotulos	50	39	107	119	Nettotulos	55	34	110	189
Soneran osuus tuloksesta	12	9	26	29	Soneran osuus tuloksesta	7	5	15	93
Latvijas Mobilais					Lietuvos Telekomas				
omistusosuus %	24,5	24,5	24,5	24,5	omistusosuus %	–	–	–	30,0
Liikevaihto	113	128	232	413	Liikevaihto	603	734	904	1 214
Liikevoitto	35	30	47	149	Liikevoitto	107	111	161	217
Nettotulos	31	22	39	76	Nettotulos	108	84	131	98
Soneran osuus tuloksesta	7	5	10	19	Soneran osuus tuloksesta	–	–	–	– 0

Soneran osuus tuloksesta on ilmoitettu ajankohdasta, jolloin yhtiöstä on tullut osakkuusyhtiö.

Henkilöstön kehittäminen

SONERAN LIIKETOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ

OSAAMISVAATIMUKSET OVAT MUUTTUNEET

AIEMMASTA.

Muutos ilmenee erityisesti rekrytoinneissa, osaamisen kehittämisessä sekä henkilöstöjohtamisessa ja on johtanut sisäiseen siirtymään kasvaville liiketoiminta-alueille sekä tarpeeseen vähentää henkilöstöä tietyissä yksiköissä.

Rekrytoinnit lisääntyivät

Vuonna 1998 työsuhteessa oli keskimäärin 8 609 henkilöä, kasvu edellisvuodesta oli 642 henkilöä. Soneraan rekrytoitiin 893 henkilöä. Uusia henkilöitä tarvittiin lähinnä kasvaville tai uusille liiketoiminta-alueille matka-, data- ja media-viestintään sekä kansainvälisiin toimintoihin.

Henkilöstön saatavuus parani vuoden aikana. Avoinna olleet työpaikat saatiin täytettyä alan yleisestä henkilöstöniukkuudesta huolimatta. Useiden selvitysten perusteella Sonera kiinnostaa työnantajana mielenkiintoisten työmahdollisuuksien, houkuttelevan alan ja kehittymismahdollisuuksien ansiosta. Tekniikka & Talous -lehden vuosittaisessa kyselyssä Sonera nousi Suomen kymmenen halutuimman työnantajan joukkoon.

Soneran rekrytointiviestinnän toimintamalli uusittiin. Samalla siirryttiin käyttämään hakukanavana pääosin internetiä. Vuoden aikana internetin kautta tulevien hakemusten määrä nousi 80 %:iin kaikista hakemuksista (10 % vuonna 1997). Tämä vähensi suhteellisesti mediailmoittelun kuluja sekä tehosti rekrytointia.

Voimavaroja kartoitettiin ja kehitettiin

Soneran henkilöstön osaamisen kartoitusmalliin lisättiin konsernilaajuinen osuus. Tavoitteena on olla selvillä konsernin osaamisen tilasta sekä onnistua suuntaamaan ja painottamaan kehittämistoimenpiteet liiketoiminnan kannalta oikein.

Ilmapiiritutkimus uudistettiin kartoittamaan Soneran henkiset voimavarat ja tukemaan osaamisen hallintaa. Vuosittaista tutkimusta käytetään vahvuuksien ja kehittämistarpeiden selvittämiseen. Lisäksi liiketoimintadivisioonat ja yksiköt voivat hyödyntää sen tuloksia saadakseen tarkemman kuvan kehittämistarpeista ja tukeakseen esimiesten päivittäistä johtamista.

Tehokkaan toiminnan kannalta on tärkeää, että johdon tahtotila sekä strategiset painopistealueet välittyvät koko henkilöstölle. Erityisesti tätä edellyttävät nopeasti muuttuva liiketoimintaympäristö sekä liiketoiminta-alueiden erilainen kehitysvaihe. Konsernissa käynnistettiin esimieskunnalle

suunnattu valmennusohjelma, jonka tavoitteena on liittää tulos- ja kehityskeskustelut osaksi johtamisjärjestelmää, yhtenäistää suoritusarviointi sekä varmistaa tehokas palkitsemisjärjestelmä ja osaamisen systemaattinen kehittäminen. Valmennus nivoutuu ns. tuloskortin (Balanced Scorecard) käyttöönottoon, omistaja-arvoon perustuvan ajattelu- ja toimintamallin varmistamiseen sekä valmentavan esimiestyöskentelyn käytännön toteuttamiseen.

Konsernin palkkopolitiikka tukee työntekijöiden työssä onnistumista ja antaa työntekijöille mahdollisuuden konkretisoida onnistumisensa. Suoritusten joustavammaksi palkitsemiseksi toimihenkilöpalkkajärjestelmää uudistettiin. Lisäksi luotiin malli tuloskortin kytkemiselle palkitsemiseen.

Osaamista jalostettiin

Henkilöstön kehittämisessä tehtiin työtä teknologiaosaamisen, kansainvälisten liiketoimintavalmiuksien ja asiakasosaamisen kehittämiseksi. Projektikoulutuksen jatkoksi käynnistettiin valmennus, joka antaa valmiudet myös vaativien kansainvälisten projektien johtamiseen. Matkaviestintä- ja Verkkopalvelut-liiketoimintadivisioonissa käynnistettiin ensimmäisinä kehittämissuunnitelmat yhteisten toimintamallien ja -tapojen synnyttämiseksi. Yhteisen arvopohjan käsittelyn jälkeen täsmennettiin visio ja tavoitteet käytännön toimintaa ohjaaviksi osatavoitteiksi ja toimintatavoiksi.

Konsernitason kehitysohjelmista Telecommunications College vakiinnutti paikkansa uusien soneralalaisten osaajien perehdyttämisessä konsernin toimialaan. Sonera Business School (SBS) suunnattiin aiempaa selvemmin strategisen osaamisen kehittämiseen ja muutoksen vauhdittamiseen sekä keinoksi tukea ja tuottaa strategiaproessiin uusia näkemyksiä ja syvällisiä selvityksiä. SBS:n käy vuosittain noin 60 konsernin asiantuntijaa ja esimiestä. Kaiken kaikkiaan Soneran avainosaajille tarkoitettuihin sisäisiin valmennuksiin osallistuu vuosittain noin 35 % kohderyhmästä. Sen lisäksi osallistutaan aktiivisesti konsernin ulkopuolisiin kansainvälisiin valmennuksiin sekä tutkintoon tähtääviin opintoihin.

Tietotekniikkakoulutuksessa käynnistettiin uutuutena Object College, joka on pääosin oliaoikeita kursseja sisältävä koulutuskokonaisuus. Tavoitteena on perus- ja syvällisen tietämyksen kasvattaminen oliomallintamisesta, -teknologioista ja -arkkitehtuureista. Asennus- ja huoltohenkilöstön koulutuksessa kehitettiin uusia etäopiskelun mahdollistavia oppimisympäristöjä, joiden käyttöä laajennettiin muihinkin valmennuksiin.

Osaamisvaatimusten nopean muuttumisen vuoksi vuosittain noin 4 % henkilöstöstä on ollut tilanteessa, missä entinen osaaminen ei riitä takaamaan työtä. Konsernin hallitun sopeuttamisen toimintamallilla selvitetään työntekijän yksilölliset kehittymismahdollisuudet, tehdään hänelle toiminta-

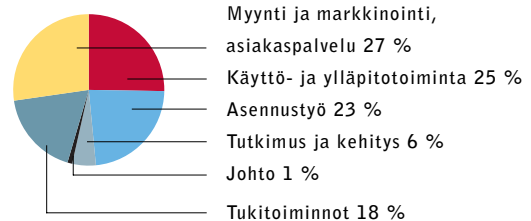
suunnitelma ja tuetaan työntekijää muutoksessa. Vuonna 1998 sopeuttamisen piiriin tulleista 352 työntekijästä 202:lle löydettiin jo samana vuonna yhteinen toimintavaihtoehto. Heistä Soneraan sijoittui 97, ulkopuolelle lähti 86 ja eläkkeelle siirtyi 19.

Henkilöstöpalvelut sähköistyivät

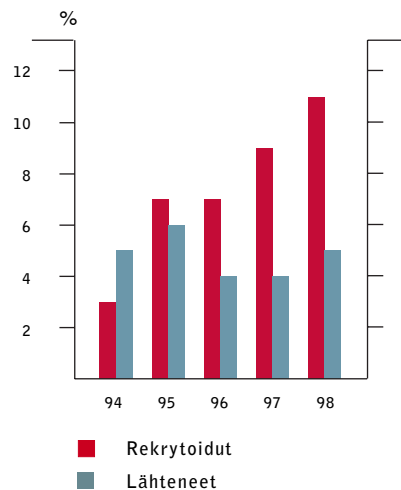
Koko henkilöstölle tarjottavien henkilöstöpalvelujen sisältöä laajennettiin ja kehitettiin. Tapahtumatietojen keruussa otettiin käyttöön uuden sukupolven tietojärjestelmä ja siirryttiin pääosin paperittomaan menettelyyn toteuttamalla esimerkiksi sähköinen ansiolaskelma. Arkistopalveluiden hallintaa tehostettiin ottamalla käyttöön sähköinen dokumenttien tallennus- ja hallintajärjestelmä, jota voidaan hyödyntää myöhemmin koko konsernissa. Henkilöstöpalvelut hoidetaan keskitetyn toimintamallin mukaisesti Rovaniemellä, yksikkö palvelee koko konsernia käyttäen hyväksi Soneran verkko-osaamista.

Työkyvyn ylläpito on muuttuvassa toimintaympäristössä oleellista. Henkilöstön psyykkistä ja fyysistä jaksamista seurattiin työyksikkö- tai yksilötasolla erityisellä kyselyllä. Työterveyshuollon asiantuntijat ja esimiehet kiinnittivät yhteistyössä huomiota työkyvyn ylläpitoon sekä motivaation ja muutoksen tukemiseen. Tavoitteena on antaa esimiehille entistä parempia välineitä menestyä muuttuvassa toimintaympäristössä.

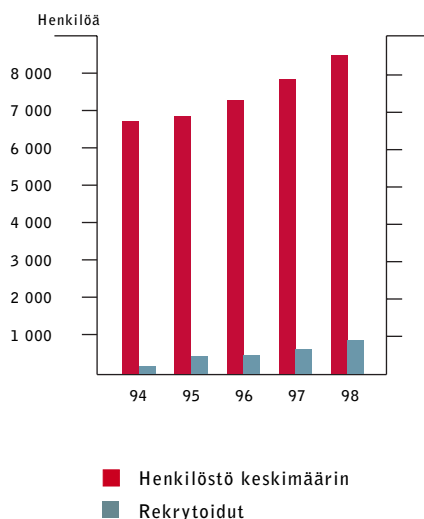
HENKILÖSTÖ TEHTÄVÄRYHMITÄIN 31.12.1998

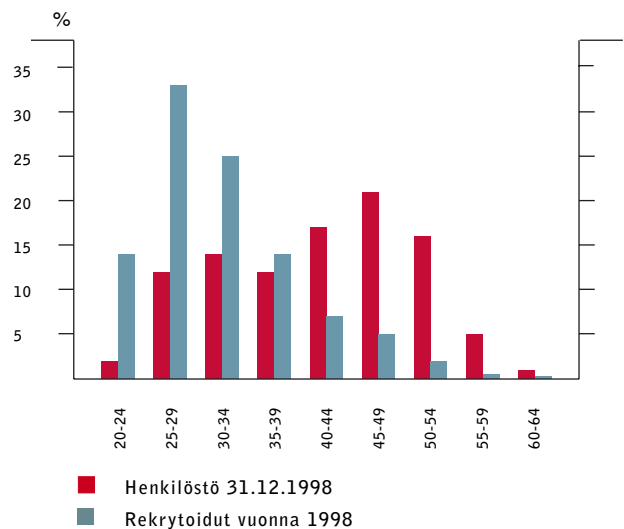
HENKILÖSTÖN VAIHTUVUUS

HENKILÖSTÖN KOKONAISMÄÄRÄ JA REKRYTOINNIT

HENKILÖSTÖN JA REKRYTOINTIEN IKÄJAKAUMA

Hallinto ja liiketoimintaorganisaatio

Sonera-yhtymä Oyj:n johtamisesta vastaavat hallitus ja toimitusjohtaja, joita valvoo hallintoneuvosto.

Hallintoneuvoston nykyiset jäsenet:

	Toimikausi päättyy
Aapo Saari, puheenjohtaja, s. 1944, kansanedustaja, Soneran osakkeita 200 kpl	2000
Minna Karhunen, varapuheenjohtaja, s. 1967, kansanedustaja, ei Soneran osakkeita	2000
Tarmo Eskola, s. 1945, tietoteknologiajohtaja, UPM-Kymmene Oyj, Soneran osakkeita 820 kpl	1999
Ritva Rastimo, s. 1939, toimitusjohtaja, Espoon Kauppakamari, Soneran osakkeita 300 kpl	1999
Max Mickelsson, s. 1970, valtiovarainministerin erityisavustaja, ei Soneran osakkeita	1999
Erik Lindfors, s. 1946, liittosihteeri, Metallityöväen Liitto ry, ei Soneran osakkeita	1999
Max Arhippainen, s. 1963, ekonomisti, Pellervon Taloudellinen Tutkimuslaitos, ei Soneran osakkeita	1999
Bjarne Kallis, s. 1945, kansanedustaja, Soneran osakkeita 1 640 kpl	1999
Pauli Saapunki, s. 1945, kansanedustaja, Soneran osakkeita 820 kpl	2000
Liisa Hyssälä, s. 1948, kansanedustaja, ei Soneran osakkeita	2000
Pirjo-Riitta Antvuori, s. 1945, kansanedustaja, ei Soneran osakkeita	2000
Olavi Tonteri, s. 1944, eversti, Pääesikunta, ei Soneran osakkeita	2000
Leenamajja Ojala, s. 1951, dosentti, Pro Competence Oy, Soneran osakkeita 200 kpl	2000
Tuomas Harpf, s. 1957, toimitusjohtaja, Suomen Viestintärahoitus Oy, ei Soneran osakkeita	2001
Arja Alho, s. 1954, kansanedustaja, ei Soneran osakkeita	2001
Reino Ojala, s. 1945, kansanedustaja, ei Soneran osakkeita	2001
Helena Vartiainen, s. 1941, kansanedustaja, ei Soneran osakkeita	2001
Tarja Cronberg, s. 1943, maakuntajohtaja, Pohjois-Karjalan liitto, ei Soneran osakkeita	2001
Tapio Hintikka, s. 1942, toimitusjohtaja, Hackman Oyj Abp, ei Soneran osakkeita	2001
Raimo Kantola, s. 1955, professori, Teknillinen Korkeakoulu, Soneran osakkeita 1 650 kpl	2001

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvostoon kuuluu 15-24 jäsentä, jotka yhtiökokous valitsee kolmeksi vuodeksi. Hallintoneuvosto on jaettu kolmeen ryhmään, joihin kuhunkin kuuluu kolmannes jäsenistä ja jotka valitaan erikseen perättäisinä vuosina. Hallintoneuvoston jäseneksi ei voida valita 67 vuotta täyttäneitä henkilöitä.

Hallintoneuvoston päätehtävänä on valvoa, että yhtiön asioita hoidetaan terveiden liikeperiaatteiden mukaan ja kannattavuutta silmällä pitäen sekä yhtiöjärjestystä ja yhtiökokouksen päätöksiä noudattaen. Lisäksi hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita asioissa, jotka ovat laajakantoisia tai periaatteellisesti tärkeitä ja se antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausunnon yhtiön tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä sekä tilintarkastuskertomuksesta.

Hallitus

Hallituksen päätehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa lain ja yhtiöjärjestyksen mukaan. Hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja heidän lisäksi 3 - 7 jäsentä, joiden enimmäisikä voi olla 65 vuotta. Nykyiseen hallitukseen kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja viisi jäsentä, joista kaksi on henkilöstön edustajia. Henkilöstön edustajilla on tietyin vähäisin poikkeuksin oikeus osallistua hallituksen kokouksiin sekä käyttää puhevaltaa ja äänioikeutta. Hallituksen jäsenet ja puheenjohtajan sekä varapuheenjohtajan valitsee yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi on yksi vuosi. Kaikki nykyiset hallituksen jäsenet on valittu Sonera-yhtymä Oyj:n hallitukseen ensimmäisen kerran vuonna 1998.

Markku Talonen, s. 1946, puheenjohtaja, TkL Suomen PT Oy:n hallituksen puheenjohtaja ennen jakautumista 1998, Orion-yhtymä Oyj:n toimitusjohtaja ja Orion-konsernin pääjohtaja, Soneran osakkeita 1 650 kpl

Liisa Joronen, s. 1944, varapuheenjohtaja, ekonomi, KT Suomen PT Oy:n hallituksen jäsen ennen jakautumista 1998, SOL Palvelut Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Merita Pankki Oyj:n ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen hallintoneuvoston jäsen, Soneran osakkeita 1 640 kpl

SONERA-YHTYMÄ OYJ:N HALLITUS

Edessä vasemmalta Liisa Joronen ja Markku Talonen, takana vasemmalta Kari Vilkmán, Tapio Vaahtokivi, Erkki Bäckman, Kalevi Alestalo ja Reijo Sulonen. Kuvassa oikealla yhtiön toimitusjohtaja Aulis Salin.

Kalevi Alestalo, s. 1947, hallituksen jäsen, VTK
Liikenneministeriön neuvotteleva virkamies,
Soneran osakkeita 750 kpl

Erkki Bäckman, s. 1940, hallituksen jäsen,
sähköteknikko, Telecom Finland Oy:n hallituksen jäsen
ennen jakautumista 1998, toiminut aiemmin Oyj Hartwall
Abp:n toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä,
Soneran osakkeita 1 650 kpl

Reijo Sulonen, s. 1945, hallituksen jäsen, TkT
Suomen PT Oy:n hallituksen jäsen ennen jakautumista
1998, Teknillisen Korkeakoulun professori,
Soneran osakkeita 800 kpl

Tapio Vaahtokivi, s. 1942, hallituksen jäsen,
henkilöstön edustaja, insinööri
Telecom Finland Oy:n hallituksessa henkilöstön edustajana
ennen jakautumista 1998, Tietoliikenneliiton puheenjohtaja,
Soneran osakkeita 657 kpl

Kari Vilkmán, s. 1951, hallituksen jäsen,
henkilöstön edustaja, teleasentaja
Telecom Finland Oy:n hallituksessa henkilöstön
edustajana ennen jakautumista 1998,
Soneran osakkeita 869 kpl

Konsernin johtoryhmä

Johtoryhmän muodostavat 5.1.1999 alkaen yhtiön toimitusjohtaja ja Sonera Oy:n neljä johtajaa. Johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa strategisten ja liiketoimintatavoitteiden täytäntöönpanossa ja koordinoinnissa sekä vastaa konsernin operatiivisesta johtamisesta.

Aulis Salin, s. 1938, OTK, DI
Sonera-yhtymä Oyj:n ja Sonera Oy:n toimitusjohtaja, yhtiön palveluksessa vuodesta 1962,
Soneran osakkeita 21 148 kpl

Aimo Eloholma, s. 1949, DI
Konsernisuunnittelusta vastaava johtaja, yhtiön palveluksessa vuodesta 1974,
Soneran osakkeita 22 561 kpl

Matti Makkonen, s. 1952, DI
Matkaviestinnästä vastaava johtaja, yhtiön palveluksessa vuodesta 1976,
Soneran osakkeita 9 445 kpl

Kaj-Erik Relander, s. 1962, KTM, MBA
Kansainvälisestä liiketoiminnasta vastaava johtaja, yhtiön palveluksessa vuodesta 1994,
Soneran osakkeita 21 851 kpl

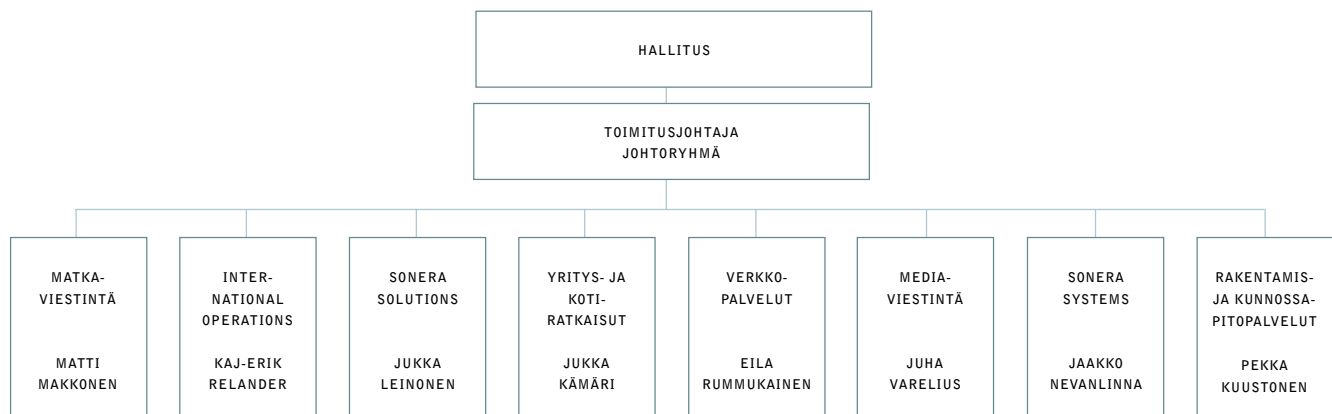
Erkki Tuominen, s. 1957, ekonomi, MBA
Talous- ja rahoitusjohtaja, yhtiön palveluksessa vuodesta 1994,
Soneran osakkeita 36 851 kpl

SONERAN JOHTORYHMÄ

Vasemmalta Erkki Tuominen, Matti Makkonen, Kaj-Erik Relander, Aulis Salin ja Aimo Eloholma.

Liiketoimintaorganisaatio

Konsernihallinto

Konserniviestintä, brandi ja sijoittajasuhteet

Jari Jaakkola

Konsernin talous

Kirsti Lehtovaara-Kolu

vt. Aila Piri 15.2.-31.12.1999

Treasury

Pekka Reijonen

Corporate Finance

Esko Rytönen

Riskien hallinta

Timo Helle

Lakiasiat ja hallinto

Maire Laitinen

Tutkimus- ja teknologiakehitys

Jari Mielonen

Henkilöressurssien hallinta ja kehittäminen

Juha Pentti

Sidosryhmä- ja regulaatioasiat

Pekka Takala

Sisäinen valvonta

Yhtiön hallinnon ja liiketoiminnan valvonnasta vastaa yhtiön hallitus. Toimitusjohtajan vastuulla on yhtiön hallinnon järjestäminen käytännössä. Toimitusjohtaja vastaa myös siitä, että yhtiön toiminnassa noudatetaan lakia, yhtiön toimintaperiaatteita sekä hallituksen antamia ohjeita ja määräyksiä.

Kattavan sisäisen raportointijärjestelmän ja organisaation toimintaa ohjaavien toimintaohjeiden ohella konsernin sisäisen valvonnan keskeinen osa-alue on systemaattinen ja liiketoimintaprosesseihin integroitu riskienhallinta. Riskienhallinnan tavoitteena on tunnistaa ja priorisoida liiketoiminnan tavoitteita uhkaavat keskeisimmät riskitekijät sekä suunnitella ja toteuttaa näiden riskien vastuutus ja valvontamekanismit. Keskeisessä roolissa riskienhallinnan toteuttamisessa ovat konsernin hallitus, toimitusjohtaja, johtoryhmä, konsernin sisäinen tarkastus sekä yhtiön tilintarkastajat.

Konsernin sisäinen tarkastus tukee yhtiön johtoa ja hallitusta sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä sekä seuraa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan yhtiön hallitukselle ja johtoryhmälle.

Yhtiön tilintarkastuksesta vastaavat KHT-yhteisö Tilintarkastajien Oy - Ernst & Young, päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT Jorma Jäske, sekä KHT Jorma Heikkinen Valtiontalouden tarkastusvirastosta.

Sanasto

ADSL

Datsiirtotekniikka, joka käyttää olemassa olevia kupari-kaapeleita nopeamman liittymän aikaansaamiseksi internetiin ja muihin multimedia- ja datapalveluihin. ADSL-tekniikan siirtonopeus on jopa 2 - 6 megabittiä sekunnissa, mikä on 50 kertaa suurempi kuin tavallisilla siirtotekniikoilla.

CDMA (Code Division Multiple Access)

Siirtotekniikka, jota käytetään tulevassa kolmannen sukupolven UMTS-matkaviestintäjärjestelmässä, jossa jokainen lähetyksen tapahtuu usealla taajuudella ja kullekin data- tai puhelälähetyselle annetaan erillinen koodi, jolloin useat käyttäjät voivat jakaa saman taajuuskaistan.

Extranet

Intranet, jota on laajennettu käsittämään tiettyjä ulkopuolisia yrityksiä, organisaatioita tai henkilöitä.

GSM (Global System for Mobile Communications)

Digitaaliseen tiedonsiirtotekniikkaan ja matkapuhelinverkoarkkitehtuuriin perustuva matkaviestinjärjestelmä.

GSM 1800

Standardi 1800 MHz:n taajuusalueella tapahtuvaa matkaviestintää varten.

Internet

Toisiinsa liitettyjen verkkojen maailmanlaajuinen kokonaisuus.

Internet-palvelujen tarjoaja

Yritys, joka tarjoaa liittymää internetiin ja muihin tietokonepohjaisiin tietoverkkoihin palvelintensa kautta.

Intranet

Yrityksen tai muun yhteisön sisäinen verkko, joka perustuu internet-tekniikkaan ja -yhteyksikäyttöön.

IP (Internet Protocol)

Internetin käyttämä yhteyksikäyttö verkkojen yhteenliittämiseksi.

ISDN (Integrated Services Digital Network)

Siirtojärjestelmä, joka pystyy samanaikaisesti, yhdellä puhelinlinjalla siirtämään kahta informaatiovirtaa, kuten puhetta, tekstiä, dataa tai grafiikkaa.

Kaksitaajuuspuhelin

Puhelin, joka toimii kahdella taajuusalueella saman järjestelmän sisällä, kuten GSM 900 ja GSM 1800 -taajuuksilla.

LAN (Local Area Network)

Lähiverkko eli datasiirtoverkko, joka on suunniteltu yhdistämään mikrotietokoneita, työasemia, pientietokoneita, tiedostopalvelimia ja muita tietokoneita paikallisessa ympäristössä tiedostojen, ohjelmien ja erilaisten laitteiden yhteiskäytön mahdollistamiseksi.

NMT (Nordic Mobile Telephone)

Matkaviestintäjärjestelmä, joka otettiin alun perin käyttöön Pohjoismaissa.

UMTS (Universal Mobile Telephone System)

Kolmannen sukupolven laajakaistatekniikkaan perustuva matkaviestinstandardi. UMTS käyttää CDMA-tekniikkaa ja sillä on riittävä nopeus ja kapasiteetti multimedialähetysten käsittelemiseksi.

Valokaapeli

Siirtokanava, joka on rakennettu erittäin puhtaasta ja tasalaatuisesta lasista, jota pitkin digitaalisia signaaleja lähetetään valopulsseina. Valokaapelin etuja kupari-kaapeliin nähden ovat suurempi siirtokapasiteetti ja alhaisempi häirintätaso.

Verkkovierailu (roaming)

Matkapuhelinjärjestelmän ominaisuus, jonka ansiosta verkon asiakkaat voivat käyttää matkapuhelinta ja puhelinnumeroitaan ollessaan toisen operaattorin verkon alueella.

Yhteystietoja

Valtakunnallinen vaihdenumero: 020401
Sonera internetissä: www.sonera.fi

Soneran päätoimipaikat

Pääkonttori

Sonera-yhtymä Oyj
Sonera Oy

Teollisuuskatu 15, Helsinki
PL 106, 00051 SONERA
Puh. 020401 (INT. +358 20401)
Fax 02040 2032
(INT. +358 2040 2032)
e-mail: info@sonera.fi
www.sonera.fi

Ruotsissa

Sonera Sverige AB
Box 1107
S-16422 KISTA, Sweden
Puh. +46 8 5060 3000
Fax +46 8 5060 6050
www.sonera.se

Belgiassa

Sonera Belgium n.v./s.a.
Lozenberg 23
B-1930 ZAVENTEM, Belgium
Puh. +32 2 714 8686
Fax +32 2 714 8687
www.sonera.be

Alankomaissa

Sonera Nederland B.V.
Marsh & McLennan Building
Rivium Quadrant 81
NL-2909 LC CAPELLE a/d IJSSEL
The Netherlands
Puh. +31 10 288 9955
Fax +31 10 202 2892
www.sonera.nl

Saksassa

Sonera Deutschland GmbH
Parsevalstrasse 9 b
D-40468 DÜSSELDORF, Germany
Puh. +49 211 4177 10
Fax +49 211 4177 177
www.sonera.de

Venäjällä

ZAO Sonera Rus
Mayakovskogo ulitsa st 22, 2
191104 ST. PETERSBURG, Russia
Puh. +7 812 272 0087
Fax +7 812 275 6712
www.sonera.ru

Latviassa

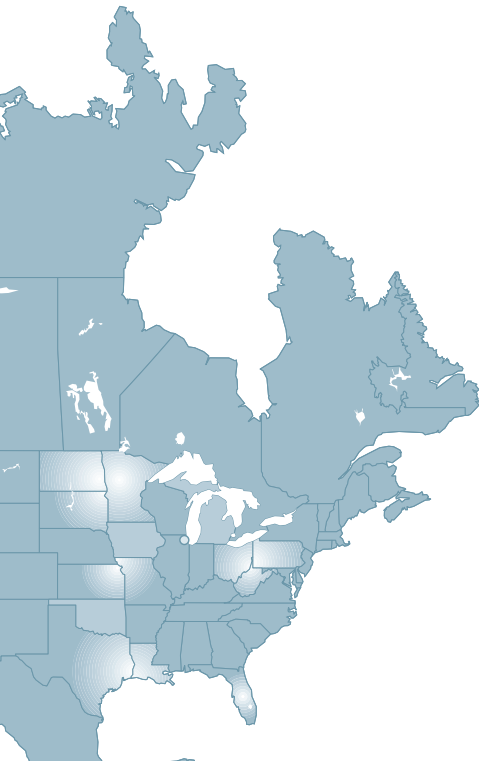
Sonera branch office
Kr. Barona 5-6
LV-1011 RIGA, Latvia
Puh. +371 728 8951
Fax +371 728 9699

Turkissa

Sonera Telekomünikasyon
Hizmetleri Ltd
Tarlabasi bulvari No: 10 Kat: 4
Taksim Meydani ISTANBUL,
Turkey
Puh. +90 212 237 2510
Fax +90 212 254 9072
www.sonera.com.tr

Yhdysvalloissa

Sonera Corporation U.S.
8700 W. Bryn Mawr,
Suite 800 South
CHICAGO, IL 60631, USA
Puh. +1 773 714 4941
Fax +1 773 714 4910

Tietoja sijoittajille

Varsinainen yhtiökokous

Sonera-yhtymä Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään perjantaina 23.4.1999 klo 13.00 Hartwall Areenalla, Areenakuja 1, Helsinki.

Yhtiökokoukseen on ilmoitauduttava viimeistään 19.4.1999 klo 16:een mennessä. Ilmoittautua voi joko kirjeitse osoitteeseen Sonera-yhtymä Oyj, Lakiasiat, PL 106, 00051 SONERA, telefaxilla numeroon 02040 3414, puhelimitse numeroon 02040 5730 tai Soneran internet-sivujen kautta: www.sonera.fi.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on viimeistään 16.4.1999 merkitty osakkeenomistajaksi Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Osinko

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että vuodelta 1998 maksetaan osinkoa 0,50 markkaa osakkeelta. Osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka on täsmäytyspäivänä 28.4.1999 merkitty Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että osinko maksetaan 5.5.1999.

Osoitteenmuutokset

Osakkaan henkilö- ja osoitetietojen muutokset pyydämme ilmoittamaan siihen arvo-osuusrekisteriin, jossa arvo-osuus-tili on.

Taloudelliset katsaukset

Soneran vuosikertomus julkaistaan suomen-, ruotsin- ja englanninkielisinä painoksina. Vuosikertomuksen voi tilata Soneran konserniviestinnästä, telefax 02040 2032, puhelin 02040 63364. Soneran vuosikertomukseen voi tutustua ja sen voi tilata myös internetistä, www.sonera.fi.

Sonera raportoi vuonna 1999 taloudellisesta kehityksestään vuosineljänneksittäin.

Yhtiö julkaisee osavuosikatsaukset seuraavasti:

- osavuosikatsaus tammi – maaliskuulta 26.4.
- osavuosikatsaus tammi – kesäkuulta 2.8.
- osavuosikatsaus tammi – syyskuulta 25.10.

Sonera ei paina osavuosikatsauksiaan, ne ovat saatavissa suomen-, ruotsin-, ja englanninkielisinä internetissä osoitteessa www.sonera.fi tai telefaxilla numerosta 02040 2032.

Yhtiön julkaisemat pörssi- ja lehdistötiedotteet ovat myös saatavissa Soneran internet-sivuilta.

Sijoittajasuhteet

Samppa Seppälä, Konserniviestintä

Teollisuuskatu 15, Helsinki

PL 154, 00051 SONERA

Puh. 02040 63416

Fax 02040 2032

e-mail: samppa.seppala@sonera.fi

Tämän vuosikertomuksen kuvituksen yhteydessä kerrotaan Soneran uudesta toimintatavasta, arvoista, jotka tarkennettiin kertomusvuonna 1998.

SONERA ETSII UUSIA ENNAKKOLUULOTTOMIA RATKAISUJA.

TYÖTÄ TEHDÄÄN PARHAALLA MAHDOLLISELLA TAVALLA,

TAVOITTEENA YHTIÖN ARVON KASVATTAMINEN.

TULOKSELLISUUS

Sonera-yhtymä Oyj
Teollisuuskatu 15, Helsinki
PL 154, 00051 SONERA
Puh. 020401, fax 02040 2032
www.sonera.fi

Kotipaikka: Helsinki
Kaupparekisterinumero: 740.009